

TITELSIDA

SLU, fakulteten för landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap

Program/Utbildning: Trädgårdsingenjörsprogrammet, inriktning design

Titel: "Vik och Vass" Ståndortsanpassat gestaltungsförslag till nybyggd villa i Kivik

Ämne: Trädgårdsdesign

Serietitel: Självständigt arbete vid LTJ-fakulteten

Nyckelord: Kivik, ståndort, trädgård, hållbarhet, gestaltungsförslag

Författare: Carina Ljung

Handledare: Karin Svensson, SLU, Alnarp
LTJ-fakulteten, landskapsutveckling

Examinator: Allan Gunnarsson, SLU, Alnarp
LTJ-fakulteten, landskapsutveckling

Kurskod: EX0381

Kurstitel: Kandidatarbete i trädgårdsdesign

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Kandidat (grund C)

Utgivningsort: Alnarp, 2011

Omslagsbild: Fig 1. Foto "Vikar vid Kiviks strand" av Carina Ljung

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

FÖRORD

Detta kandidatarbete är skrivet inom trädgårdsingenjörsprogrammet, designinriktning, LTJ-fakulteten vid SLU, Alnarp. Arbetet omfattar 15 högskolepoäng på grundläggande C-nivå och ingår i tredje årets avslutande kursblock inom ämnet landskapsplanering.Handledare för arbetet har varit universitetsadjunkt Karin Svensson och examinator är universitetslektor Allan Gunnarsson.

Jag vill rikta ett stort tack till Karin för hennes engagemang och tålamod under resans gång. Jag vill också tacka mina barn för att ni haft overseende med min mentala frånvaro under dessa år och sist men inte minst min sambo, Pontus, som har stöttat, uppmuntrat och hjälpt mig, inte minst när tekniken inte varit på min sida, utan er alla hade detta arbete inte blivit klart inom utsatt tid, än en gång, tack.

Alnarp 2011-02-14

Carina Ljung

SAMMANFATTNING

Detta arbete ligger till grund för kandidatexamen i landskapsplanering vid SLU, Alnarp. Jag har valt att göra ett ståndortsanpassat gestaltungs-förslag till ett nybyggt hus i Kivik, Simrishamns kommun.

Tomtens specifika läge, förutsättningar samt husets arkitektur och ägarförhållande har gjort att arbetet är särskilt intressant för ett examensarbete.

Målet har varit att arbeta fram en design som är modern, samtidigt som den ska integreras med den omgivning som tomten har, med hästhagar och natur i tre väderstreck. På samma gång ska husets arkitektur hitta ett sammanhang i samma omgivning och inte vara så dominant på platsen som det är idag. Trädgården ska också vara hållbar och lättskött med tanke på att huset ska hyras ut.

Jag valde att arbeta i olika steg för att närma mig ett slutresultat. Dessa steg har hjälpt mig vidare i processen och jag har utvecklats i takt med uppgiften. Analysen har varit en stor del av förarbetet som resulterat i den slutgiltiga designen, där jag trängt in i omgivningen, dess formspråk och uttryck. Även inspirationen har haft en väsentlig betydelse för resultatet. Jag har arbetat mycket med fotografier både när det gäller analysen och inspirationen, vilket har varit till stor hjälp för att belysa de olika påverkande faktorerna.

Eftersom huset är nybyggt och skiljer sig markant från den övriga bebyggelsen och tomten gränsar till hästhagar som närmaste granne, är det viktigt att dessa faktorer får en gemensam nämnare, så att de integreras med varandra. Den länken blev för mig min inspiration, tema hav, som utgjorde kopplingen mellan modern arkitektur och natur. Havsvikar och vass ger en harmoni på ett okonstlat sätt vilket jag hoppas ha kunnat förmedla till trädgården.

Mycket tid har lagts ner för att finna de växter som kan fungera på platsen. Det har även varit min avsikt att inte förändra förutsättningarna för växtmaterialet, utan anpassa detta till den ståndort som finns här. Om man hittar växter lämpliga för ståndorten innebär det även att anläggningen blir hållbar och lättskött, vilket var ett av mina delmål.

Då tomten har en svag lutning ner mot havet, valde jag att bygga en modell av gjutsand i skala 1:100 som visade sig bli ett användbart hjälpmedel för att se hur höjdskillnaden påverkade min gestaltning. När jag upptäckte fördelen med modellen beslöt jag mig för att använda den fullt ut och fyllde den med växtlighet, markmaterial, hus och garage. Jag tycker den har varit till stor hjälp för att kunna se rumsligheten och gestaltungs-förslaget blir inte lika "platt" som det blir med enbart skisser.

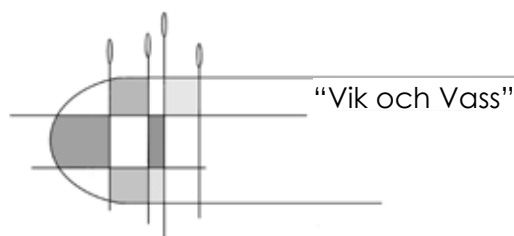
Den struktur som designen har fått, har tillsammans med de förutsättningar som jag ställts inför, förankrats i den idé och inspiration som havet har gett. Husets framsida har fått en stramare struktur för att ge intryck av en modern design som går i stil med dess arkitektur. När man sen övergår till kortsidorna av huset tar havstemat vid och visar vägen upp till baksidan med hjälp av träspångar, symboliserade havsbryggor och grus. Mot naturen i väster tar den mer naturliga växtligheten vid och bildar brynkänsla mot hästhagarna. Den länk som knyter samman dessa områden utgörs av grus och grusgångar och ovannämnda träspångar vilka symboliserar känsla av strand och hav.

Resultatet av min gestaltning har blivit en spännande trädgård som inte är förutsägbar utan ger överraskningar när man går genom de olika rummen, som växtligheten så småningom kommer att bilda. Min ambition har varit att den ska vara lättskött och hållbar även om man får räkna med viss skötsel speciellt i etableringsskedet.

Jag tycker att min arbetsprocess har varit utvecklande över tiden och jag har väldigt nytta av att närma mig lösningen stegvis. Den metoden kommer jag att ta fasta på i mitt framtida yrkesliv. Jag tror också det är viktigt att ha en sådan arbetsgång då det annars är lätt att man börjar i fel ände och att gestaltningen inte blir så genomtänkt. Jag tror också man utvecklar en starkare lösning genom att arbeta i olika steg.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

TITELSIDA	II
FÖRORD	III
SAMMANFATTNING	IV
INLEDNING	
<i>Bakgrund</i>	1
<i>Syfte</i>	1
<i>Avgränsning</i>	1
<i>Metod och arbetsprocess</i>	2
ARBETSPROCESSENS OLIKA MOMENT	
<i>Nulägesplan</i>	3
<i>Analys</i>	4-11
<i>Inspiration</i>	12-15
<i>Koncept</i>	16-23
<i>Tankar att ta med till gestaltningen</i>	24-27
<i>Illustrationsplan</i>	28
<i>Presentation av gestaltungsförslagens olika delar</i>	29-39
<i>Växtlista med kort beskrivning</i>	40-41
<i>Planteringsplan</i>	42
<i>Växtförteckning</i>	43
<i>Markbehandlingsplan</i>	44
<i>Markmaterialförteckning och beskrivningar</i>	45-46
DISKUSSION	47
KÄLLFÖRTECKNING	48
Figurförteckning	49

INLEDNING

Bakgrund

Mitt mål med min utbildning som trädgårdsingenjör har hela tiden varit att få möjligheten att designa trädgårdar och andra miljöer till främst privatpersoner. Därför ville jag använda examensarbetet till att utöva och praktisera de kunskaper som jag hittills förvärvat i utbildningen och arbeta fram ett gestaltungsförslag till en trädgård.

I mitt examensarbete kommer jag att presentera ett gestaltungsförslag till en nybyggd villa i Kivik. Huset är för närvarande uthyrt, men ägarna, Götenehus, har för avsikt att sälja fastigheten så småningom. Det finns två likadana hus bredvid varandra, men jag har valt att ta fram ett förslag till det ena av husen.

De båda husen är de enda nybyggda i området på många år. Därför skiljer sig både

utseendet och färgsättningen på husen mot den bebyggelse som i övrigt finns på platsen. Tomten ligger nära naturen med hästhagar som närmaste granne, vilket jag också får förhålla mig till när det gäller gestaltungsförslaget.

Det finns för närvarande ingen växtlighet på tomten. Det gör att platsen är väldigt öppen och utsatt för både vind, sol och torka. Jordarten är sandig och det gör att kravet är högre på ett ståndortsanpassat växtval då jag inte ämnar förändra markförhållandena nämnvärt. Det havsnära läget gör att växtzonen är 1 och kanske lägre i skyddat läge.

Då huset hyrs ut är kravet på en hållbar och lättskött design högre, än om ägarförhållandet varit annorlunda.

Syfte

Mitt syfte med detta examensarbete är att göra ett gestaltungsförslag som ger en lättskött, hållbar och funktionell trädgård utifrån den ståndort och det klimatförhållande som finns på platsen. Min avsikt är också att arbeta med ståndorten och anpassa växtvalen efter de förutsättningar som finns givna.

Tomtens läge gör att gestaltningen blir en utmaning, då huset är nybyggt, men ligger i ett

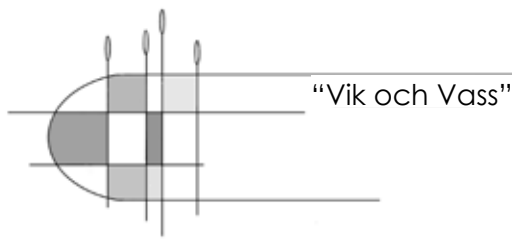
naturområde och min uppgift blir att hitta en lösning, som gör att huset kan integreras med omgivningen på ett naturligt sätt. Designen ska samtidigt kännas modern och passa till husets arkitektur.

Min frågeställning blir om det är möjligt att kombinera alla dessa ovanstående kriterier och samtidigt få ett tillfredsställande resultat?

Avgränsningar

Jag har valt att bara göra ett gestaltungsförslag till den ena av tomterna och då valt den tomt som gränsar mot naturen i tre av väderstrecken och ligger som sista hus på Pärönvägen. Tiden för detta arbete är begränsad, så därför har jag inte upprättat någon skötselplan. Inte heller har jag haft möjlighet att jag göra en komplett markbehandlingsplan. En övergripande markbehandlingsplan så att det går att

förstå gestaltningen har dock att upprättats. Växtbilder presenteras inte heller då det tar mycket tid i anspråk. Jag har inte begränsat mig vid någon budget och inte heller räknat på vad gestaltningen kommer att kosta, men inte för den skull använt onödigt exklusiva material eller växtval.

Metod och arbetsprocess

Processen började med att jag gjorde besök på platsen. Jag tog bilder, åkte runt i omgivningen och försökte känna in tomten och det omkringliggande området. Huset ligger i Agdelundsområdet som var obekant för mig och ligger söder om väg 9 strax ovanför Kiviks by.

För att få stöd i min analys av platsen så besökte jag biblioteket i Simrishamn där jag hittade lite historik om Kivik och Agdelundsområdet. Efter någon vecka åkte jag till platsen igen och tog jordprov, analyserade vad som växte i omgivningen och strövade i friluftsområdet som ligger längst upp ovanför all bebyggelse. Det visar sig att man ser olika saker när man besöker platsen flera gånger, beroende på var man är i processen. Exempelvis så upptäckte jag vilken stor betydelse naturen i omgivningen har, samt hur viktiga vintersiluetter egentligen är och hur böljande och vackert landskapet framstår under den tid då allt är avlövat. Jag tror man ser mycket under denna årstid och värdesätter det på ett annat sätt, som man kanske inte gör när allt är självklart grönt.

När jag gjort klart min analys och koncept så behövde jag inspiration och då beslöt jag att åka ner till havet, strax utanför Kiviks by. Vädrets makter stod på min sida den dagen och det bidrog säkert till all den inspiration jag hämtade från platsen.

En bild i en bok hade fastnat i bakhuvudet och nu fick den en betydande del i designförslaget. Mitt havstema började så småningom ta form. Jag var redan inne på natur, så steget till hav var inte långt. Det fanns mycket att hämta inspiration från vid vattnet och det visade sig att mitt färgtema som jag redan bestämt, fortfarande fungerade när jag bestämt mig för att gå vidare på tema hav.

Då tomten har en lutning på ca 5 % på baksidan av huset och jag ville åskådliggöra detta för mig själv, beslutade jag mig för att bygga en modell i skala 1:100 med gjutsand, för att få hjälp att ta hand om höjdskillnaden. Från början hade jag bara tänkt att använda mig av sanden och

modellera fram olika förlag. Det blev mer än så. Tillslut hade jag både träd, buskar och markmaterial. Men det har jag haft nytta av i mitt vidare arbete med gestaltningen, så det var värt mödan.

Modellen hjälpte även till när jag skulle göra skisser och planer över tomten. Jag fotograferade den och använde mig av dessa foton i redovisningen, vilket jag tror ger ytterligare en dimension till hur formspråket och rumsligheten kan tydliggöras.

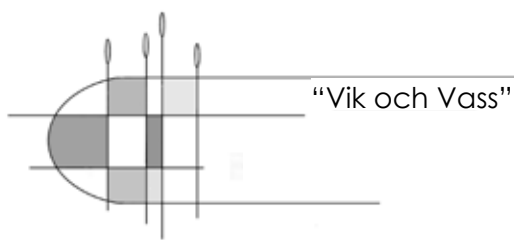
Jag beslöt tidigt i processen att göra mina planer med hjälp av datorn. Mycket tack vare att tomten var så pass stor så att den inte skulle rymmas på ett A3-format i skala 1:100, utan jag använde mig istället av skalan 1:200. Designen skulle bli tydligare med datorns hjälp.

Eftersom min gestaltning byggts upp kring natur och hav, ville jag använda mig av material som talar samma naturliga språk. Markmaterial som grus, sten och grånat trä, var ett självklart val anser jag. Runt garageuppfarten och på framsidan av huset har jag dock valt att använda mig av större betongplattor för att ge lugn och stadga till markytan och för den praktiska aspekten när det gäller bilparkering.

Mitt växtval har noga utvalts till att passa för tomtens mer extrema ståndort. Jag ville även ta in ett växtmaterial som växer i omgivningen för att återknyta till den.

Då tomten inte hade några gränser som var synliga, var det viktigt att rama in platsen med både hårda material och växtlighet för att markera var tomtgränsen går. Speciellt viktigt anser jag det vara mot hästhagarna ur säkerhetssynpunkt.

Jag har följt de olika steg och den arbetsordning som jag fått lära mig under den projektkurs som föregick examensarbetet och jag har närmast mig ett slutresultat stegvis. På så sätt känns förslaget mer genomarbetat och jag har själv utvecklat i takt med idén. Detta arbetssätt är något som jag även i fortsättningen kommer att använda mig av.

ARBETSPROCESSENS OLIKA MOMENT

Nulägesplan

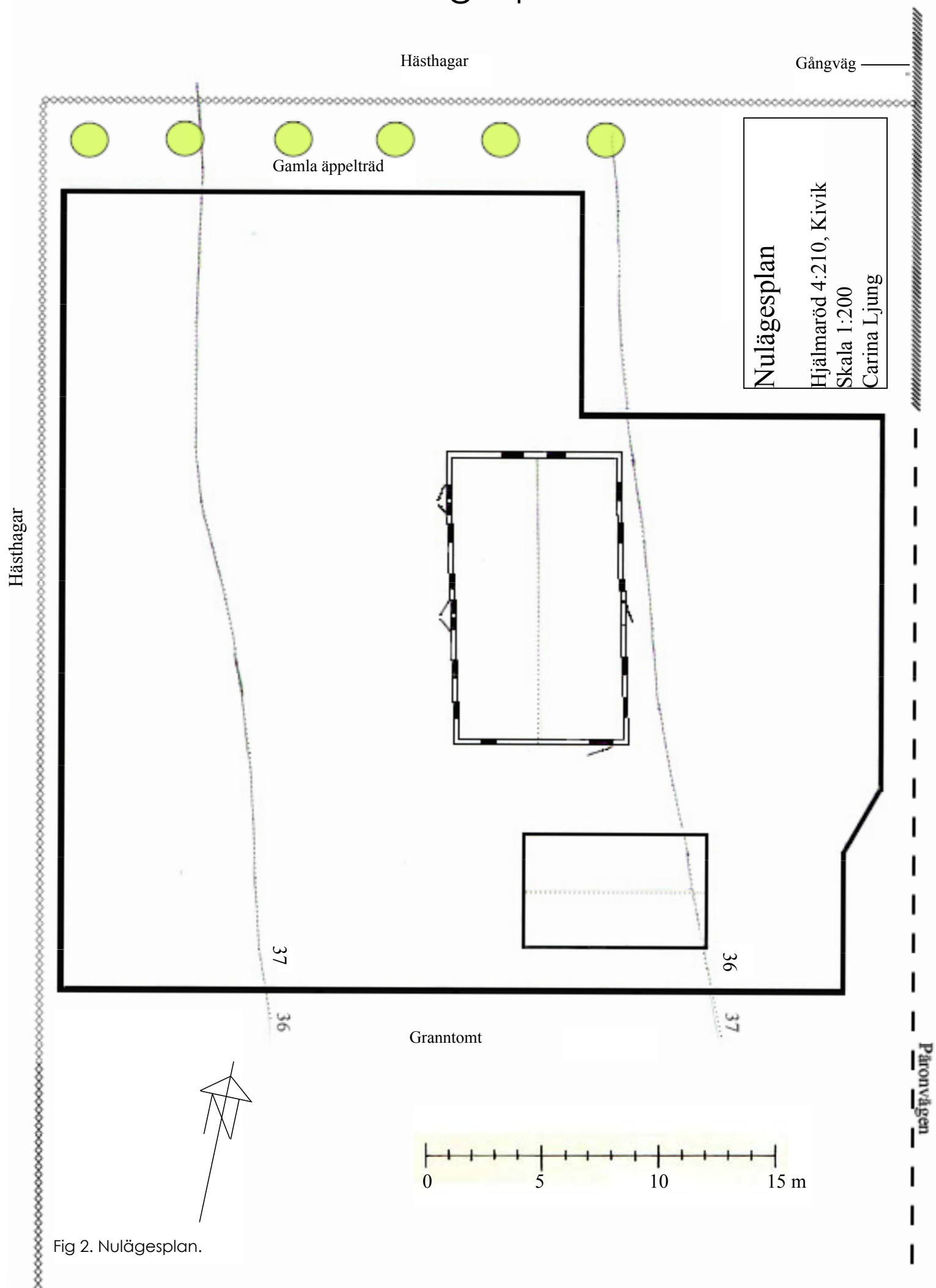
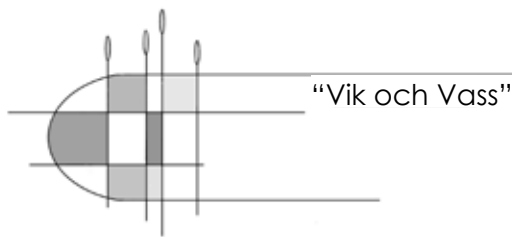

Fig 2. Nulägesplan.

Planen visar tomtens utformning och gränser. Mot norr och väst gränsar tomten mot hästhagar och en rad av gamla äppelträd. Mot den södra sidan finns ett hus med samma utseende. Pärönvägen utgör gränsen i öster. Där vägen slutar ersätts den av en mindre gångväg som är markerad på planen. Kurvor som anger höjdskillnaden är också utsatta och lutningen är ca 5 %.

Analys

Historik om Kivik

Kivik har anor ända från bronsåldern då man hittat bosättningar som tyder på att området redan då var befolkat. Namnet Kivik förekommer i skrift under 1500-talet men man tror att det kan vara betydligt äldre. Fisket var den bidragande orsak till att det tyska handelsförbundet Hansan kom till Kivik och uppförde ett kapell här redan på 1300-talet. (Gustavsson 2007).

Den äldre bebyggelsen i byn har anor från 1800-talet även om det finns enstaka rester som härstammar från 1700-talet. (Gustavsson 2007).

Danskarna hade stort inflytande över trakten. Grevinnan, Christina Piper (1673-1752), som ägde

bl a Christinehof och Alunbruket, regerade även över Kiviks fiskeläge. Först 1921 - 1922 friköptes marken i Kivik från Christinehof. (Brink, 2000-2007).

Fisket har varit den bärande näringen och för befolkningen i byn har arbetet varit hårt och slit-samt. (Gustavsson, 2007).

Bebyggelsen i den lilla byn utgörs av små pittoreska skånelängor, många fd fiskarboställen, med små tomter som ligger utspridda lite "huller om buller". Husen har ett högt kulturhistoriskt värde och flera böcker är skrivna om människorna som bodde i husen.

Agdelundsområdet

Den aktuella tomten är belägen i Agdelundsområdet, syd-väst om riksväg 9 som passerar genom Kivik. Marken har vid enskiftet brukats som jordbruksmark och tillhört Hjälmared nr 4, senare betecknad som Agdelundsgården. Omkring 1930 startades fruktodlingar på området som var i bruk fram till exploateringen i början på 1970-talet då kommunen satsade på fritidsbebyggelse. Redan tre år senare tillät kommunen permanentboende och byggandet tog rejäl fart. Sedan har området utökats med fler villor på 1980-talet. Det finns fortfarande oexploaterad mark här och man avvaktar ett besked om riksväg 9 och dess framtida dragning. (Gustavsson, 2009)

Hela området sluttar svagt ner mot havet. Längst upp på krönet ligger ett fritidsområde, som är flitigt använt av de boende och andra.

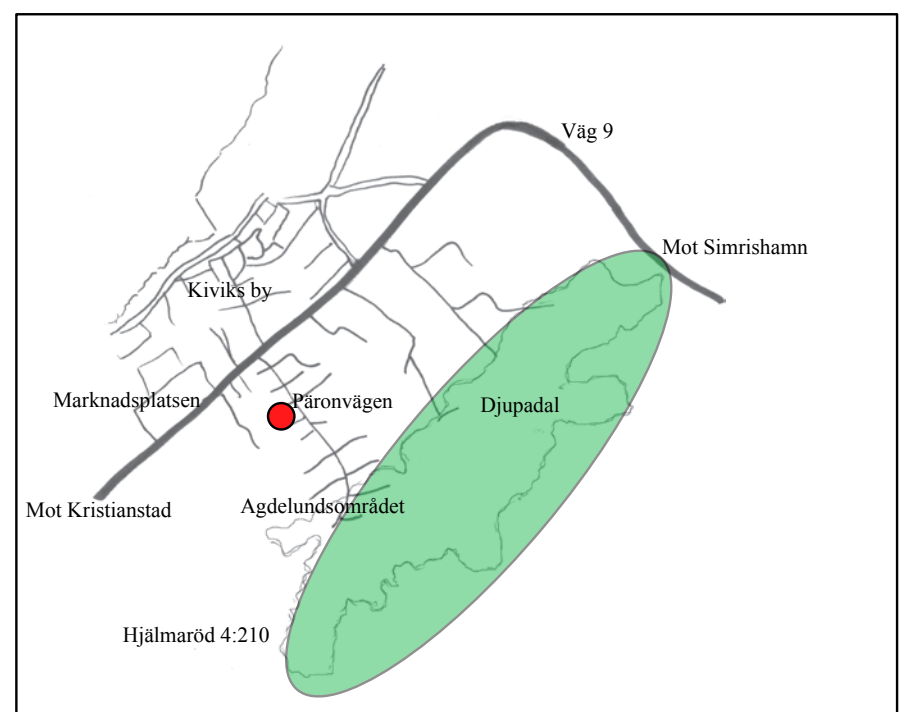

Fig 3. Översikt över Agdelundsområdet.

Det gröna på bilden visar det stora fritids- och naturområdet, Djupadal, som ligger ovanför bostadsbebyggelsen.

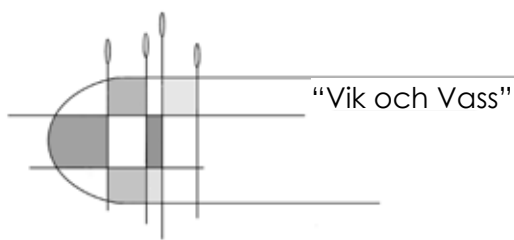

Fig 4. Foto över naturen i Agdelundsområdet.

När man går på naturstigarna/ridvägarna på fritidsområdet hittar man både bok, avenbok, hassel, ek och planterad granskog. Även fläder, vildkaprifol och murgröna växer vilt här och både kaprifolen och murgrönan svingar sig upp bland stammarna och det gör att området har något av en trolsk och vild karaktär över sig.

Fig 5 och 6. Foton över ravinen i Djupadal.

Området delas av en djup ravin som kallas för Djupadal och som sträcker sig över 4 km bort mot början av Kiviks by. Dalgången är ett vackert strövområde och bildar tillsammans med igenväxande betesmarker, stengärdsgårdar och bäckar ett naturområde med högt upplevelsevärde. Det finns här ett rikt artliv när det gäller både flora och fauna. Exempelvis så växer det sällsynta och rödlistade lavar i dalgången. (Simrishamns kommun, 2009).

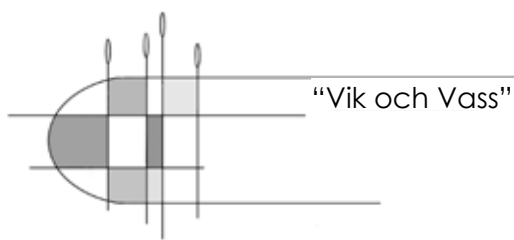
Den omgivande villabebyggelsen

Husen längs Agdelundsvägen med korsande smågator domineras av 1½-plansvillor med tegel- eller träfasader i olika färger. En del souter-ränghus finns längre upp i backen. Tomterna omgärdas nästan till 100 % av häckar som till stor del utgörs av vintergrön liguster (*Ligustrum atrovirens*). Husen har överlag välskött tomter och träderna som växer här domineras av björk (*Betula sp*). Många olika barrväxter såsom tuja (*Thuja sp*), en (*Juniperus sp*), lagerhägg (*Prunus laurocerasus*), cypress (*Chamaecyparis sp*), tall (*Pinus sp*) och idegran (*Taxus sp*), samt en del rhododendron (*Rhododendron sp*) märks som ett dominant inslag i trädgårdarna. Överhuvudtaget syns inte så många perenner utan lignoserna dominerar. En del fruktträd skymtar också fram bakom häckarna. Man ser här kvarlevor av 70-talets typiska trädgårdar med mycket barrväxter och få perennplanteringar. (Wilke, 2006).

Fig 7. Foton över den angränsande bebyggelsen på Pärönvägen.

Dessa hus på Pärönvägen är närmaste grannar till de två nybyggda husen som Götenehus har uppfört. Här ser man hur fasaderna och uttrycket skiljer sig markant från dessa hus, som med sina vita fasader utgör en stor kontrast mot de övriga.

Omgivningen närmast huset

Fig 8, 9 och 10. Foton som visar omgivningen på andra sidan Pärönvägen mot öster.

På andra sidan Pärönvägen finns ett mer öppet fält. Enligt uppgift från Andrew Blank, planingenjör på Simrishamns kommun, finns det för närvarande ingen nybebyggelse planerad på detta område. Vintertid kan man från tomten skymta havet vid horisonten. Vegetationen består av ek (*Quercus sp*), tysklönn (*Acer pseudoplatanus*), klibbal (*Alnus glutinosa*), sälg (*Prunus caprea*), hassel (*Corylus avellana*), och björk (*Betula sp*). Vildkaprifol (*Lonicera periclymenum*) och björnbär (*Rubus sp*) slingrar sig runt trädstammarna och fyller ut i buskskiktet. Ett lägre stengärde markerar gränsen till tomten intill som man kan skymta i högra bilden ovan.

Fig 11 och 12. Foton över naturen längs gångstigen.

En gångstig förlänger Pärönvägen nedanför husen och den kantas av ekar och gamla äppleträd som en gång var formade i sned kordong.

Fig 13 och 14. Foton som visar den angränsande tomten på andra sidan gångstigen.

På andra sidan gångvägen och innanför träden finns en mer anlagd tomt med björkar, gran och fruktträd på rad m m. Ett litet lusthus och en naturdamm ger platsen ett pietetsfullt intryck.

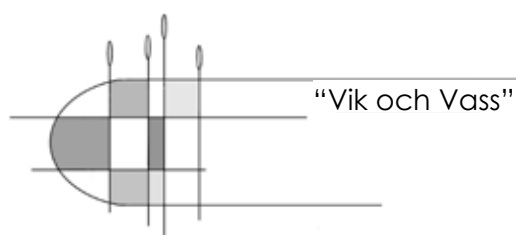

Fig 15. Foto över tomten i mot hästhagarna.

Omgivningen i sydväst består av öppen mark och stora hästhagar som utgör den närmaste utsikten inifrån huset. Hagarna kantas av en rad av gamla äppelträd både mot sydväst och mot norr. I övrigt finns ingen högre vegetation i dessa hagar vilket gör att tomten är extra utsatt för vind.

Fig 16. Foto över tomten sett från väster.

Samtidigt är läget rofyllt och lugnt. En helt annan karaktär än den typiska villabebyggelsen som ligger intill. Närheten till naturen och öppenheten är väldigt påtaglig. Läget är förmodligen ännu mer idylliskt vår- och sommartid då allt är mycket grönare och inte har den karga nakenheten som platsen ger uttryck för idag, en blåsig vinterdag i januari.

Den aktuella tomten

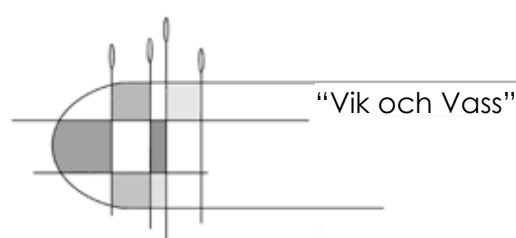

Fig 17. Foto över de båda nybyggda husen tillsammans sett från väster.

På bilden ovan ser man tydligt skillnaden i utseendet på husfasaderna när man jämför med den övriga bebyggelsen längs Pärönvägen.

Huset ligger som sista byggnad på Pärönvägen. Husfirman har uppfört två likadana hus som ligger bredvid varandra. Dessa hus utmärker sig i området eftersom de är de enda nybyggnationerna på flera decennier. Jag har valt att göra ett gestaltungsförslag till det hus som ligger till vänster i bild. Den aktuella tomtens storlek är ca 1200 m². I backen bakom husen går hästarna och betar. De gamla äppelträden markerar gränsen för hagarna.

Det relativt öppna läget gör att tomten känns blåsig och utsatt. Samtidigt ger öppenheten en känsla av frihet och närheten till den omgivande naturen är påtaglig. Vikten av att bo nära naturen får anses ha betydelse när det gäller livskvalitet och borde ha ett högt värde när det gäller valet av bostad enligt min mening. Många bostadsområden idag har inte den här kvaliteten att erbjuda, istället ligger husen ofta intill varandra och tomterna är ofta av mindre storlek än dessa.

Under byggnationen har man schaktat och makadam av en grov fraktion täcker marken närmast huset. På baksidan har man förberett för ett trädäck eller liknande av en bredd på tre meter. Det kommer också att uppföras ett garage på varje tomt mellan de båda husen.

Fig 19. Foto, knapptåg.

Fig 20. Foto, vildrosor.

Fig 18. Foto över husets entrésida.

På framsidan i nordost har man idag förberett marken med ett 5 cm tjockt lager med planteringsjord, samt anlagt en provisorisk gångväg in till huset. Det finns inga trappor till ingångarna och man har löst detta tillfälligt med lastpallar. På bilden ser man att tomten lutar lite svagt ner mot vägen.

Tomten har ingen växtlighet idag. Överhuvuddtaget känns platsen torr och karg. Precis utanför tomten växer dock knapptåg, (*Juncus conglomeratus*) i tuvor, vilket kan tyda på att det finns viss markfukt på tomtens nedersta del och att det kanske förklarar naturdammen som ligger på andra sidan gångstigen (Mossberg, Stenberg 2005). Vildrosor av typen (*Rosa canina* eller *dumalis*) har också letat sig in precis utanför tomtgränsen. Dessa rosor är vanliga vid hagar, hedar och på mager öppen mark, vilket kan motivera dess förekomst på platsen, (Mossberg, Stenberg, 2005).

Husen

Husen är uppförda av Götenehus och ingår inte i deras ordinarie sortiment utan de är ritade speciellt för denna plats. De har vitputsade väggar, tegeltak och är byggda i 1 1/2-plan. De större fönster- och glaspartierna finns mot sydöst och det är där man får mest kontakt med trädgården från insidan. Bilden till höger visar fasaden mot norr där man från vardagsrummet har utblick över gångstigen och hästhagarna.

Jag har tyvärr inte haft tillfälle att se huset från insidan, men intrycket är att det har en ljus och öppen karaktär i markplan. Förutsättningarna är därför goda att kunna skapa känslan av en förlängning av huset till uteplatsen och trädgården, där gränsen mellan ute och inne mer eller mindre kan suddas ut.

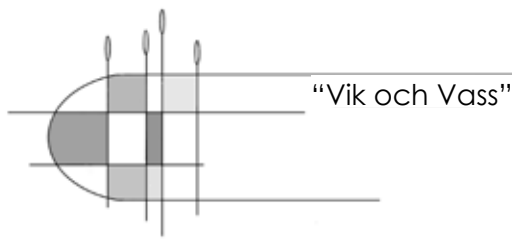
På bilden till höger kan man se det öppna läget som husen har. Kommer denna tomt att bebyggas, så försvinner utsikten och känslan av frihet begränsas avsevärt.

Fig 21. Foto över husets norra sida.

Fig 22. Foto över de båda husen sett från tomten som ligger i öster på andra sidan Pärönvägen.

Jorden

Fig 23. Foto över markstrukturen på platsen.

Jag har undersökt markens innehåll genom att ta jordprov med en "agronomkåpp" som visar att jorden består av ren sand med litet inslag av finmaterial. När man känner på jorden fastnar den på fingrarna och blir till ett finmalet pulver när man gnider fingrarna mot varandra. Materialet är vindsorterat och kommer från havet som skymtar i horisonten. Detta stämmer bra om man jämför med den jordartskarta som Statens geologiska institut, SGU, presenterar på sin hemsida. (SGU 2009). Ph-värdet torde, ligga någonstans mellan 5-5,5 med hänsyn till den omgivande växtligheten och läget. (E-L Gustavsson).

Jorden är genomsläpplig och risken för att marken blivit skadad genom packning när man byggde husen är således inte så stor, när jorden består av sand, vilket är en viktig fördel när tomten ska anläggas. Enligt uppgifter från Stefan Wallgren, Götenehus, har inga stora stenblock påträffats vid byggandet av husen utan övre markhorisonten består av hårdpackad sand.

En viss jordförbättring bör ske kontinuerligt med att tillföra organiskt material, för att höja mullhalten i marken, speciellt i etableringsskedet.

Klimat och förutsättningar

Klimatet på platsen är maritimt och det innebär svala somrar och milda vintrar. Temperatur-skillnaderna är inte så stora i ett maritimt klimat utan påverkas av havets förmåga att jämma ut temperaturen. Luftfuktigheten är högre än ett kontinentalt klimat.

Vindarna kommer mestadels från sydväst och väst, vilket gör att husets baksida har det blåsigaste läget, men det öppna läget gör att vindar från andra väderstreck också påverkar platsen avsevärt. (SMHI 2009).

Växtzonen är 1 och kanske nästan 0 i skyddat läge med tanke på närheten till havet. (Svensk Trädgård 2009).

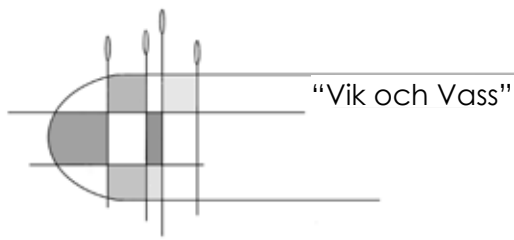
Sammanfattning av ståndorten med hänsyn till vad som framkommit vid undersökningar på platsen.

Jorden:

- lågt Ph-värde, 5-5,5
- består till största delen av sand
- genomsläpplig, dålig vattenupptagningsförmåga
- näringsfattig

Klimatet:

- maritimt
- hög luftfuktighet
- vindutsatt läge
- växtzon 1

Naturens formspråk

Närheten till naturen är påtaglig när man vistas på tomten. Vintertid bildar stora träd siluetter i horisonten. Dessa syns tydligt och formspråket är mjukt böljande. Eftersom övervägande är lövträd blir bakgrunden skir och luftig. Vissa inslag av planterade granar som solitärer och i grupp utmärker sig med den mörkaste siluetten och ger tyngden till bakgrunden. Här ser man tydligt hur viktigt det är att använda även vintergröna

växter som ger ett djup och en annan dimension till bakgrunden. Den här aspekten åskådliggörs tydligt vintertid, men jag kan tänka mig att när allt är grönt, så blir granskogen inte lika påtagligt viktig som den är nu. För att återknyta till det böljande landskapet kommer jag att använda mig av vintergröna växter bland de lövfällande i gestaltsförslaget för att förstärka vintersiluetterna.

Fig 24. Skiss över utsikten från baksidan av tomten mot hästhagarna i norr.

Fig 25. Skiss över hästhagen i väster med friluftsområdets siluetter längst upp i backen.

Fig 26. Skiss över utsikten i öster.

Mellan de båda husen skymtar man havet och de öppna fältet som ligger på andra sidan av Pärönvägen.

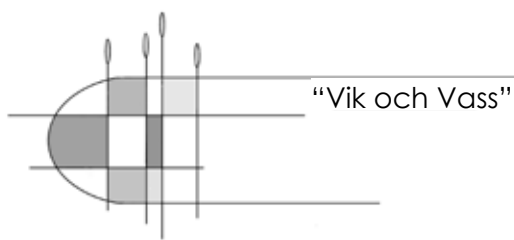

Fig 27. Skiss över gångstigen mot norr.

Gångstigen bjuder på ett varierat formspråk. De gamla äppelträden i sned kordong utmärker sig speciellt. Även stigens mer organiska form är tilltalande och man kan ana att den här utsikten under våren kommer att vara värdefull.

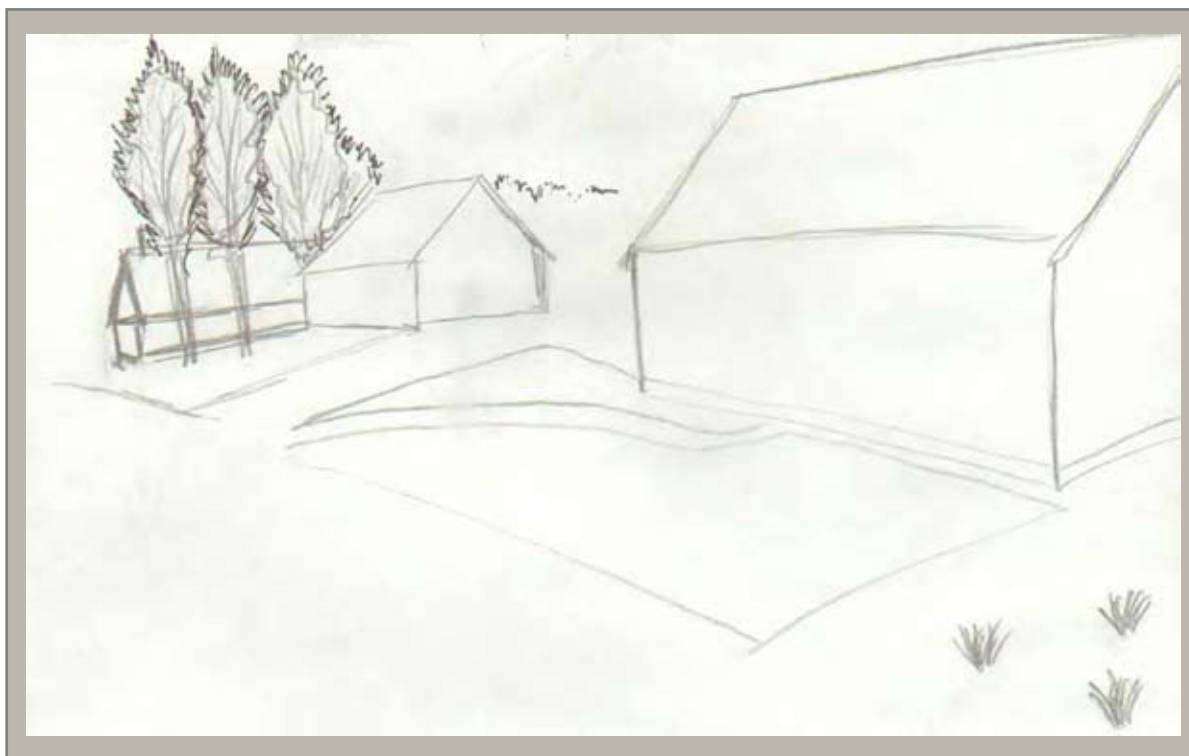

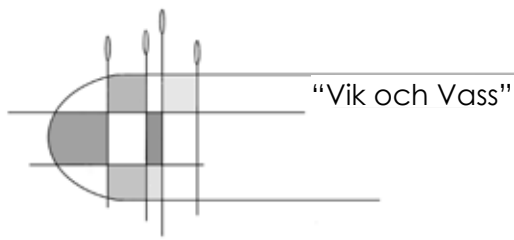
Fig 28. Skiss över husets framsida.

Här kantar tre ståtliga björkar en liten gångväg till vänster om det andra nybyggda huset och bildar en miniallé.

Mot den södra sidan på tomten kan man se att både växtlighetens variation och huskropparnas olika tak och gavlar har ett eget formspråk. Det blivande staketet är utritat för att visa hur mycket man senare ser av bakgrunden.

Fig 29. Skiss över siluetterna mot söder.

Inspiration

Jag ville få fram en modern design med naturliga inslag i min gestaltning och jag hade börjat skissa på området framför och bakom huset, men jag kände att jag saknade goda förebilder. Från tomten kan man skymta havet, åtminstone vintertid. Därför sökte jag mig ner dit för att försöka hitta inspiration, färger, strukturer och formspråk. Vädret har inte varit gynnsamt de senaste veckorna, men den här dagen var den bästa på länge, lite vind och plusgrader. Snötäcket vid stranden var borta och jag upptäckte att det fanns mycket mer inspiration att hämta där än vad jag först trott. Vintern är faktiskt en bättre tid

Fig 30. Foto över en strandremsa i Kivik.

Formspråket i denna bild är starkt, både när det gäller vattenbrynets former och trädens böljande siluetter. Det är även intressant att se att klibb-
alen (*Alnus glutinosa*) kan leva trots att rötterna ligger ovan jord.

Fig 32. Foto över de vilda rosbuskagen.

Vresrosen, (*Rosa rugosa*) ovan tål det mesta. Bildar här en fin sammanhållen vintersiluett där den växer längs strandkanten mot vägen. .

för att se olika strukturer och former än på sommaren, då allting är en grön samlad massa.

Jag åkte förbi hamnen i Kivik och fortsatte ut mot marknadsplatsen. Jag gjorde två stopp då det fanns olika material och typer av strand på de båda platserna. Den första låg innan den gamla fiskeboden som kallas "Tittut" och där är det en smal stenstrand. Nedanför marknadsplatsen finns en bredare badstrand med sand, dit jag åkte senare. Båda platserna hade sina kvaliteter och var värdefulla för min vidare undersökning.

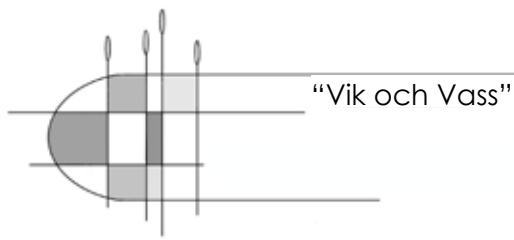
Fig 31. Foto över mötet mellan trä och sten.

Eftersom det inte fanns några bryggor, får denna träplanka vara symbolen för hur trä möter sten.

Fig 33. Foto som visar olika markstrukturer längs strandkanten.

De olika strukturerna i markmaterialet inspirerade mig och man kan tydligt se "det stora i det lilla".

“Vintervärde”

Fig 34. Foto som visar växtligheten på andra sidan vägen vid Kiviks strand.

Dessa tre bilder visar hur stort värde ett träd eller en träd-samling har vintertid. Tallsko-gen och de mindre busk-liknande tallarna är ett bevis på att det är viktigt att använda barrväxter. Smalväxande trädformer bildar fina utropstecken och bryter av den böljande formen.

Fig 35. Foto över strandkanten.

Fig 36. Foto över sanddynerna.

Formen

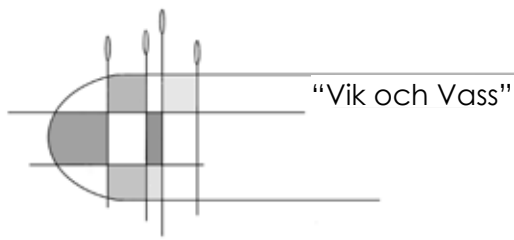

Fig 37. Foto över stenig strandkant.

Fig 38. Foto över strandkant av sand.

Bilderna ovan visar att formerna som stranden har på olika ställen påminner om varandra, men de har olika uttryck. Bilden till vänster visar vattnets möte med stenar och gränsen visar tydligt en mer distinkt karaktär, medan man får en oroligare mer genomskinlig form med en lösare struktur, när vattnet sköljer in över sanden. Jag föll direkt för den udde som finns på båda bilderna som avslutas med stenar. Den här formen vill jag överföra till den naturliga delen av trädgården i min gestaltning.

Färgkontraster

Fig 39. Foto över havsutsikten från Kiviks strand.

Färgerna på bilden ovan är helt otroliga en vinterdag i februari. Den svala, nordiska färgskalan bär jag med mig till min utformning av trädgården.

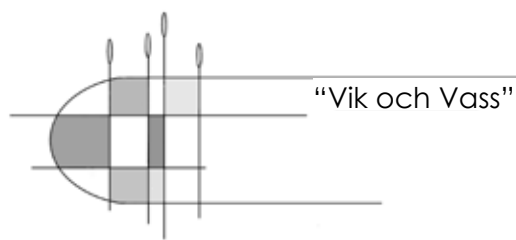
Fig 40. Foto över sandstrandens växtlighet.

Fig 41. Foto över havsutsikt.

Här blev jag inspirerad av de kontraster som tallarna har i bakgrunden till de skira vipporna som vajar i vinden och som lättar upp den annars så mörka dystra fasaden. Gräset har jag identifierat som sandrör, (*Ammophila arenaria*). (Mossberg & Stenberg 2005).

Mellan två träd kan man se ut över havet. Trädens grenar bildar ett naturligt rum och det ser ut som att trädet verkligen ville bilda ett tak när en stor gren har lagt sig nästan horisontellt. Stenformationen med dess olika färger ser ut som små kullar i landskapet.

Färgtema för växter och material

Grönt i olika nyanser som bildar struktur och som tar upp formspråket i omgivningen.

Blå-lila toner för det svala och stilrena intrycket som inte blir dominant, utan snarare förstärks av huskroppen.

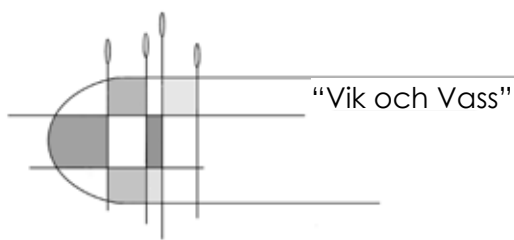

Gula toner som en komplementfärg som förhöjer det blå och ger kompositionen en extra lyster. Vitt tar igen husfärgen och lyser upp i skuggigare partier.

Fig 42. Akvarell över olika färnyanser.

Jag har valt dessa färger för att de tillsammans ger ett svalt och sofistikerat intryck till huset. Samtidigt konkurrerar inte dessa nyanser om uppmärksamheten mot omgivningen. Eftersom läget är utsatt med mycket sol på huvuddelen av tomten, kommer jag att välja växter som tål torka och här hittar man många silver- och gråbladiga växter som ligger nära den blå skalan. Närheten till havet har också spelat in i färgvalet, då havet har många nyanser som man kan återspegla på platsen.

Växter med röda, orange och rosa toner har jag valt bort här, för de har en för dominant färg till hus och omgivning. Gestaltningen får inte heller bli för romantisk och "varm" i sin framtoning utan det svala, stilrena intrycket passar bra till huset och omgivningen. .

Koncept

Övergripande konceptidé i plan

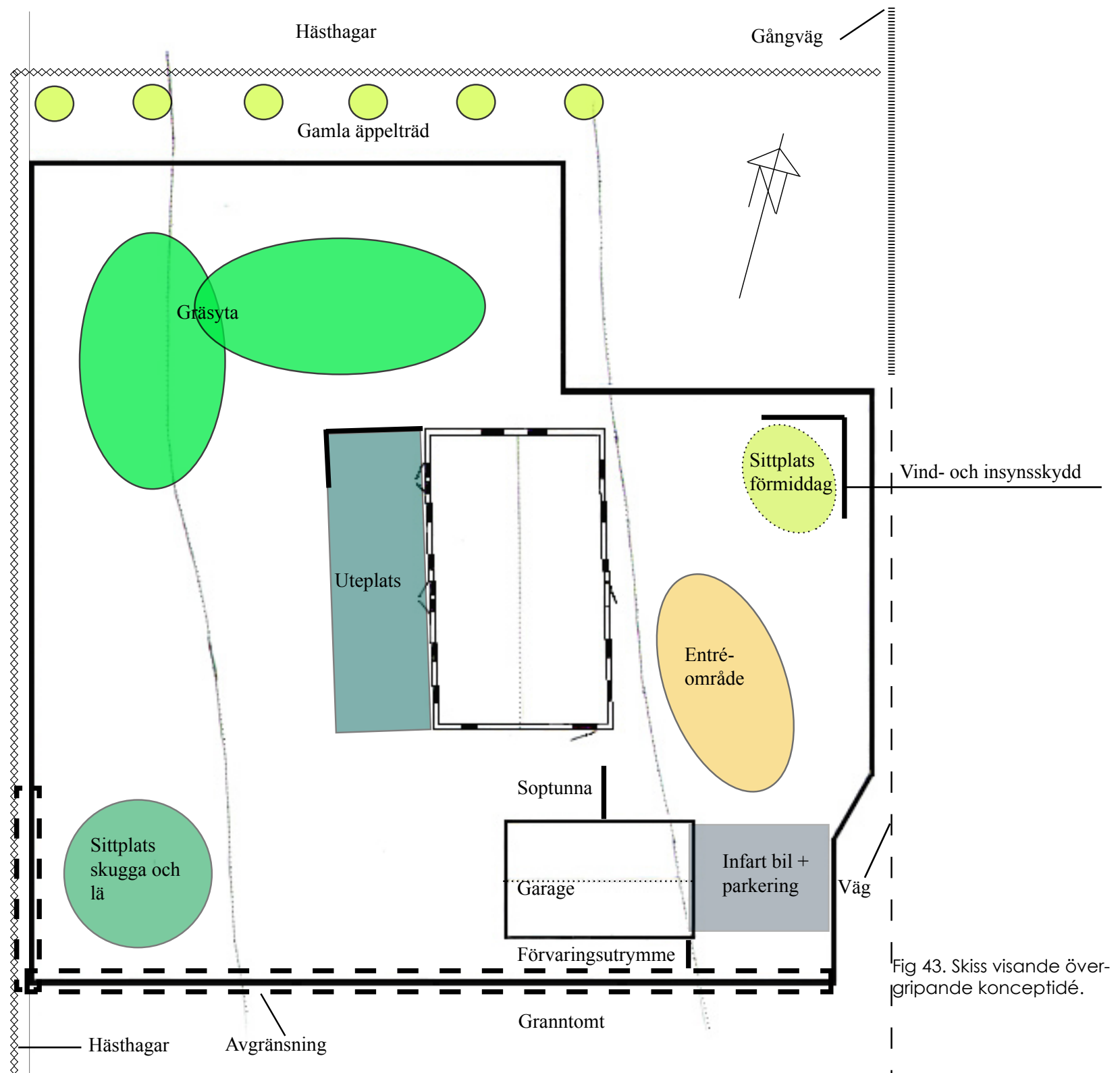

Fig 43. Skiss visande övergripande konceptidé.

Förklaringar och tankar angående konceptet

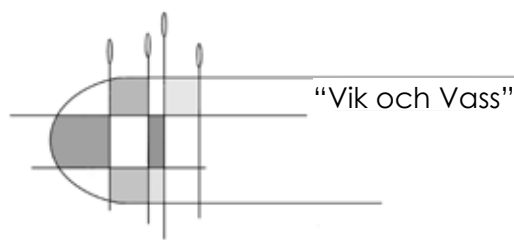
På tomtens framsida kan det vara trevligt att utnyttja morgonsolen med en sittplats för exempelvis frukosten. Den ramas in av ett vind- och insynsskydd. Entréområdet ska vara inbjudande och växtligheten ska mjuka upp husfasaden och tonar ner den mot omgivningen.

Mot granntomten har jag tänkt mig en avgränsning som delar tomterna från varandra och som ger vindsydd. Ytan som endast är två meter bakom garaget, skulle jag vilja utnyttja till ett förvaringsutrymme för exempelvis cyklar, leksaker etc. En eller två dörrar gör att man kan dölja det som finns där, samtidigt som man inte blockerar garaget. En mindre avgränsning av samma typ har

jag tänkt mig för att dölja soptunnan som man har tillgång till via tvättstugan.

På tomtens baksida tänker jag mig två sittplatser. Dels den naturliga som förlänger huset och sddar ut gränsen mellan ute och inne, och dels en mindre sittplats i hörnet mot granntomten. Min tanke var att man kanske vill söka skuggan om solen blir för stark, eller om det blåser mycket från sydväst, kan man ändå sitta ute och umgås.

Eftersom solen kommer att ligga på hela dagen på baksidan så kommer gräset att bli torrt och brunt under långa perioder av sommaren. Därför väljer jag få men lite större gräspartier.

Rörelsemönster i plan

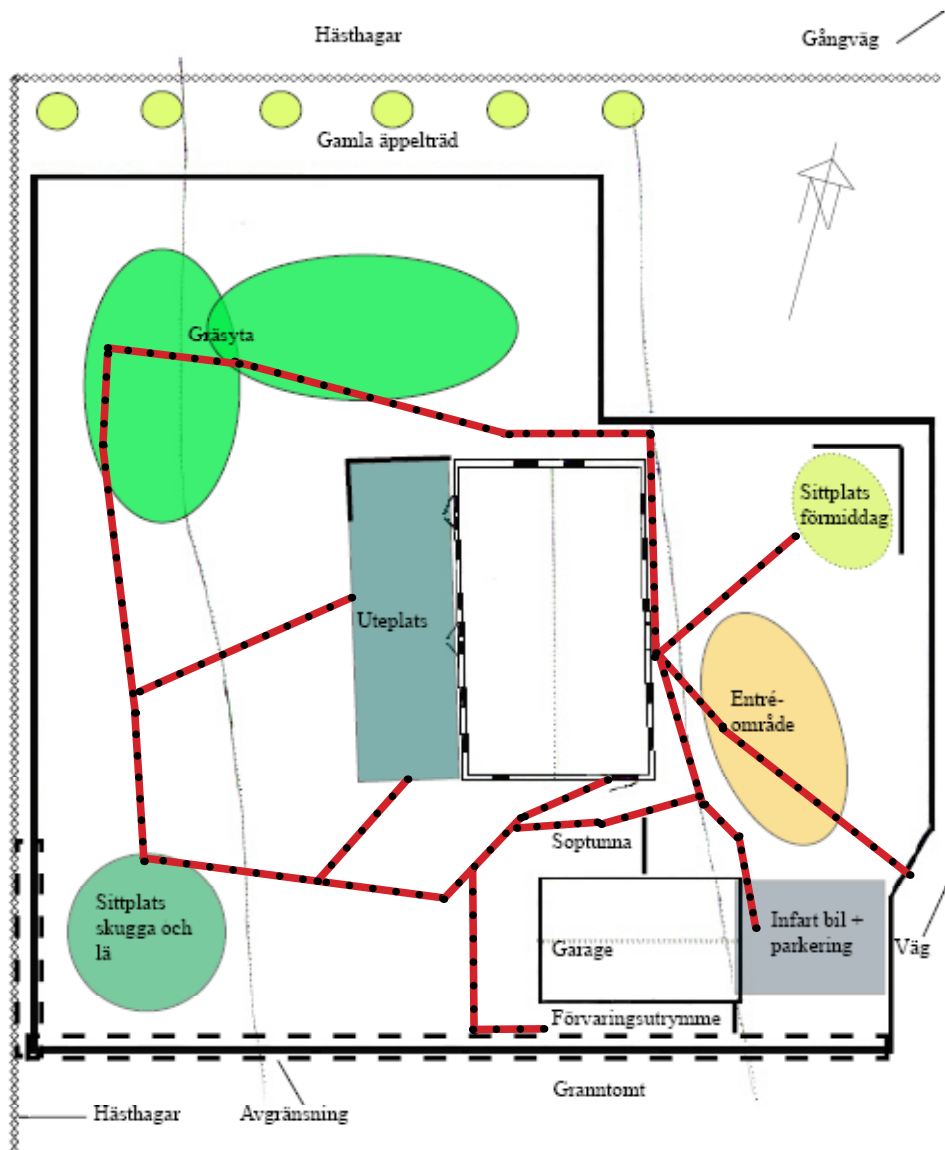
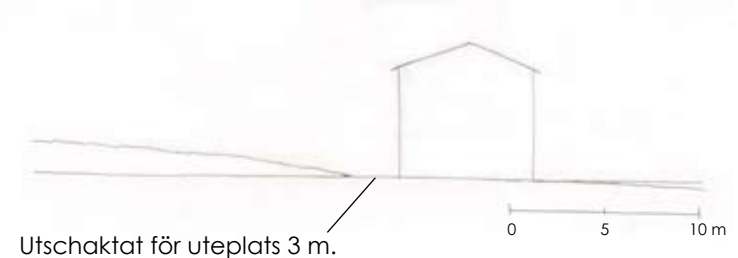

Fig 44. Skiss visande rörelsemönster över tomten.

Det som är rödmarkerat är de tänkta rörelsemönster som de boende kan komma att använda sig av. Det kommer att behövas flera gångstråk, några bredare och några kanske bara med trampstenar eller dylikt. Det viktiga i designen blir att man kan vandra runt på tomten på ett smidigt sätt.

Höjdskillnaden på tomtens baksida är viktig att ta hänsyn till och gångvägarna kanske får kompletteras med någon mindre trappa eller liknande som utjämnar nivåerna.

Snitt över tomtens lutning.

Vindriktningar i plan

Vinden kommer mestadels från sydväst och det gör att läget på uteplatsen vid huset blir väldigt utsatt. Ett plank eller staket som är helt tätbyggt ger virvelvindar på baksidan. Jag väljer att använda mig av horisontellt liggande träribbor som fästs på båda sidor om den stående stolpen med spalt emellan, så att grannen får ett likadant utseende på sin sida. Vinden silas nu igenom istället och stoppas upp. För att undvika bygglov så får staketet vara högst 180 cm högt.

Vinden kan också dämpas med växtlighet och jag tänker mig buskar och några träd som får sticka upp ovanför staketet som kan hjälpa till att minska vindtrycket. Avståndet från staketet till uteplatsen vid huset är ganska långt. Därför tänker jag mig någon form av vinddämpande växtlighet eller annat mellan de båda uteplatserna för att stoppa upp vinden ytterligare.

Det kan även blåsa från nord och öst och det kommer jag också att ta hänsyn till när jag går vidare i gestaltningen.

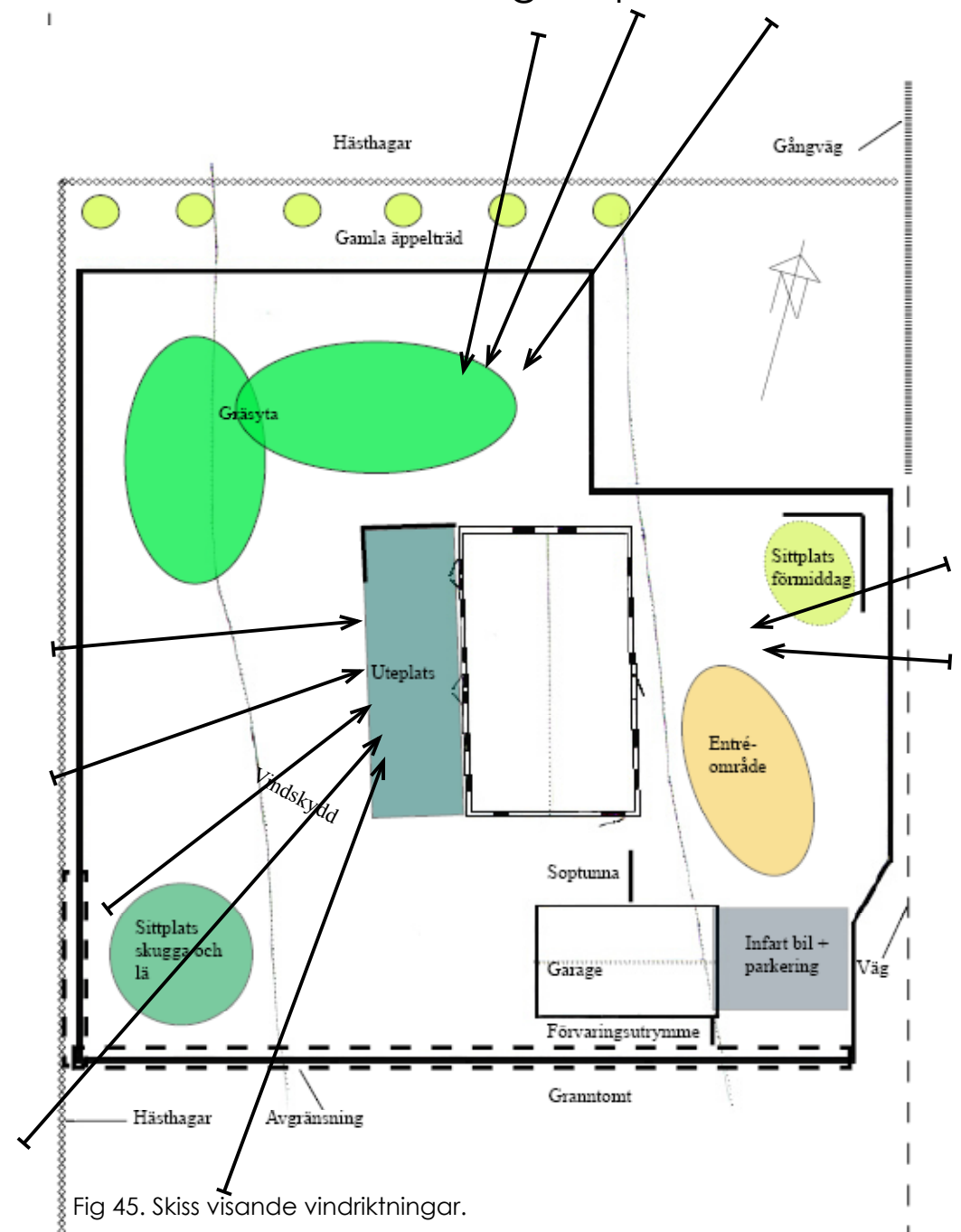
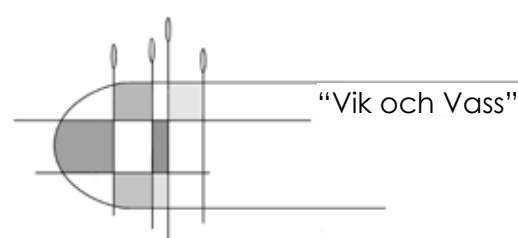

Fig 45. Skiss visande vindriktningar.

Konceptidé växtbäddar

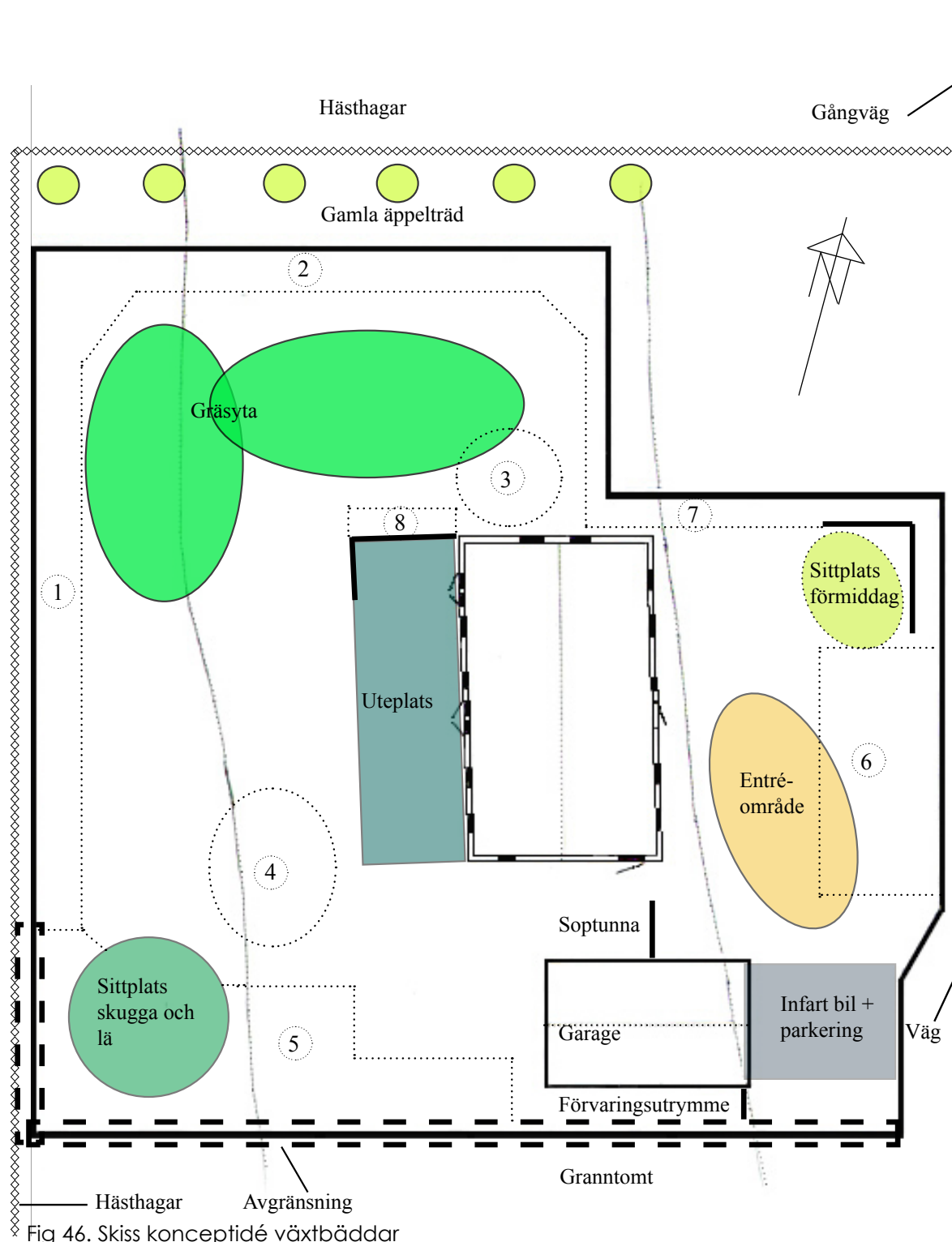

Fig 46. Skiss konceptidé växtbäddar

1. Mot hästhagarna behövs ett fylligt buskage med tanke på säkerheten. Buskskiktet ska vara varierat med inslag av vintergrönt. Något eller några träd som bryter formen, lägre perenner och marktäckare bildar en helhet i olika nivåer. Växtvalet bör vara tåligt med tanke på det utsatta torra läget. En känsla av bryn som talar med naturen i bakgrunden vore det optimala.

2. Buskaget får fortsätta runt hörnet mot norr, men blir lägre längre ner mot hörnet av tomten, för att inte skymma utsikten från vardagsrummet. Norrläget gör att växter som behöver något mer fukt kan planteras här.

3. Utanför vardagsrummet kan det få finnas något träd som man kan följa under året, samt några marktäckare, lökar m m. På denna plats kommer inte mycket sol, så växter som trivs i norrläge är att föredra.

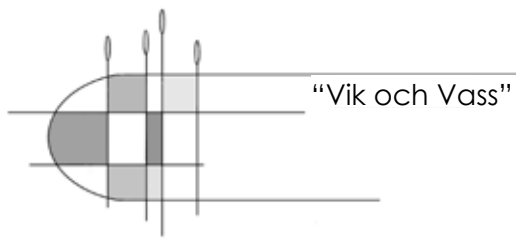
4. Eftersom den stora uteplatsen kommer att vara utsatt för vind, kan det vara bra med en plantering som kan minska den något. Ett träd som inte blir för stort och skuggar uteplatsen, ger höjd till detta område, som annars lätt kan kännas väldigt platt. Ett växtmaterial som tål ett soligt, utsatt läge bör väljas.

5. Området som ligger i anslutning till lilla uteplatsen, behöver en plantering som tål mer skugga. Avgränsningen stoppar viss vind, men skuggar samtidigt lägre växter. Vid sittplatsen bör någon trädkrona ge skugga, gärna något snabbväxande.

6. Entrégården bör ha en växtlighet bestående av både mindre träd och buskar som ramar in och mjukar upp husfasaden. Entrén ska kännas välkomnande och det ska finnas plats för viss krukodling om man så vill. Läget här är inte lika utsatt som på baksidan av huset. Enligt min analys kan det även finnas mer markfukt, vilket tillåter ett bredare växtsortiment.

7. En plantering mot norr som följer tomten är viktig, då gränsen avviker från formen av någon anledning som jag inte känner till. Växterna ska inte vara för höga då de kan skymma gångstigen och dess växtlighet.

8. Den stora uteplatsen bör ramas in av ett plank eller liknande. Något som klättrar och mjukar upp detta och som tål ett norrläge bör väljas här.

Detaljstudier över konceptidé

Utsikt mellan garagen från baksidan

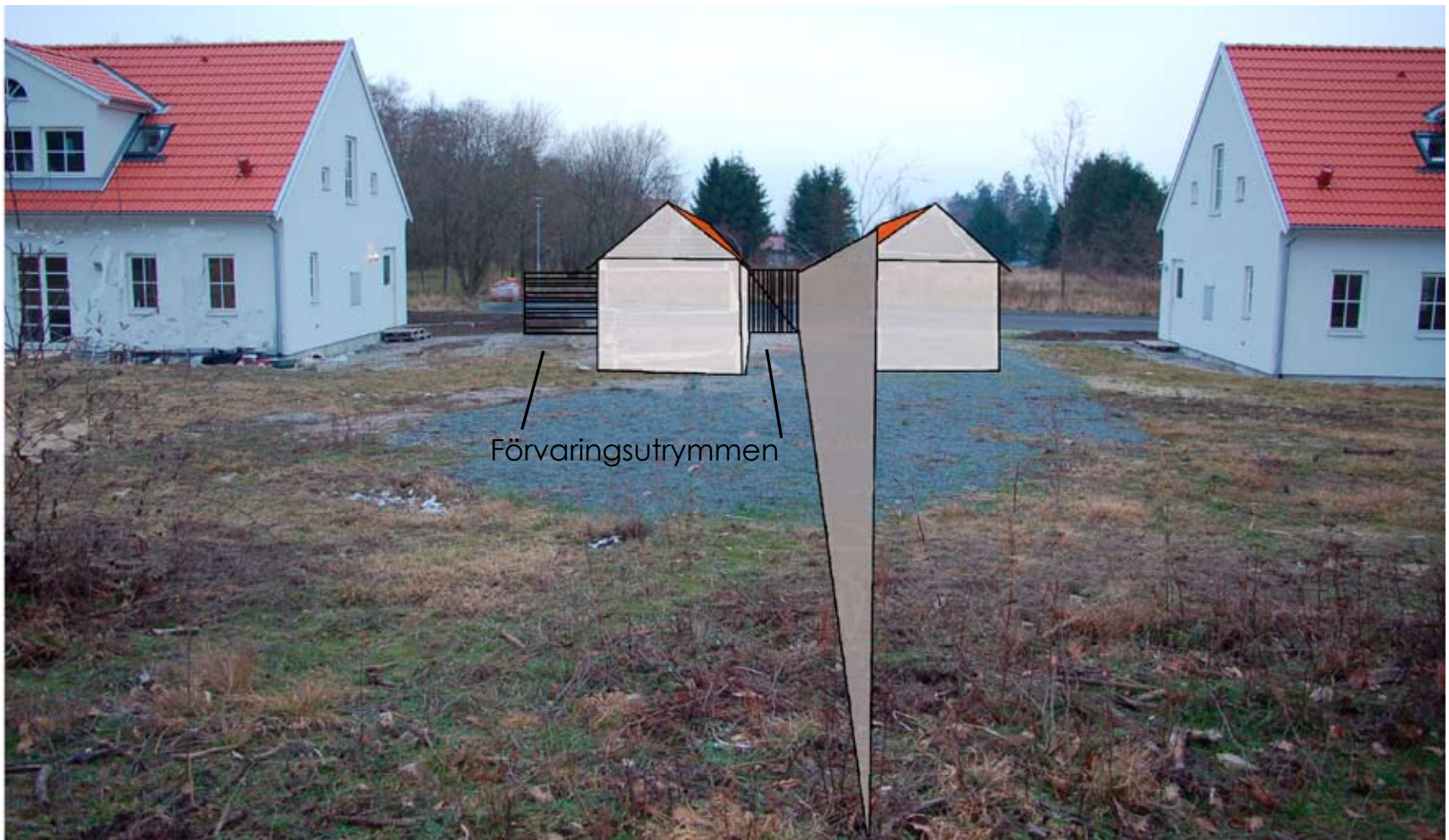

Fig 46. Fotomontage över de båda husens gränser mot varandra.

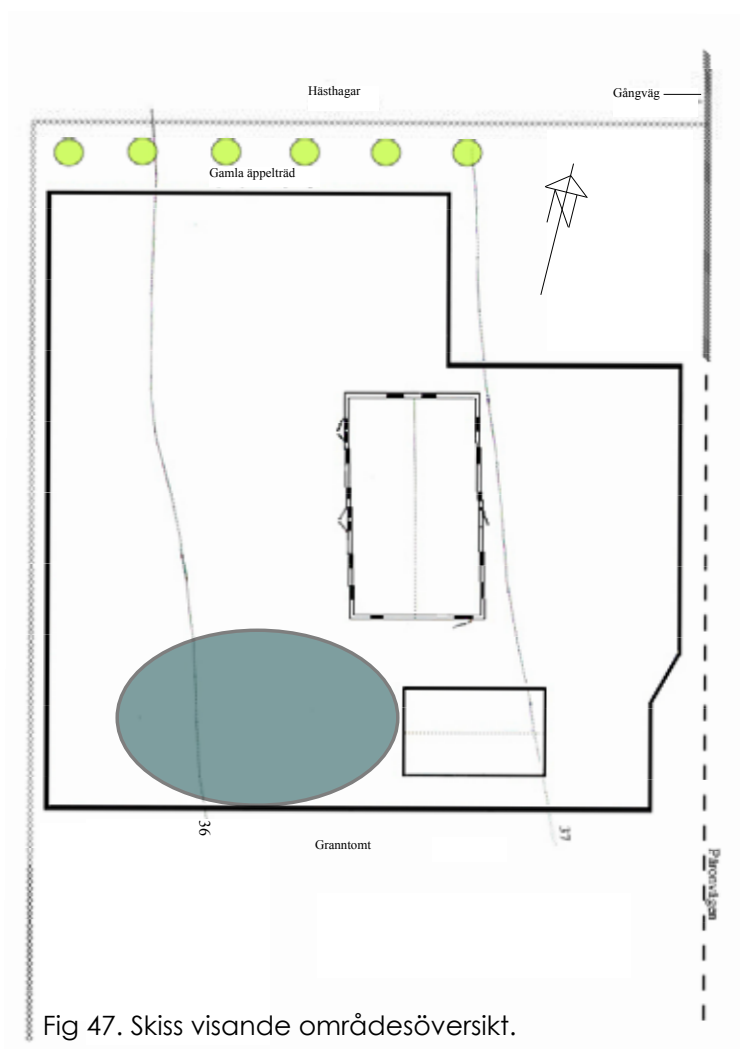
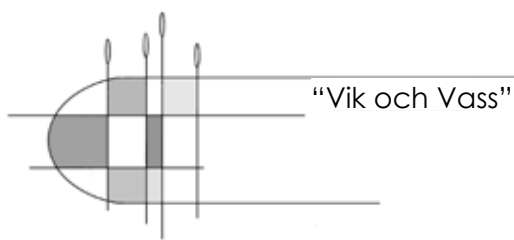

Fig 47. Skiss visande områdesöversikt.

Husens garage kommer, som jag nämnt tidigare, att uppföras bredvid varandra. Bilden ovan visar hur jag tänker att staketet delar av de båda tomterna och det utrymme som blir mellan garage och staket kan utnyttjas till förvaring. Eventuellt kan man sätta dörrar både från fram- och baksida i samma material och färg för att dölja det som finns bakom.

På andra sidan garaget tänker jag mig samma sorts staket som får dölja soptunna och annat skrymmande. Ett staket här, gör också att man inte omedelbart ser in i trädgården som finns på baksidan.

Utsikt från stora uteplatsen mot söder

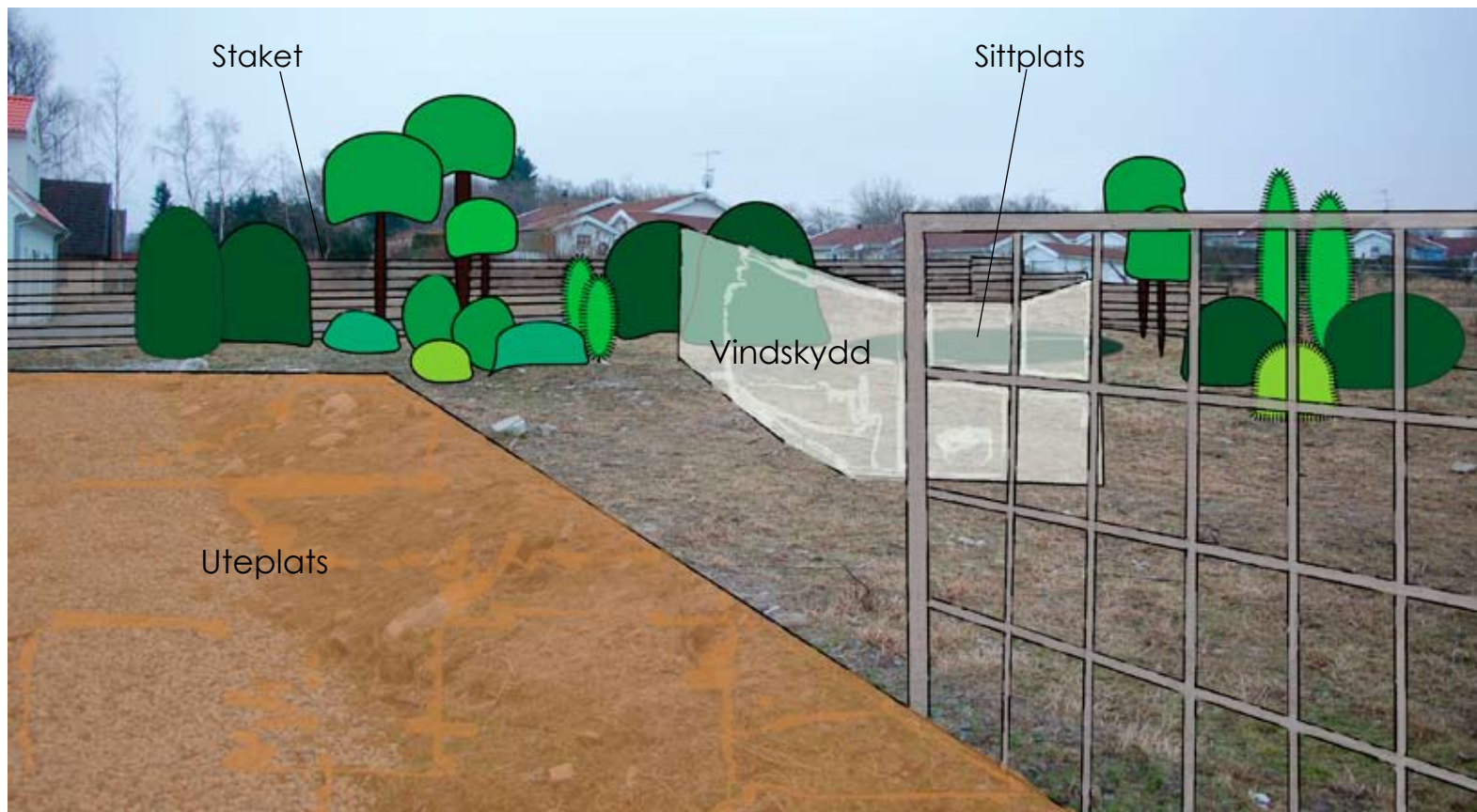

Fig 48, Fotomontage över tomten i söder mot granne.

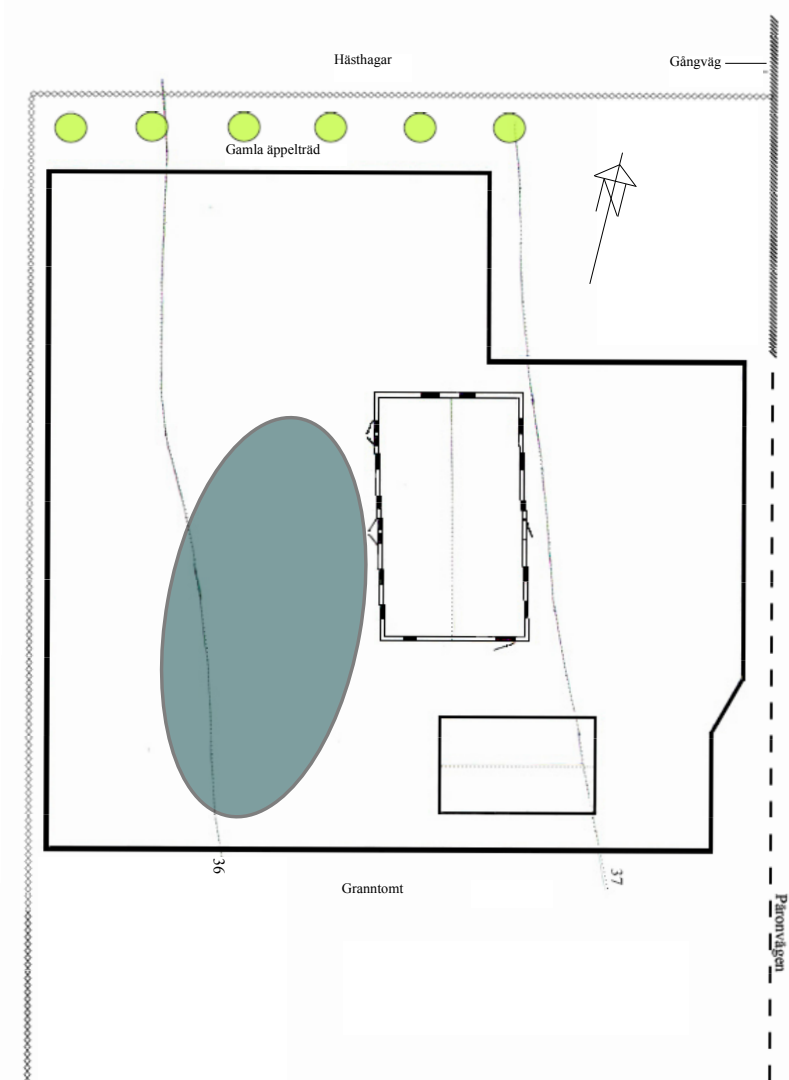
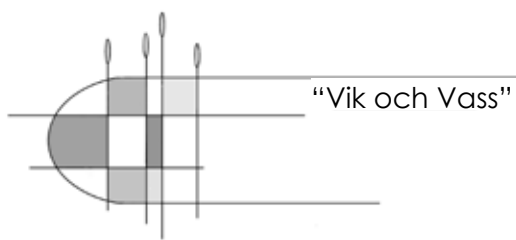

Fig 49. Skiss visande områdesöversikt.

Gränsen mot grannhuset bör vara tydlig och utgöras av ett staket eller liknande. Det skyddar dels mot vinden och dels mot insyn. För att mjuka upp det stela intrycket planteras träd och buskar framför. Staketet bör inte vara av den kompakta typen, utan kunna släppa igenom viss vind. Jag tänker mig också en mindre sittplats i skuggan, kanske med trädkronor som tak i det hörn som bildas av staketet, gärna tillsammans med några doftande klätterväxter som även de hjälper till att ge en mjukare framtoning.

Den stora uteplatsen kommer att vara utsatt för en hel del vind och därför kan det vara lämpligt att bryta denna med någon form av vindskydd mellan de båda uteplatserna. Detta kan vara exempelvis någon form av konstruktion, spaljé, staket eller liknande och/eller en grupp av växter. Detta utgörs av den vita markeringen på bilden. Eftersom uteplatsen ligger i anslutning till huset så får vindskyddet inte vara för högt och inte placeras så att det skuggar hela ytan.

En mer ombonad känsla får man om det finns något som ramar in sittplatsen vid huset, kanske som här i form av en spaljé.

Tomtens framsida mot naturen i nordväst

Fig 50. Fotomontage över sittplats i väst.

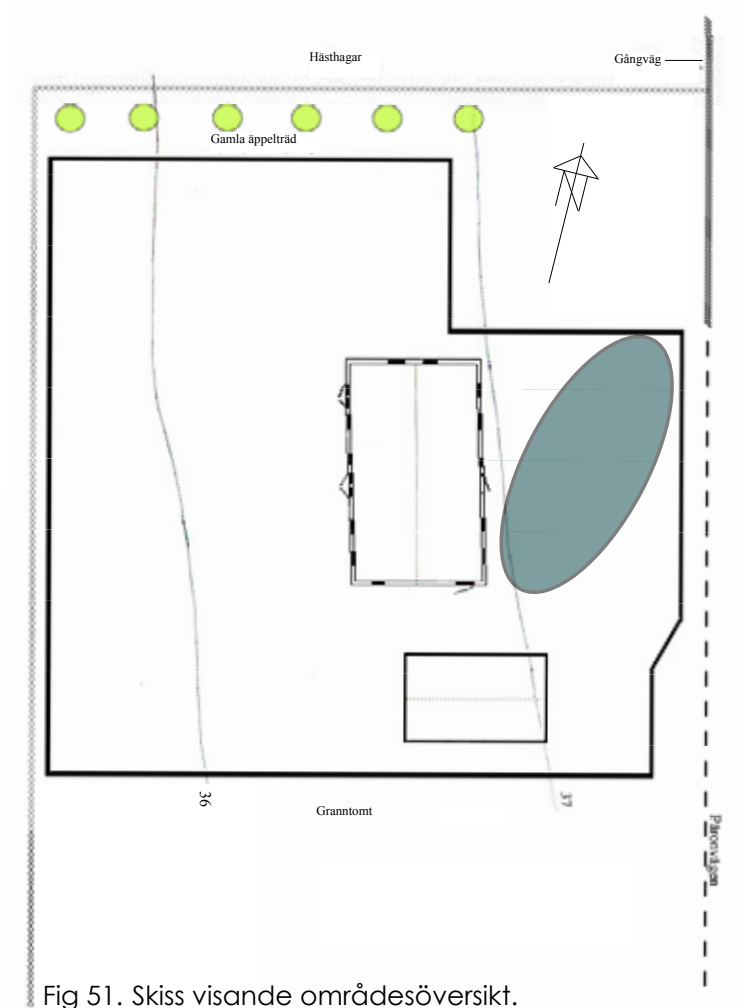
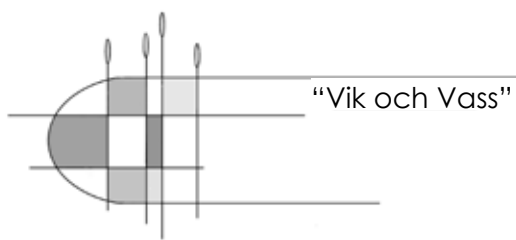

Fig 51. Skiss visande områdesöversikt.

Husets framsida gränsar mot en liten gångstig som fortsätter förbi hästhagen och bort mot norr. För att ge lite insynsskydd och lä har jag planerat in en form av staket/spalje. Här finns det möjlighet att sitta och äta frukost och njuta av förmiddagssolen, eller hitta skuggan under varma dagar.

Husfasaden behöver mjukas upp och tonas ner mot omgivningen och därför behövs det vegetation i olika höjder även på husets framsida. Entrén till huset ska vara inbjudande och ha en spännande design. Även framsidan ska kännas rumslig och inte som nu, helt platt och odynamisk.

Framsida garageuppfart

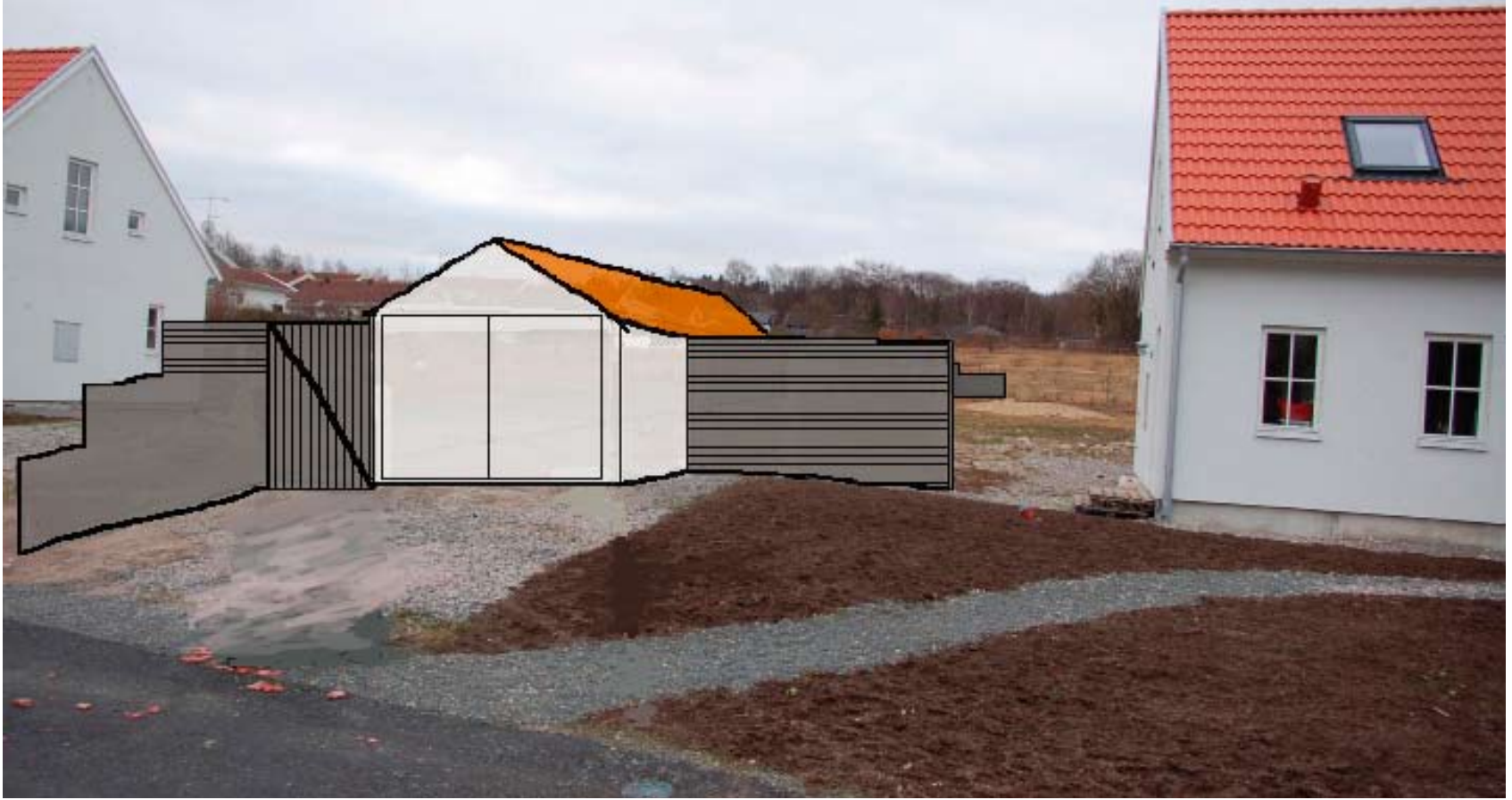

Fig 52. Fotomontage över tänkt garageuppfart.

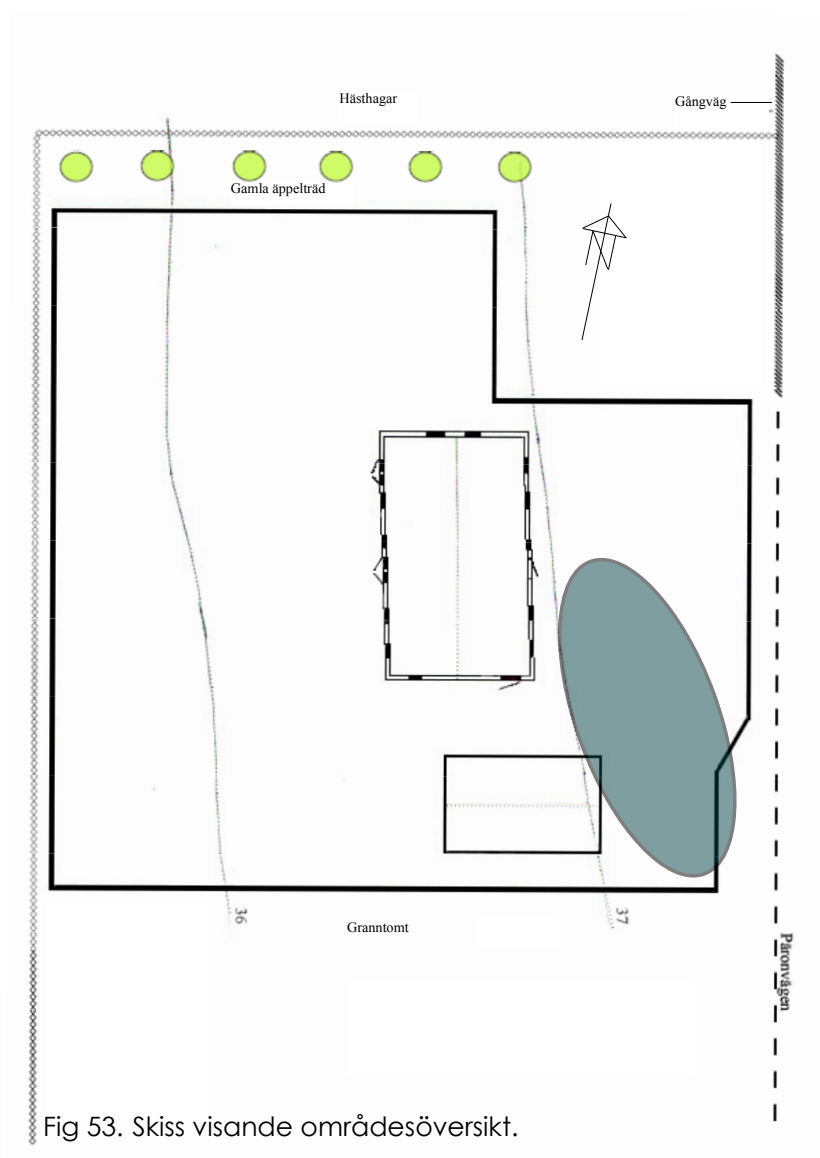
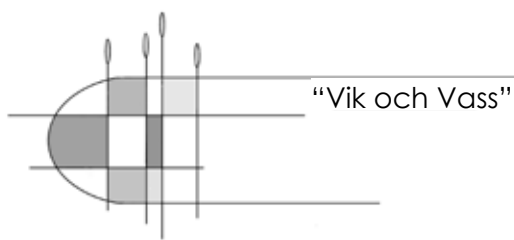

Fig 53. Skiss visande områdesöversikt.

Bilden visar garaget från framsidan och hur de staketsektioner som jag nämnt förut kan se ut från denna sida.

Idag har man förberett entréen provisoriskt med planteringsjord och en enkel stig in till huset. När garaget kommer på plats blir den naturliga vägen att gå från bilplatsen till ytterdörren. Besökare parkerar förmodligen på gatan, så här behövs två olika gångstråk. Min uppgift blir att göra denna entré rumslig, spännande och inbjudande.

Tomtens baksida och uteplats mot hästhagarna

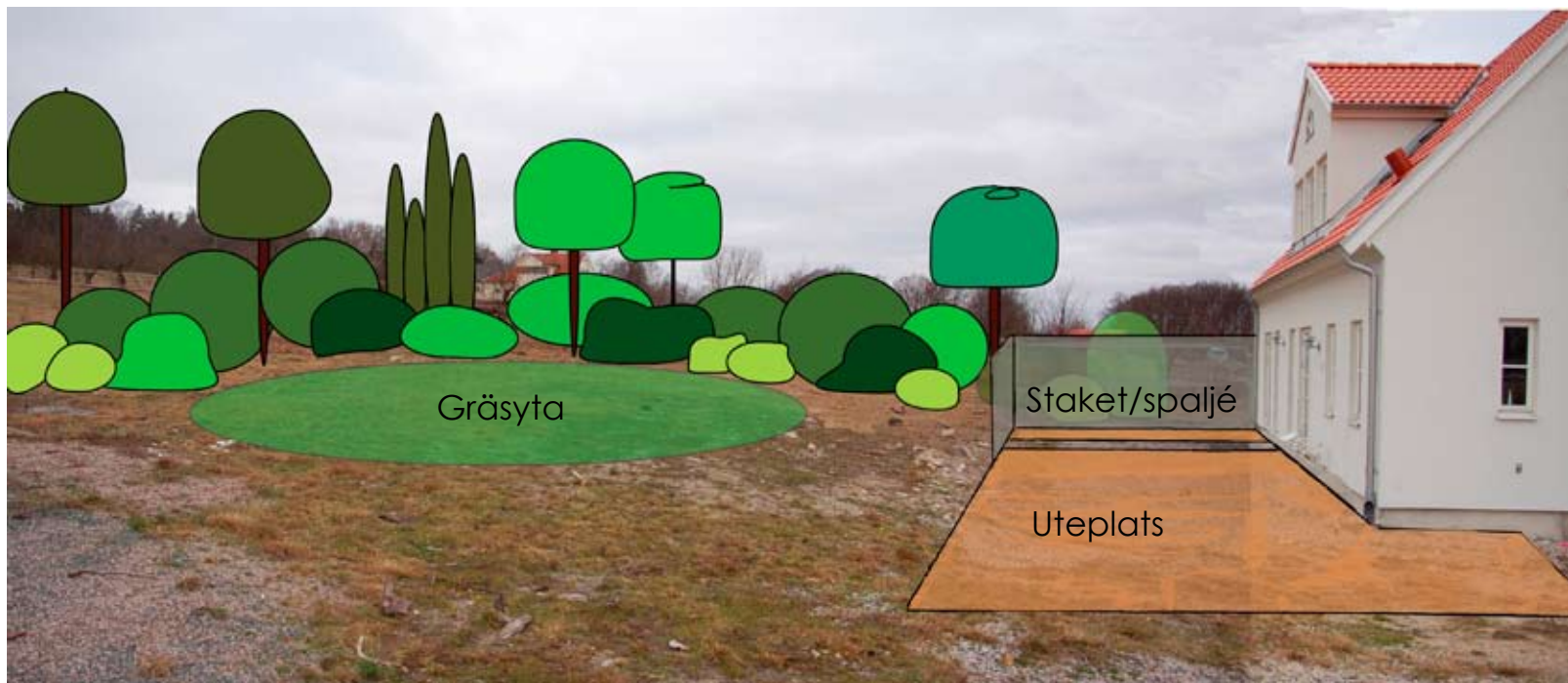

Fig 54. Fotomontage över tänkt växtlighet mot norr.

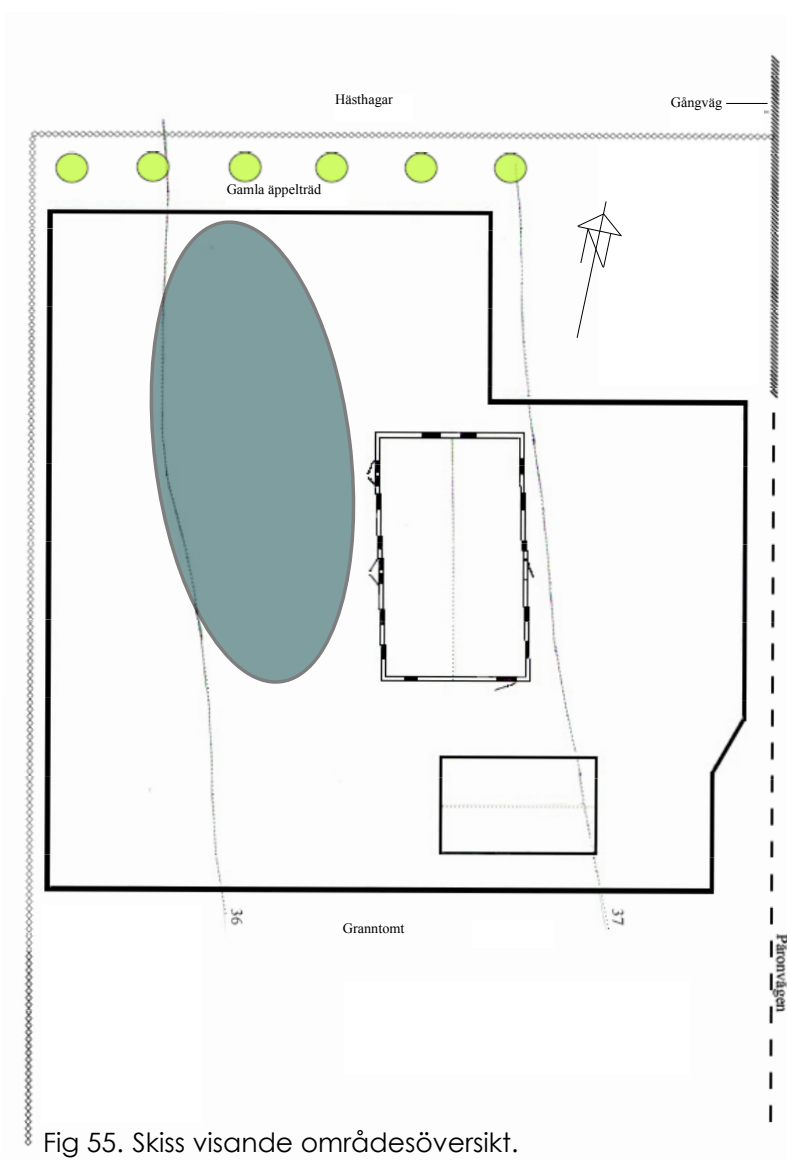
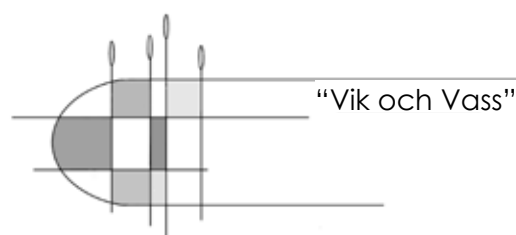

Fig 55. Skiss visande områdesöversikt.

Baksidan av tomten utgör den större delen av markytan. Tomtgränsen går precis vid hästhagarna och min tanke med designen är att inte dölja den utsikten för mycket, utan att låta gränsen vara böljande och luftig, med blandad vegetation av både träd och buskskikt. Detta också för att ta upp formspråket av vegetationen som finns som siluetter bakom hagarna. En större yta av gräs i någon mjukare form behövs på platsen för aktiviteter och baksidan är den naturligaste platsen för denna. Jag har valt att inte göra för stora och för många gräsytor med tanke på det soliga och utsatta läget.

För att sudda ut gränsen mellan ute och inne är uteplatsen planerad i angränsning till husets kök och vardagsrum. Uteplatsens slutliga utformning bestäms när hänsyn tagits till tomtens lutning och hur den kan integreras med den övriga designen. I nuläget känns det i alla fall naturligt med ett skydd för platsen mot norr i form av ett staket eller liknande.

Tankar att ta med till gestaltningen

Det är ett stort värde för huset att det ligger så fritt och öppet med naturen in på knutarna. Detta gör att man kan *bjuda in omgivningen i trädgården* och få en starkare koppling till naturen på ett helt annat sätt än om huset varit placerat mitt i bostadsområdet.

Tomten har också ett *ljus och öppet läge* som jag tror kommer att kunna bibehållas även när trädgården är anlagd. Det ljusa läget är en fördel när det gäller växtvalet och eftersom det inte växer någonting på tomten idag, så är förutsättningarna för nyetablering goda, då ingenting skuggar ut det nyplanterade.

Det enda *formspråk* som finns på platsen idag är husens strikta raka linjer och siluetterna av det träd- och buskskikt som man kan skymta längre bort från tomten. Detta är en utgångspunkt som jag förhåller mig till och utnyttjar i gestaltningen.

Eftersom husmodellerna skiljer sig markant från den övriga bebyggelsen i närheten vad gäller husens storlek, höjd och den vita fasaden som jag påtalat förut, blir mitt uppdrag att *tona ner husets dominans* gentemot omgivningen så att det integreras på ett mjukt sätt mot naturen.

Baksidan har en *lutning* på 5 % och vid huset har man schaktat ut för uteplats 3 m från husväggen, vilket är i smalaste laget för att kunna utnyttja uteplatsen till fullo. Detta gör att det blir en nivåskillnad direkt efter uteplatsen på ca 0,5 m, vilken är viktig att ta hänsyn till i gestaltningen. För att åskådliggöra detta tydligare för mig själv, kommer jag att ta hjälp av en modell bestående av gjutsand där jag kan prova ut olika lösningar och på så sätt ta fram den som kan fungera på bästa sätt.

Då det inte finns några *gränser* utsatta på tomten mer än de elstängsel som kantar hästhagarna, behöver tomten få tydliga sådana med hjälp av växtlighet, staket och annat. Det är viktigt att markera var tomten slutar och för att undvika att komma åt dessa stängsel. Det är också viktigt för rumsligheten att markera tomtens yttersta gräns.

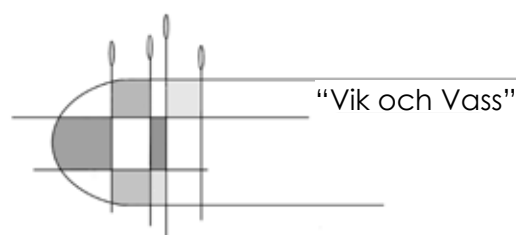

Fig 56. Skiss visande tänkt vegetationsuppbyggnad mot hästhagarna.

Mot naturen tänker jag mig en vegetation av träd- och *buskskikt* som har en lös form, ingenting formklippt utan *friväxande*. Jag kommer att arbeta med brynkänsla och med olika vegetationsskikt för att efterlikna naturen utan att för den skull skymma utsikten mot hästhagarna.

I trädskiktet bör finnas något större barrträd och några mindre lövfällande träd med vackra höstfärger. Det högre buskskiktet ska bestå av friväxande buskar av både större och mindre slag. Gärna med koppling till den omgivande naturen. Det lägre buskskiktet kan även bestå av någon naturligt klotformad variant, och kan vara av barrväxttyp som bildar kontrast till det friväxande. Slutligen ska det finnas lämpliga marktäckare för att förhindra ogräs och detta gör också att markfukten bibehålls under en längre tid.

Tomten är inte kvadratisk utan har en rektangel som är undantagen mot norr och det gör att den ytan upplevs som oregelbunden och kantig. Ett buskage som inte är för högt kan ge ett mjukare intryck och ändå ge utsikt över den vackra naturen. På framsidan tänker jag mig en vegetation som får markera tomtgränsen mot den lilla stig som går förbi huset. Likaså får staketet mot grannen träd och buskar planterade framför sig, som lättar upp den annars så stela träkonstruktionen.

Allmänt om växtval

Eftersom det inte finns några som helst växter på tomten så är det svårt att få referensväxter när det gäller vad som trivs här. När det gäller den mer naturliga omgivningen har jag tagit upp vilka växter som finns i min analys. Det är även svårt att titta i de omgivande trädgårdarna för att få ett rättvist resultat, då man förmodligen har ändrat på jordsammansättningen när man anlade trädgårdarna på 70- och 80-talet.

Växtmiljön i denna trädgård räknas till den mer extrema och därför är det extra viktigt att välja växter utifrån ståndorten. Samma miljöbetingelser hittar man vid bl a berghällar, i stenpartier och på murar. Det kännetecken som jorden har, är att den har ett lågt innehåll av organiskt material och lera, däremot består den till största delen av sand och grus som har en dränerande effekt. Man får därför utgå ifrån att jorden har ett lågt näringsinnehåll och eftersom den är väl-dränerad så har den dålig förmåga att hålla både näring och vatten. Vinden har också en uttorkande effekt och när läget är så öppet är detta också ett problem. Avdunstningen hos växterna ökar betydligt vid vindpåverkan. En fördel är dock att havet ligger nära varför luftfuktigheten är relativt hög.

I valet av växter till tomten så kan jag dra nytta av att veta hur en växts yttre karaktär ser ut. Det är bladen som visar växtens förmåga att anpassa sig till soliga och torra växtplatser.

Typiska kännetecken är när bladen är:

- Små
- Smala
- Hårda (som t ex läder)
- Grå eller silverfärgade
- Succulenta, uppsvällda

Växter med pålrot har en bättre förmåga att anpassa sig till torra och soliga miljöer. Som exempel kan nämnas tall, (*Pinus*), bolltistel (*Echinops bannaticus*) och olika sorter av martorn (*Eryngium ssp*).

De olika bladkaraktärerna som jag nämnt ovan har alla ett uttryck som gör att de både kan ge kontraster i en gestaltning och en samverkan tillsammans med andra växter. Många av växterna är lågväxande och kan fungera som marktäckare och en del klarar även att växa mellan exempelvis platt- eller stenläggningar. Dessa kommer till sin fulla rätt när de har ett grunt jordlager och en solig växtplats. (Elg & Ericsson 2005).

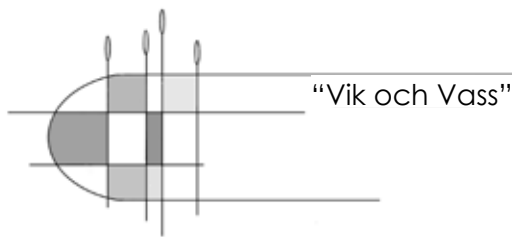
Att välja rätt växt till aktuell ståndort är särskilt viktigt när de gäller detta gestaltungsförslag därför att:

- Det utsatta läget gör det svårare för växter som inte tål torka att etablera sig
- Anläggningen ska vara hållbar över tid
- Eftersom huset ska hyras ut, bör trädgården vara lättskött
- Ett hållbart, noga utvalt växtmaterial är särskilt viktigt när det gäller den naturliga delen eftersom den innehåller flera skikt och det kan vara svårt att byta ut växter
- Växterna ska helst växa ihop relativt snabbt och bilda struktur och fondvägg på platsen

(Gunnarsson, 2007)

Platsens skötsel

Gestaltningen ska vara utformad så att familjen ska ha möjlighet alternativt kunskap att sköta tomten själva. Eftersom fastigheten ska hyras ut får inte skötseln bli för betungande och omfattande. Vissa punktsatser kommer dock att krävas av hyresgästen under de första åren då växterna etablerar sig.

Vikten av marktäckare

Marktäckare skapar ett golv och ger karaktär till rummet och bildar tillsammans med de övriga skikten en helhet till gestaltningen. Den mattbildade ytan ska vara så tät att ogräs har svårt att konkurrera vilket ger en mer lättskött anläggning på sikt. Färg, form, struktur och kontrast ska vara tongivande i sammansättningen av växter.

En fördel är här att tomten inte har någon växtlighet innan, utan man kan anlägga alla skikten samtidigt och få en bra start för marktäckarna redan från början, då skuggan av de högre växterna inte blir så markant i etableringsskedet. Det är bra att välja marktäckare som växer ihop snabbt för att klara sig i konkurrensen om vatten och näring från buskar och träd.

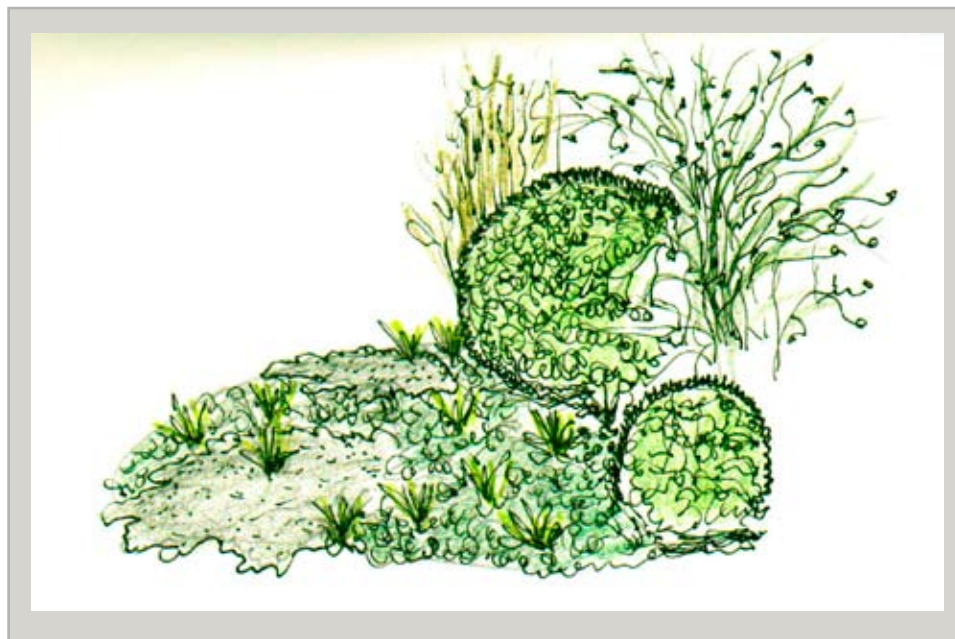
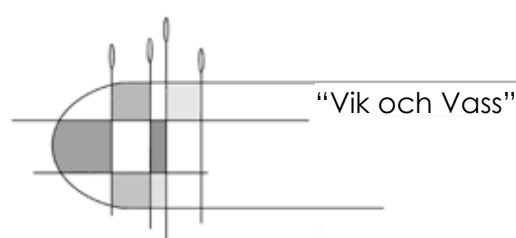

Fig 57. Skiss över olika marktäckare bildande en varierad markstruktur.

Jag anser att marktäckare är speciellt fördelaktigt att använda här, då jorden är näringsfattig och förmultningen av löv och andra växtdelar ger mull som blir till näring för både växterna och mikrolivet i marken. Detta ger på sikt ger en bättre jordstruktur än idag utan att man behöver tillföra extra näring och mullämnen. Trädgården ska vara lättskött och det gynnas också av det marktäckande skiktet som håller undan ogräsen.

När man använder sig av marktäckande växter bör man välja sorter som trivs tillsammans och har samma växtbetingelser för en hållbarare plantering. I naturen finns det en balans mellan de olika växterna som delar på både ljus, vatten och näring utan att någon av arterna dör ut. (Illminge 1995). Detta är eftersträvarsvårt även i denna gestaltning och det blir en utmaning för mig att finna dessa växter.

Fler och fler människor inser att vi bör ta tillvara de resurser som naturen kan ge av egen kraft och jag tror och hoppas att det ska bli så även i fortsättningen. Arbetar man i en riktning där man kan minska på konstgödsel, utsläpp och föroreningar kommer det att gynna den biologiska mångfalden och klimatet på sikt. Inte minst vi som ska arbeta inom trädgårdsnäringen bör ta hänsyn till detta i en gestaltning och utbilda kunder, anläggare och andra så att vi tillsammans kan hjälpas åt att minska utsläppen och vara med och påverka klimatfrågorna på ett positivt sätt.

Utveckling av gestaltningsidén

Redan i ett tidigt stadium blev jag inspirerad av en bild som visade träspångar som var uppbyggda ovanför marken och som slingrade sig genom rader av lavendel och nepeta. Den hade för mig en stark känsla av hav och strand. (Conran & Gavin 2007). Den här bilden har funnits i huvudet hela tiden och när jag åkte till havet så kände jag att det här var en idé som kan hålla fullt ut. I undersökningen av platsen har jag varit fokuserad på naturen och omgivningen och inte så mycket på havet eftersom det ligger en bit bort.

Min tanke som varit en röd tråd är att integrera naturen och dess formspråk i trädgården samtidigt som designen ska kännas modern till huset. När jag nu går vidare och lägger till havskänslan så känner jag att det kan vara det som har fattats för att designen ska få en bärande kraft.

Jag har varit på det klara över färgställningen i gestaltningen en längre tid och det stämmer bra överens med havstemat, där färgerna som jag valt återkommer och som man också kan se på inspirationsbilderna.

I stora drag har jag även tänkt ut ett växtval, en sammansättning med olika gräs, några barrväxter, lövträd, friväxande buskar, marktäckare och några enstaka perenner.

Mina materialval har också vuxit fram under tiden som jag har arbetat med gestaltningen.

- Trä som åldras på ett fint sätt, till uteplatser och till staket
- Natursten, som har en naturlig koppling till havstemat
- Natursingel till gångar
- Spaljéer av samma träslag som staketet
- Markbetong i större plattor till garageuppfart

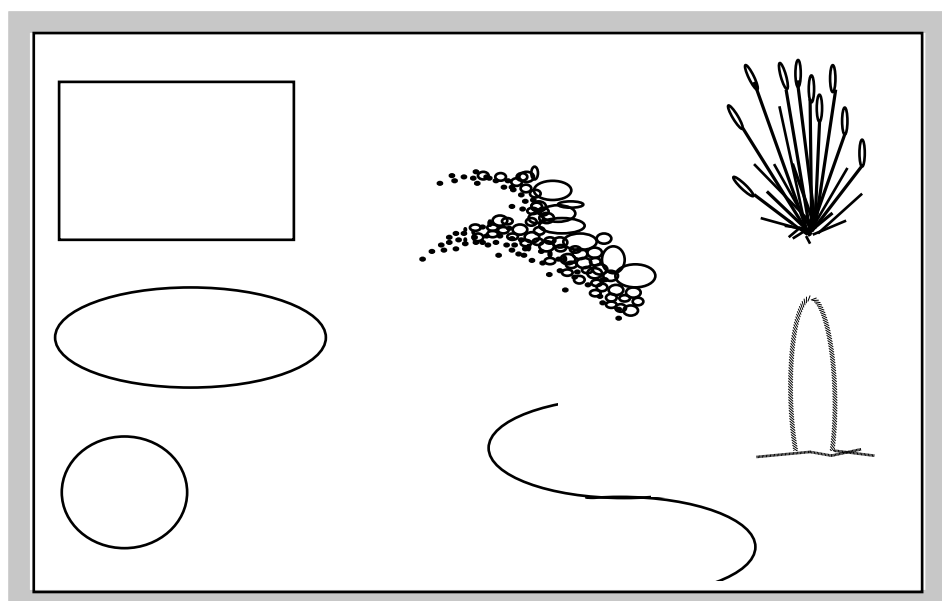

Fig 58. Skiss över olika formstrukturer.

Fig 59. Skiss över tänkta träspångar.

Formspråket ska vara mjukt och böljande med några solitärer och jag vill använda mig av färre antal sorter och flera plantor av samma sort för att få det naturliga uttrycket. Jag har för avsikt att välja växter med karaktär även vintertid, då jag anser att det är viktigt att ha en trädgård med struktur och som man kan uppskatta även under denna årstid. Då familjen kommer att vistas mycket i kök och vardagsrum med utsikt över baksidan är det särskilt angeläget anser jag.

Jag tänker mig designen lite stramare och "modernare" på framsidan och närmast huset, medan formspråket blir mer organiskt och böljande vid tomtgränsen mot naturen.

För att ta upp höjdskillnaden vid uteplatsen, som ligger på ca 50 cm, tänker jag mig en naturstensmur som återknyter till det stengärde som finns på andra sidan vägen och som passar bra till havstemat. Jag har planerat in en sittplats i skugga och lä i det sydvästra hörnet av tomten vid staketet mot grannen. Förmodligen måste man plana ut den ytan mer och då kan jag tänka mig något trappsteg eller höjdskillnad i markmaterialet som tar hand om denna mindre nivåskillnad.

Bilden till vänster visar exempel på former som jag kommer att använda mig av i gestaltningen. Dessa kan komma att modifieras och de kopplas både till växtvalet och till de hårda materialen. Formspråket ska vara varierat för att både ge djup och spänning till designen.

Illustrationsplan

Hjälmaröd 4:210, Kivik
Skala 1:200
Carina Ljung

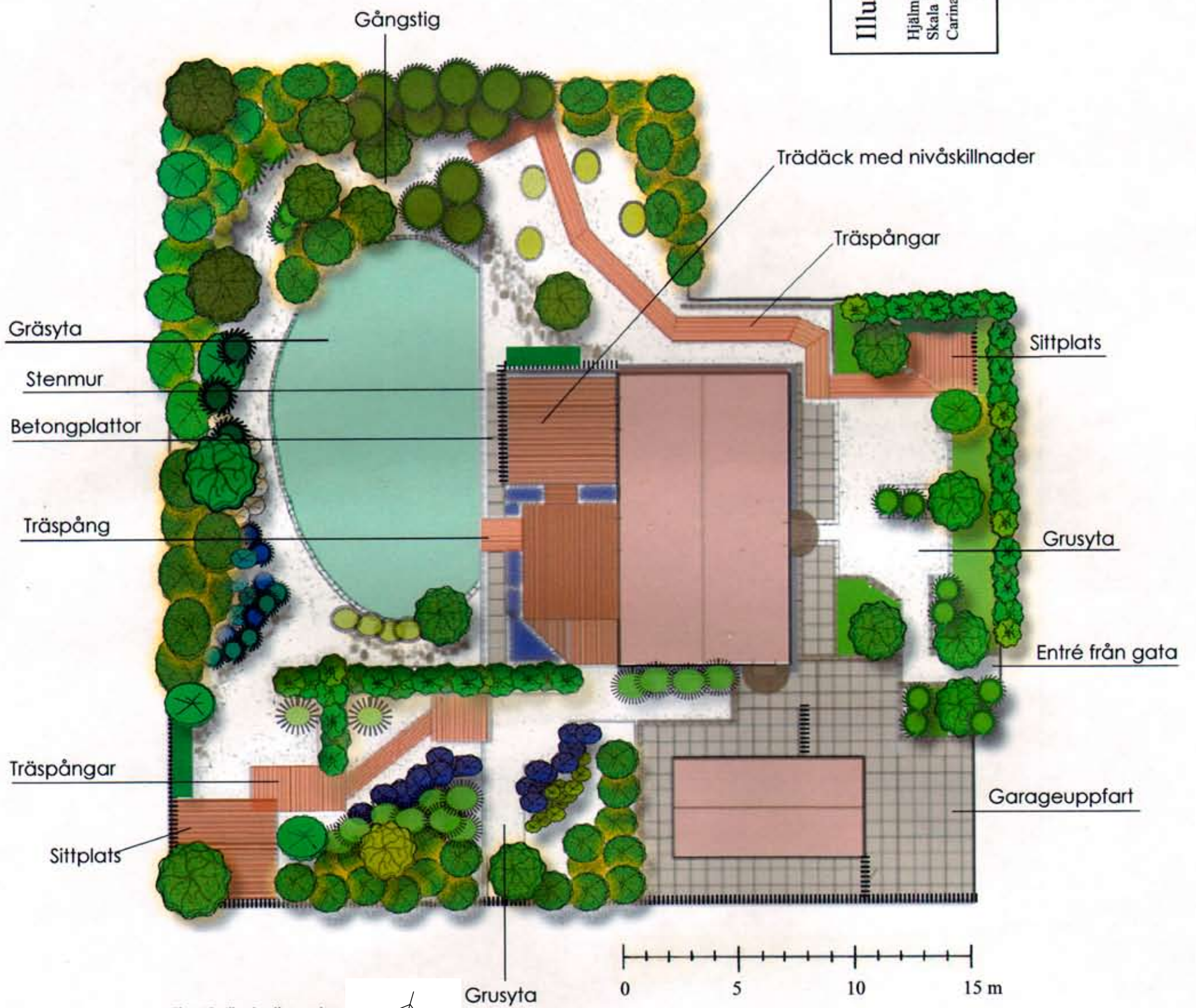
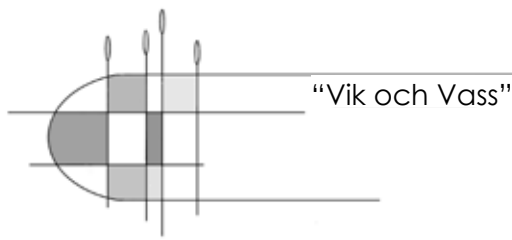

Fig 60. Illustrationsplan

Presentation av gestaltungsförslagets olika delar

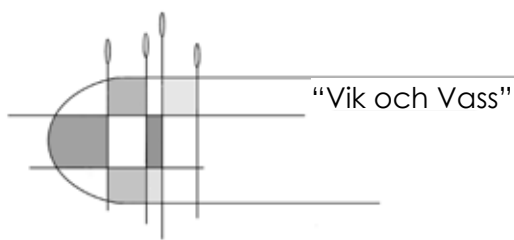
Gestaltning

Mitt gestaltungsförslag grundar sig på de förutsättningar som finns på platsen vad gäller jordmån, vind och närheten till naturen. Tanken är att förslaget ska innehålla en formstark stomme som ska kunna bära upp trädgården mot huset, men även mot den angränsande natur som omger tomten mot nordväst. Lösningen har inneburit att förslaget kanske känns i exklusivaste laget, men huset kommer ju att säljas inom de närmaste åren, så därför anser jag det motiverat med en attraktiv design för att locka eventuella köpare. Däremot så har jag medvetet valt ett något mindre exklusivt växtslag med tanke på kostnaderna. Belysning i trädgården är viktig och ger en extra dimension till upplevelsen och helheten. Detta är dock något som de blivande husägarna får ta ställning till i framtiden.

Gränser

Idag har inte tomten några synliga gränser förutom det elstängsel som kantar hästhagarna, därför tycker jag det är av vikt att tydliggöra var gränsen går. Gränsen mot grannen får ut-

göras av ett staket som är dubbelsidigt och som dämpar vinden från sydväst. Staketet fortsätter mot hästhagen och blir ett bra läskydd mot den uteplats i skuggan som jag placerat i det hörnet av tomten. Då hästhagarna har elstängsel är det viktigt att ur säkerhetssynpunkt låta en mer tätvuxen vegetation av träd och buskar kanta tomtgränsen, som också kan fungera som ett luckert hinder om hästarna skulle komma lösa. Däremot är det viktigt att man fortfarande har utblicken över hästhagen och bakomvarande natur. I det nordvästra hörnet och ner mot huset är vegetationen som mest utsatt för solen. Vegetationen börjar här med att vara mer kompakt, till att lösas upp och bli lägre när man kommer ner närmare huset. Jag anser att det är viktigt att man ska kunna blicka ut över gångstigen och naturen i norr och därför får buskagen bli lägre här. På framsidan slutligen, så låter jag en plantering av buskar kanta tomten från hörnet bakom sittplatsen och fram till ingången för att markera tomtgränsen och hålla viss kontakt med den naturtomt som finns på andra sidan vägen.

Entrégården

Min tanke har varit att skapa en lite stramare framsida med en välkomnande entré och en grön fast stomme med träd och buskar som mjukar upp den annars kala vita husfasaden. För att få enhetlighet när det gäller markmaterialet, har jag valt att använda mig av gårdsgrus och betongsten i den största storleken, i hela designen. Storgatsten kantar de ytor som möter ett annat material för att underlätta skötsel och för att markmaterialet i sig ska vara en del i gestaltningen.

Min idé har inspirerats av havet och för att knyta till det använder jag mig av grus, sten, gräs och spångar av järnvitrollaserat trä. Huvuddelen av detta finns på baksidan av tomten, men för att återknyta till temat, så har jag ritat in träspångar och grus även på husets framsida. Gruset täcker entrégången och en större del framför huset som inte är planteringar. Träspångarna börjar naturligt vid det trädäck som ligger i hörnet på framsidans norra del. Sittplatsen kantas av samma stakettyp som jag nämnt tidigare, med ett tillägg av en spalje där ett silverregn (*Fallopia aubertii*) mjukar upp staketet och väller in över kanterna. Vid trädäcket har jag placerat en prestonsyrén (*Syringa x prestoniae 'Royalty'*) som ger en fin doft när de blommar.

Buskarna som bildar tomtgräns utgörs av myrtentry (*Lonicera nitida 'Elegant'*), som är en städsegrön buske, en viktig egenskap när det gäller vinteraspekten på tomten. Jag har även valt att planera in häggmisplar (*Amelanchier 'Robin Hill'*) här för dess tålighet och värde under alla årstider. Eftersom huset är så pass högt och dominant vill jag ta ner höjden med ytterligare träd på framsidan. Jag har valt att placera tre rosenaplar (*Malus floribunda*) på rad men med olika mellanrum för att ge huset en välkomnande entré under takkronorna och för att återknyta till den rad av björkar som finns vid det andra nybyggda husets södra del. Under träden har jag föreslagit björkspireor (*Spiraea betulifolia*) som blommar med vita blommor och blir täta, formstarka och med en vacker höstfärg. I övrigt så täcks planteringarna av marktäckare såsom vit flocknäva (*Geranium macrorrhizum 'Spes-sart'*) och silverbenved (*Euonymus fortunei 'Emerald Gaiety'*), som även har ett prydnadsvärde vintertid.

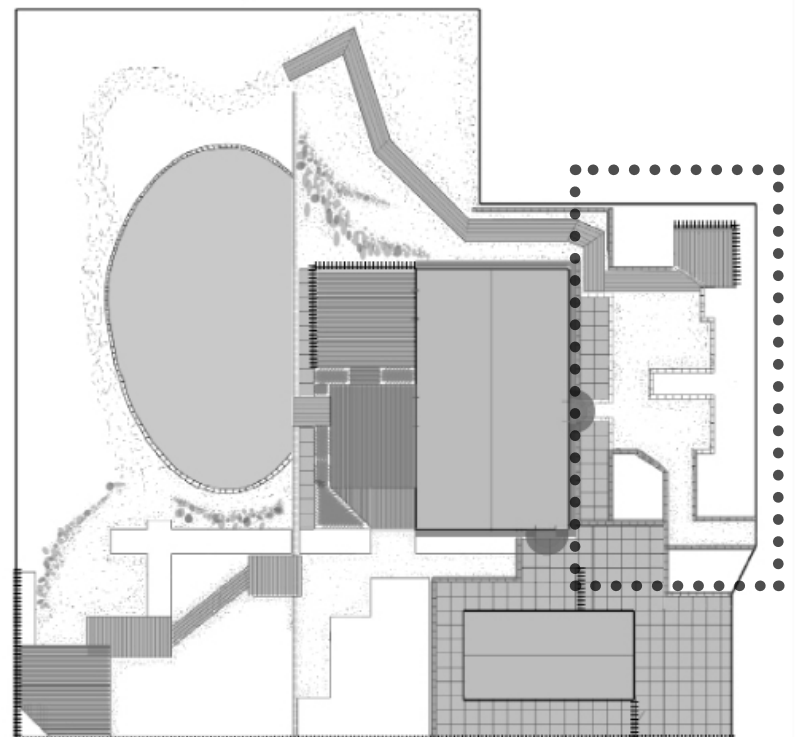
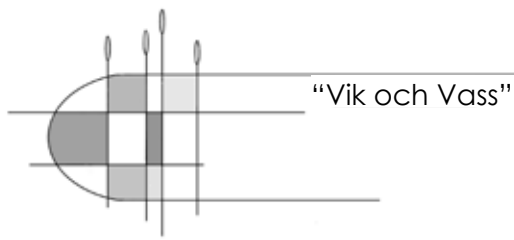

Fig 61. Skiss visande områdesöversikt, entrégården.

För att tydliggöra min design har jag byggt en modell i skala 1:100 av platsen. Det visade sig vara väldigt användbart när jag planerar in växtligheten, där man direkt kan se rumskänslan och hur höjder påverkar intrycket. När jag ska teckna perspektiv så kan jag också ta hjälp av modellen. Även om det har tagit sin tid att bygga, så blir designen mer än bara på ett "platt" papper och ger en extra tyngd till förslaget.

Fig 62. Foto över modell visande entrégården.

Det som är mörkt på bilden motsvaras av grusgångar och det vita av betongsten. Entrén för besökande från gatan kantas av välkomnande träd och buskar som lättar upp den stela husfasaden. Eftersom markytan har en betongyta närmast huset, är det lämpligt med växter i krukor som kan rama in entrén ytterligare,.

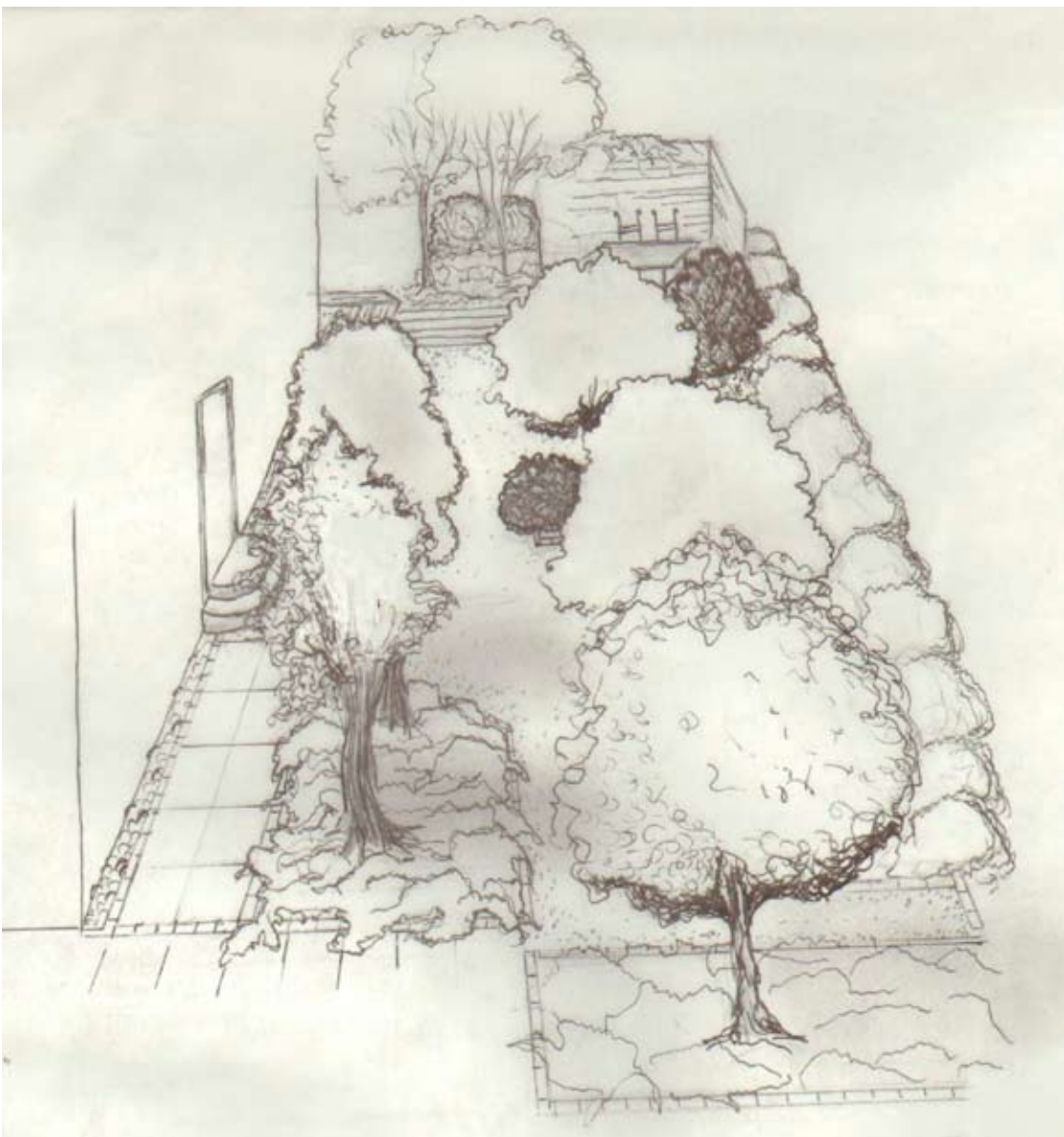

Fig 63. Skiss över den planerade entrégården

Växtlista entrégården

Träd:

Amelanchier 'Robin Hill', häggmispel
Malus floribunda, rosenapel

Buskar:

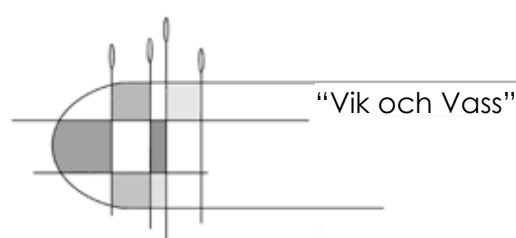
Spiraea betulifolia, björkspirea
Lonicera nitida 'Elegant', myrtentry
Syringa x prestoniae 'Royalty', prestonsyren

Marktäckare:

Euonymus fortunei 'Emerald Gaiety', silverbened
Geranium macrorrhizum 'Spessart', vit flocknäva

Klätterväxter:

Fallopia aubertii, silverregn

Norra delen

Den norra delen gränsar mot naturen och mot raden med gamla äppelträd. Längs gångvägen som blir som en förlängning av Pärönvägen, växer det även gamla äppelträd i kordong. Denna utsikt tycker jag är värdefull så därför vill jag inte placera höga växter som skymmer, men då det inte finns någon tomtgräns på denna plats, blir det ändå viktigt att visa var den går i form av ett lägre buskage.

Träspången fortsätter genom denna del av tomten och grus täcker markytan vilket förstärker känslan av hav och strand. Jag tänker mig också några gräsruddar och naturstenar spontant placerade i detta område, stenarna får gärna vara lite nedgrävda så de ser ut som de hörde till platsen.

Eftersom läget är mot norr och marken täcks av grus, drar jag slutsatsen att markfukten är högre här, än i de mer utsatta lägena på tomten. Därför har jag valt växter som behöver lite mer fuktighet på denna del.

Husets gavel har två smala fönsterpartier ut från vardagsrummet, vilket gör det värdefullt med ett blickfång här. Jag har planerat in en rundoxel, (*Sorbus x turingiaca 'Fastigiata' E*) som blommar med vita klasar och får mörkt orangeröda bär på hösten, att förgylla den här platsen. Som sällskap har den symboliserade havsvikar av sten i olika storlekar med ruggar av gullbandsgräs (*Spartina pectinata 'Aureomarginata'*) som får utgöra symbolen för vass och som får lov att bre ut sig här.

På motstående sida om träspången får ett större buskage av vita vresrosor, (*Rosa rugosa 'Alba'*) bilda fond mot naturen. Den vita vresrosen är lite mer "solistikerad" och passar bra till husets moderna formspråk.

Mot staketet klänger klätterhortensia, (*Hydrangea petiolaris*), och så småningom kommer den både att välla ner på andra sidan mot sittplatsen och ut mot oxeln. Den blir också ett värdefullt tillskott även under vintertid.

Fig 64. Foto över modell visande tomtens norra del.

Bilden ovan visar inte träspångarna men man kan ändå få en uppfattning om hur de på ett lekfullt sätt tar sig genom platsen.

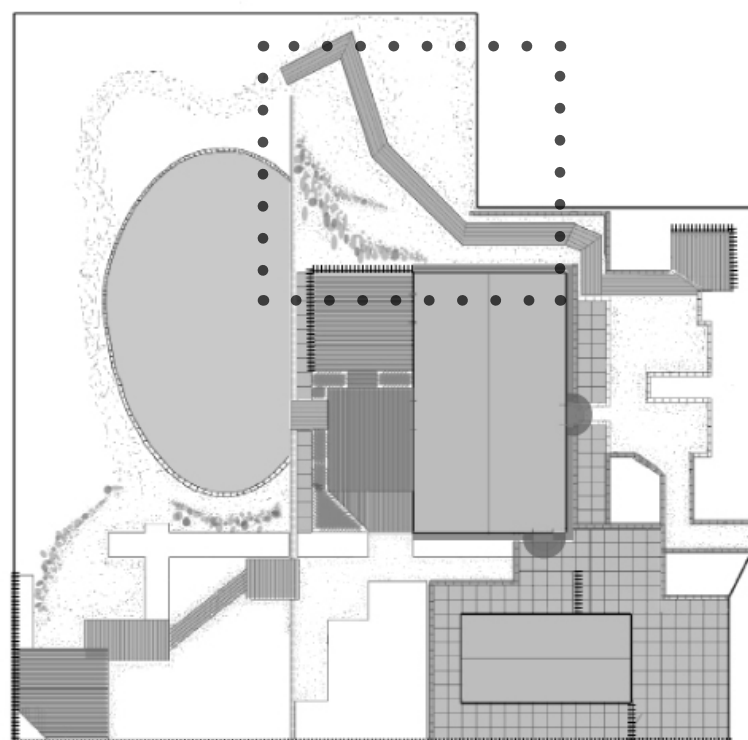

Fig 65. Skiss över områdesöversikt, norra delen.

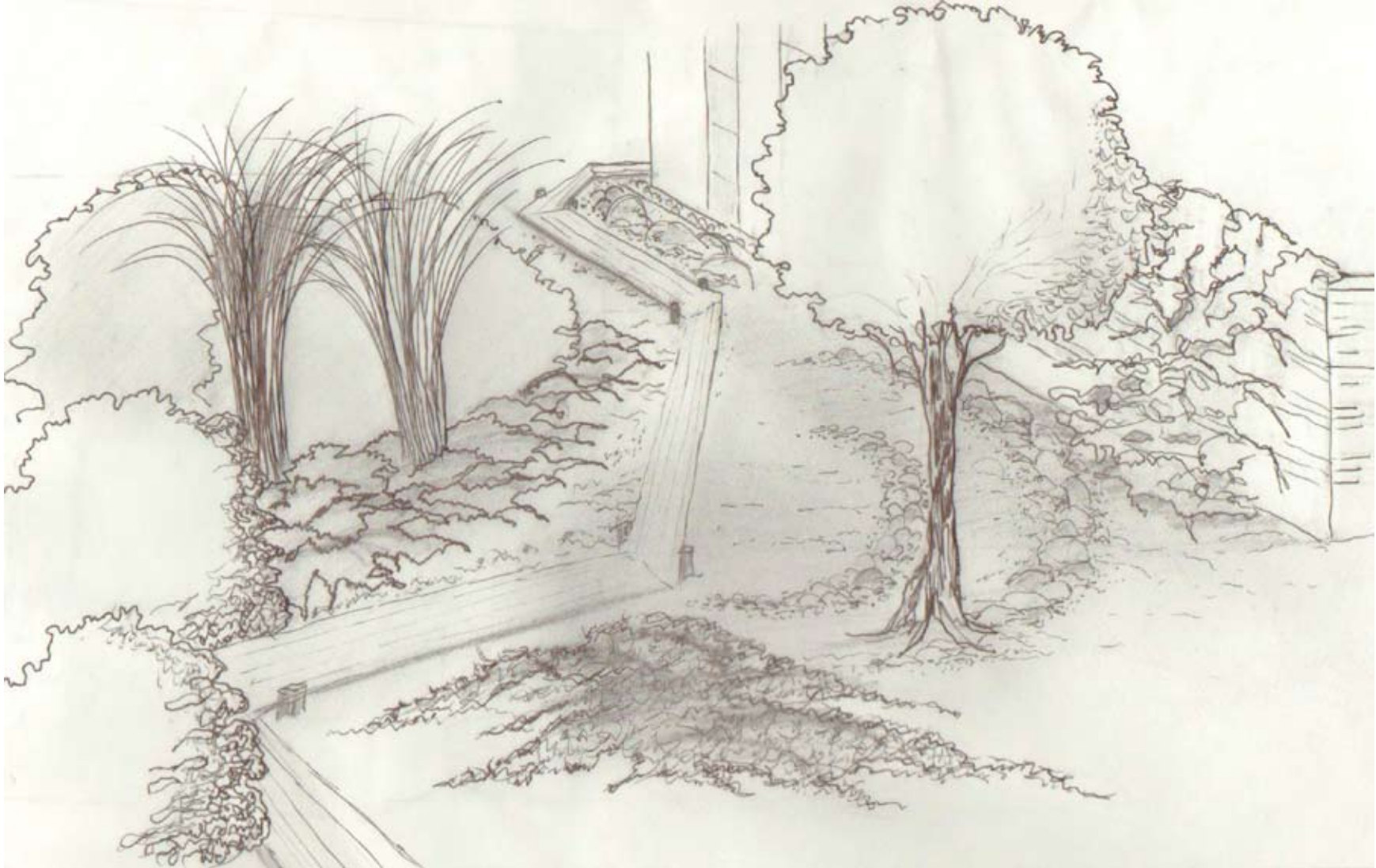
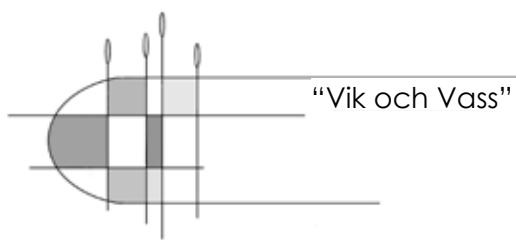

Fig 66. Skiss över träspångarna och växtligheten på tomtens norra del.

Skissen ovan visar min tanke med träspångarna som ligger en liten bit ovan grusytan och som sick-sackar sig fram över platsen. Trästolparna som är placerade för förankringen, ger en extra känsla av brygga.

Växtlista norra delen

Träd:

Sorbus x thuringiaca 'Fastigiata' E, rundoxel

Buskar:

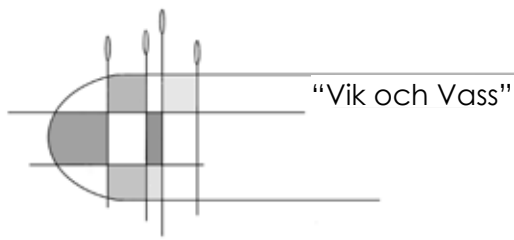
Rosa rugosa 'Alba', vit vresros

Perenner:

Spartina pectinata 'Aureomarginata', gullbandsgräs

Klätterväxter:

Hydrangea petiolaris, klätterhortensia

Området mot naturen och hagarna i nordväst

Planteringarna som gränsar mot hästhagarna ska bilda täta buskage för att förhindra att man av misstag kommer åt det elstängsel som gränsar mot tomten. Buskaget ska innehålla några träd, men mestadels buskar av olika höjd och karaktär. Min vision är att buskaget ska bli lika böljande som siluetterna i bakgrunden och tillsammans bilda brynkänsla. Kontraster när det gäller både bladform och färg gör att buskaget får en dynamik och en spänning samtidigt som det ramar in tomten.

Fig 67. Foto över modell visande den tänkta lövgången.

Där träspångarna slutar, tar en grusgång vid, som leder genom planteringarna vidare längs den ovala grasmattan och bort mot sittplatsen i söder. I början av grusgången så växer buskagen på båda sidor och min tanke var här att man ska så småningom omslutas av en mindre lövgång av körsbärslommon (*Prunus cerasifera* 'Cecilia'E), för att när man passerat, mötas av en förförlig rosendoft från vresrosorna (*Rosa rugosa* 'Alba').

Fig 68. Skiss över den tänkta lövgången.

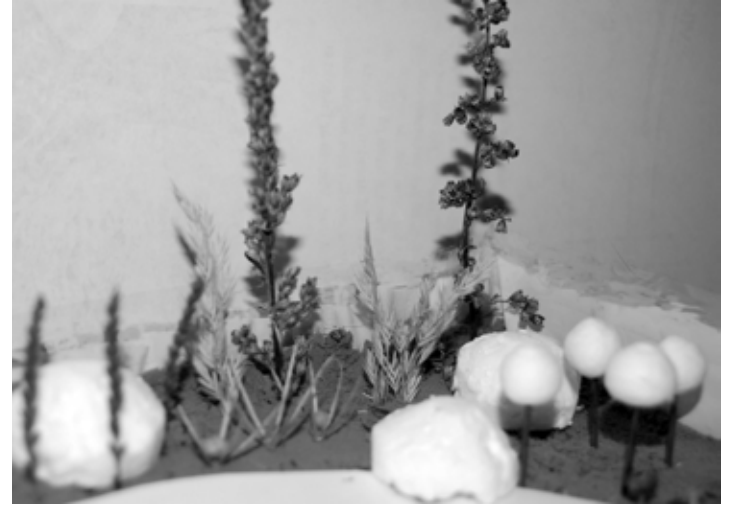

Fig 69. Foto över modell som visar den tänkta växtligheten i hörnet mot hästhagarna i nordväst.

Jag väljer att sätta två svarttallar (*Pinus nigra* var. *austriaca*), som höjdelement mot det nordvästliga hörnet av tomten. Barrväxter har en viktig funktion i landskapet när det gäller att ge tyngd till karaktären av gestaltningen även vintertid. Detta ser man inte minst på de inspirationsbilder som jag visat tidigare från havet. Därför har jag valt att även ta in kryptallen (*Pinus mugo* var. *pumilo*), som komplement för att ta ner den mörkgröna färgen ner till marknivån. Rosmarinvide (*Salix rosmarinifolia*) bildar buskskikt under svartallen i hörnet med en matten (*Juniperus communis* 'Green Carpet') som marktäckare.

Fig 70. Foto över modell visande en del av växtligheten mot hästhagarna i västlig riktning.

I buskplanteringen som fortsätter mot väster kan nämnas ett mindre träd, en ambrarönn (*Sorbus* 'Joseph Rock') som är en torktålig rönn med gula bär. Den är placerad så att man kan se den från trädäcket och blir en färglick som sticker ut och som får fina höstfärger. Smällspirea (*Physocarpus opulifolius*) och vit ölandstok (*Potentilla fruticosa* 'Abbotswood'), får fungera som buskskikt under rönnen. Jag har även valt att placera in några perenner här såsom: bolltistel (*Echinops bannaticus* 'Blue Globe'), perovskia (*Perovskia atriplicifolia* 'Blue Spire') och silverhavre (*Helictotrichon sempervirens* 'Saphirstudel'), som ger extra färg till denna del av planteringen.

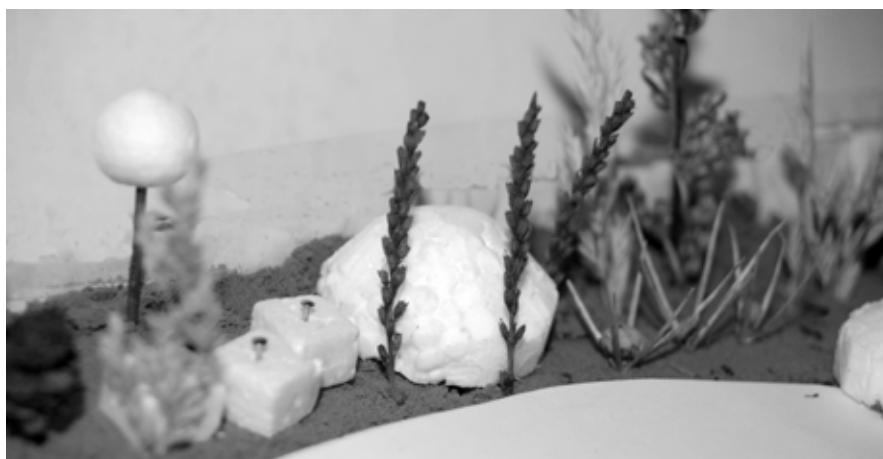
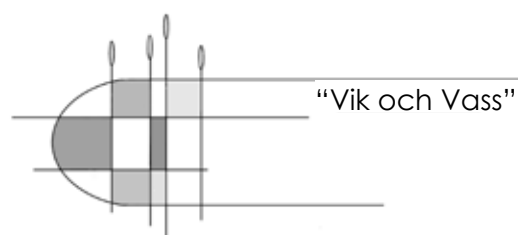

Fig 71. Foto över modell visande den fortsatta växtligheten mot hästhagarna i väster.

Fig 72. Skiss över pyramidenarna i väster.

För att få en starkare vinterskrud och för att bryta de mer bulliga formerna med smala siluetter, har jag planerat in några pyramid-enar (*Juniperus communis* 'Hibernica') som utropstecken i en grupp av tre mellan tallarna och rönnen.

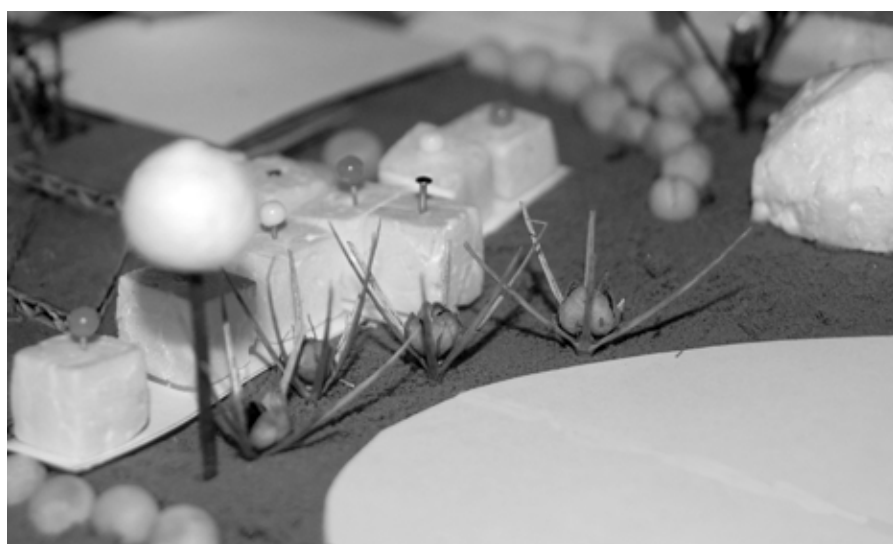

Fig 73. Foto över modell visande hur växtligheten ramar in gräsmattan mot sydväst.

Ett längre stråk av prärieskäggräs (*Andropogon scoparius*) återkommer på två ställen i den här delen av planteringen. Ett stråk får rama in rosmarinvidet (*Salix rosmarinifolia*) vid tallarna och ett annat följer stenarnas och gräsmattans form vid den södra kanten av gräset. Som avslutning här, och för att fånga upp vinden ytterligare mot uteplatsen vid huset, har jag placerat ett silverpäron (*Pyrus salicifolia*) som ger höjd vid denna annars så platta del av tomten.

Växtlista, område mot naturen

Träd:

Pinus nigra var. *austriaca*, svarttall
Sorbus 'Joseph Rock', ambrarönn
Juniperus communis 'Hibernica', pyramiden
Pyrus salicifolia, silverpäron

Buskar:

Potentilla fruticosa 'Abbotswood', ölandstok
Physocarpus opulifolius, smällspirea
Pinus mugo var. *pumilo*, kryptall
Rosa rugosa 'Alba', vit vresros
Prunus cerasifera 'Cecilia' E, körsbärsplomon
Juniperus communis 'Wiltonii', blå krypen
Salix rosmarinifolia, rosmarinvide
Juniperus communis 'Green carpet', dvärgen/matten
Perovskia atriplicifolia 'Blue Spire', perovskia
Syringa vulgaris, lila bondsyren
Sambucus racemosa 'Sutherland Gold', guldfläder

Perenner:

Helictotrichon sempervirens 'Saphirsprudel', silverhavre
Andropogon scoparius, prärieskäggräs
Echinops bannaticus 'Blue Globe', bolltistel
Stachys byzantina 'Silver Carpet', lammöron

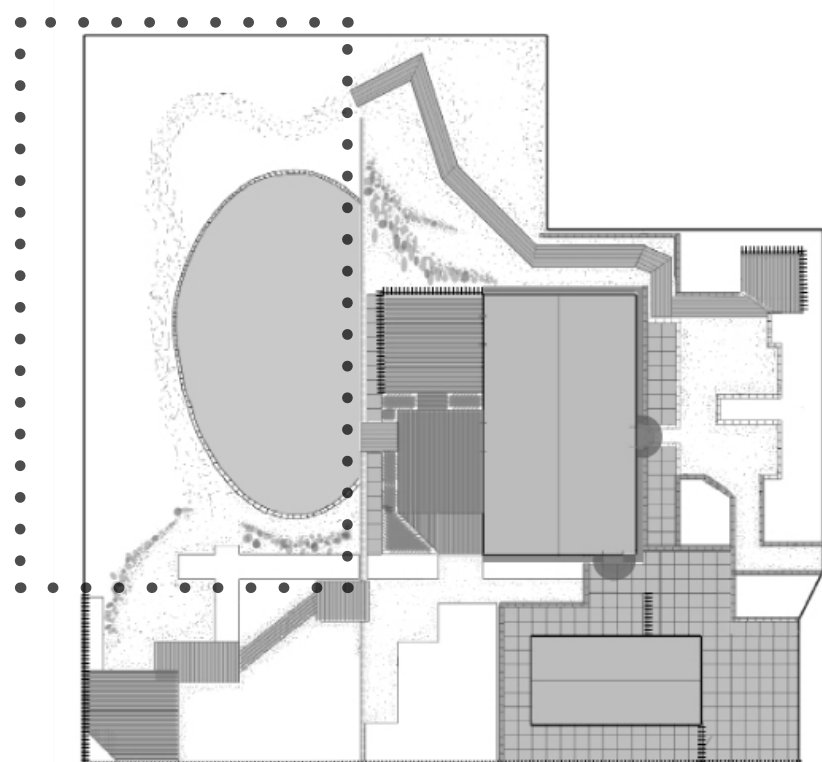
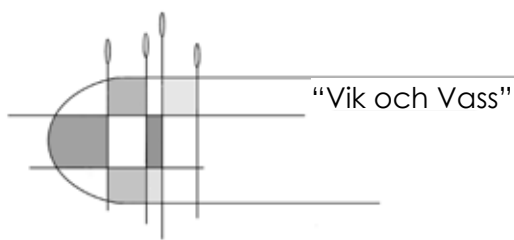

Fig 74. Skiss över områdesöversikt, delen mot hästhagarna i nordväst.

Södra sittplatsen

Fig 75. Foto över modell visande den södra sittplatsen.

Sittplatsen i söder omgärdas av staket för att minska vinden och insyn från grannen. Både syrén och kaprifol sprider sina dofter runt platsen. Jag har placerat prestonsyrener (*Syringa x prestoniae* 'Royalty') på båda sidor om trädäcket för att rama in och mjuka upp dess raka linjer. Vildkaprifol (*Lonicera periclymenum*) täcker in staketet mot hästhagarna och återknyter till den omgivande naturen då den växer vilt i närheten.

Fig 76. Skiss över sittplatsen i söder.

En jättevitoxel (*Sorbus aria* 'Gigantea') bildar tak över sittplatsen och kommer att bidra till bättre läförhållanden på tomten. Trädet är valt för att det är relativt snabbväxande och att det klarar de speciella växtbetingelserna som råder på platsen.

Fig 78. Foto över modell visande träspångar fram till sittplatsen.

Bilden ovan visar träspångarna som leder fram till denna sittplats från naturstensmuren, vilken tar upp höjdskillnaden i markytan. Dessa spångar byggs upp på träpålar som får utjämna höjden upp mot sittplatsen.

Mot staketet låter jag buskar av lagerhägg (*Prunus laurocerasus* 'Otto Luyken') växa i skuggan innanför både syrén och en flikbladig rönnsamak (*Rhus typhina* 'Laciniata'). Ingången till uteplatsen kantas av stäppsalia (*Salvia nemorosa* 'Caradonna') samt pampasgräset (*Cortaderia selloana*) vilken får skydd av staketet och som också växer på flera av de andra tomterna i området.

Naturstenar ligger i gruset som havsvikar och ger känslan av strand, som jag även beskrivit i områdets norra del.

Växtlista södra sittplatsen

Träd:

Sorbus aria 'Gigantea', jättevitoxel
Rhus typhina 'Laciniata', flikbladig rönnsamak

Buskar:

Syringa x prestoniae 'Royalty', prestonsyren
Prunus laurocerasus 'Otto Luyken', lagerhägg

Perenner:

Cortaderia selloana, pampasgräs
Salvia nemorosa 'Caradonna', stäppsalia
Panicum virgatum 'Northwind', jungfruhirs

Klätterväxter:

Lonicera periclymenum, vildkaprifol

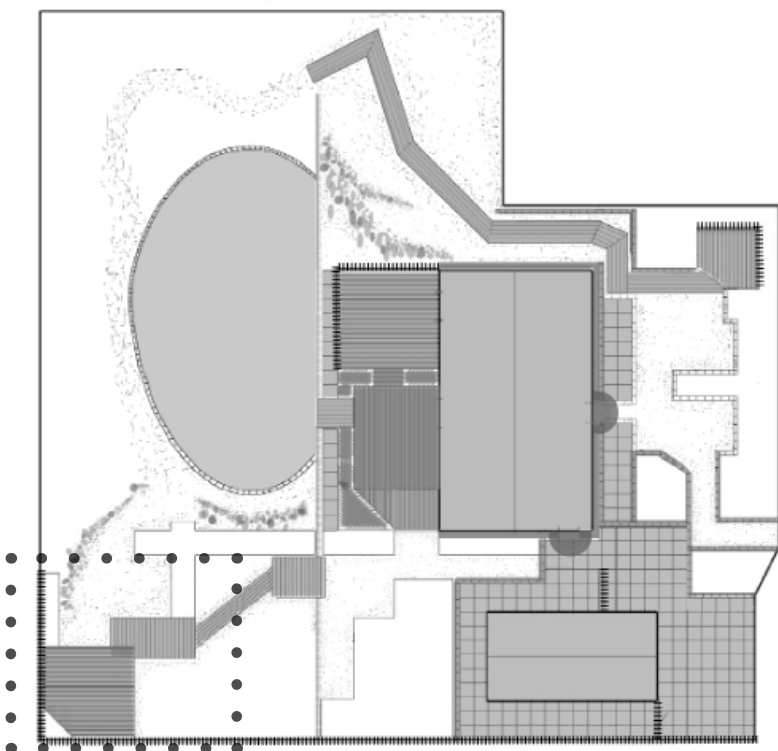
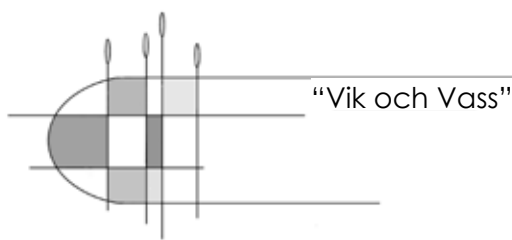

Fig 77. Skiss över områdesöversikt, sittplatsen i söder

Uteplatsen i anslutning till huset

Den stora uteplatsen som förlänger huset och suddar ut gränsen mellan ute och inne, har fått två avdelningar i mitt förslag. Dels finns det en omsluten yta med samma staketmodell som utgör tomtgränsen i söder och dels en friare, mer öppen yta. En liten nivåskillnad markerar gränsen mellan de två och även en kort träspång utgör tröskeln mellan dem. Jag har placerat nedsänkta rabatter av lavendel (*Lavandula angustifolia* 'Hidcote') som bildar små korta häckar mellan och runt trädäcket. Ytterligare en träspång med ett trappsteg utgör tröskeln till den ovala grasmattan ovanför.

Fig 79. Foto över modell visande husets stora sittplats.

Däcksytan som omgärdas av staket är lämplig som matplats då man får ett visst läskydd av dels staketet och dels den klätterhortensia (*Hydrangea petiolaris*) som så småningom kommer att leta sig över kanten. Den mer långsmala däcksytan lämpar sig väl till solbad eller annat då den är fullt solexponerad. Lavendel har jag valt för dess fantastiska doft och för att den har en vacker struktur även vintertid.

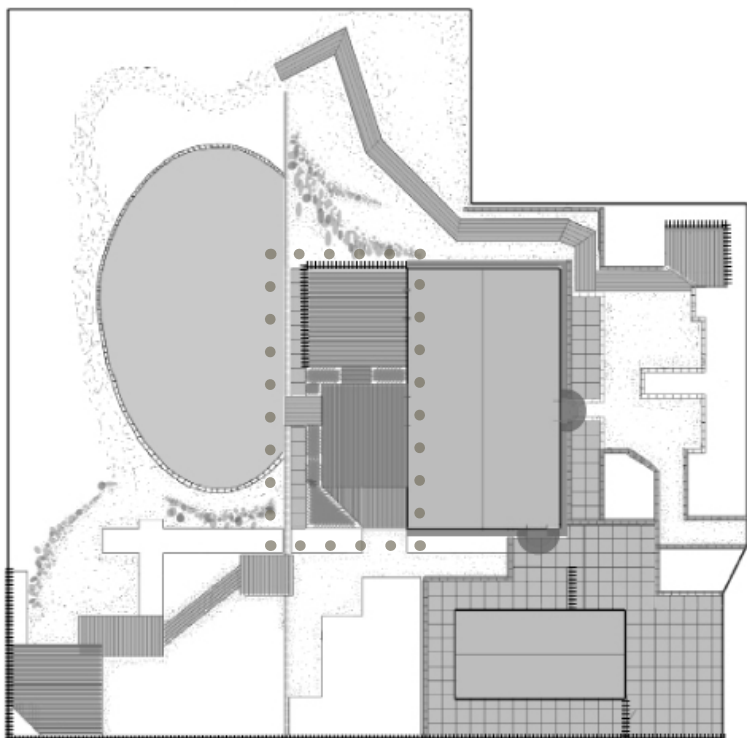

Fig 80. Skiss över områdesöversikt, stora sittplatsen.

Eftersom tomten har en svag lutning, har jag tagit upp höjdskillnaden i en naturstensmur som återknyter väl till det havstema som designen har. På andra sidan Pärönvägen hittar man även ett naturligt stengärde som får återkomma i min design. En plattrad med betongsten skiljer trädäcket och muren åt som visar kontrasterna i de olika materialen och ger ordentligt uppmärksamhet till den vackra muren.

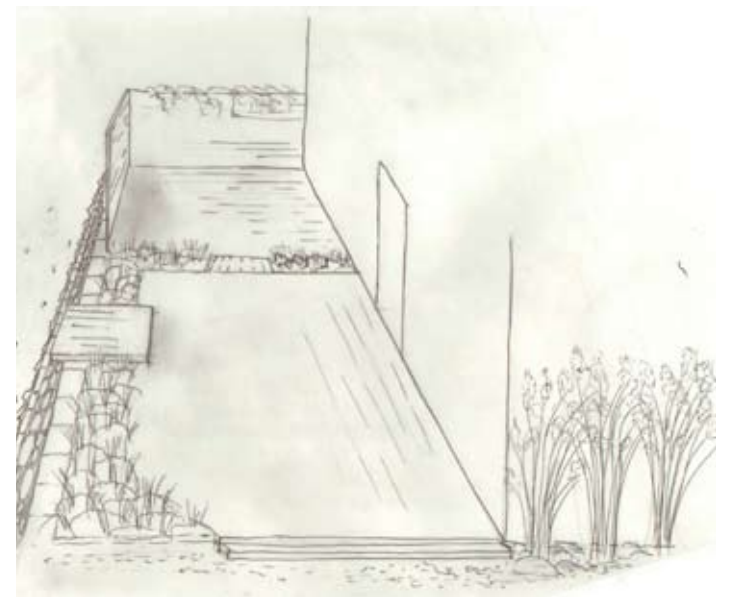

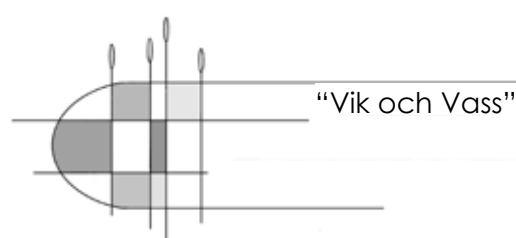
Fig 81. Skiss över stora sittplatsen med växtlighet.

Då jag inte nämnt grasmattan någon annanstans, vill jag förklara min idé och tanke med den. Med tanke på att tomten är väldigt utsatt för vind och sol, kommer förmodligen gräset att bli brunt och torrt under större delen av sommaren. Därför ville jag begränsa gräsytan till en plats, men göra den så pass stor, att man kan utnyttja den till lek och spel om man så vill. Den är heller inte för stor om man vill hålla den fräsch med extra bevattning under de torra sommarmånaderna. Den är lätt att klippa då kanterna utgörs av storgatsten, vilket också har varit ett mål i sig. Formen har antagit en rund oval form efter olika förslag som jag slutligen förkastat. Jag tycker att den formen talar väl mot naturen och den återkommer i de stiliserade havsvikar som jag placerat ut i närheten av gräset, samt i trappornas form som huset fått.

Växtlista, stora sittplatsen

Perenner:

Lavandula angustifolia 'Hidcote', lavendel

Området kring garaget

Garaget ligger i anslutning till huset och därför har jag valt att låta en bit av staketet gå ut från det samma för att dölja soptunna och annat. Man kan lätt gå ut från tvättstugan som ligger i anslutning till gången mellan hus och garage. Här har man också möjlighet att göra en torkanordning för tvätt om man så önskar. Gången börjar med betongplattor för att sen övergå i grus.

Gången som bildas mellan staket och garage blir ett outnyttjat område. Därför väljer jag att sätta ett litet staket mellan dessa med en dörr, för att kunna förvara exempelvis cyklar, leksaker eller annat.

Längs husväggen har jag planerat in ett jungfruhirs (*Panicum virgatum* 'Northwind') som tål en del torka och för det är vackert mot den vita husväggen och mjukar upp den med sina skira blomställningar.

Planteringsytan som ligger strax utanför garaget har samma lagerhäggsbuskar som den ytan som ligger ovanför, närmast staketet. För att koppla till framsidan har jag placerat en häggmispel även här. Som insektsmagnet och för dess vackra blomning, har syrenbuddlejor (*Buddleja davidii* 'Black Knight') fått pryda denna plats. Som underplantering delar kärleksört (*Sedum spectabile* 'Stardust') och stäppsalia (*Salvia nemorosa* 'Caradonna') på den ytan tillsammans med grus och sten.

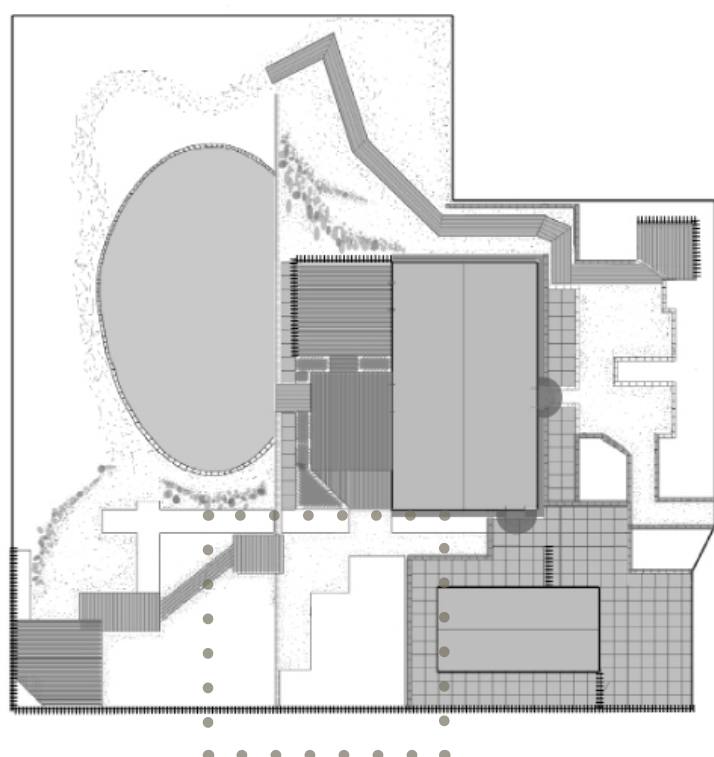

Fig 82. Skiss över områdesöversikt, området kring garaget.

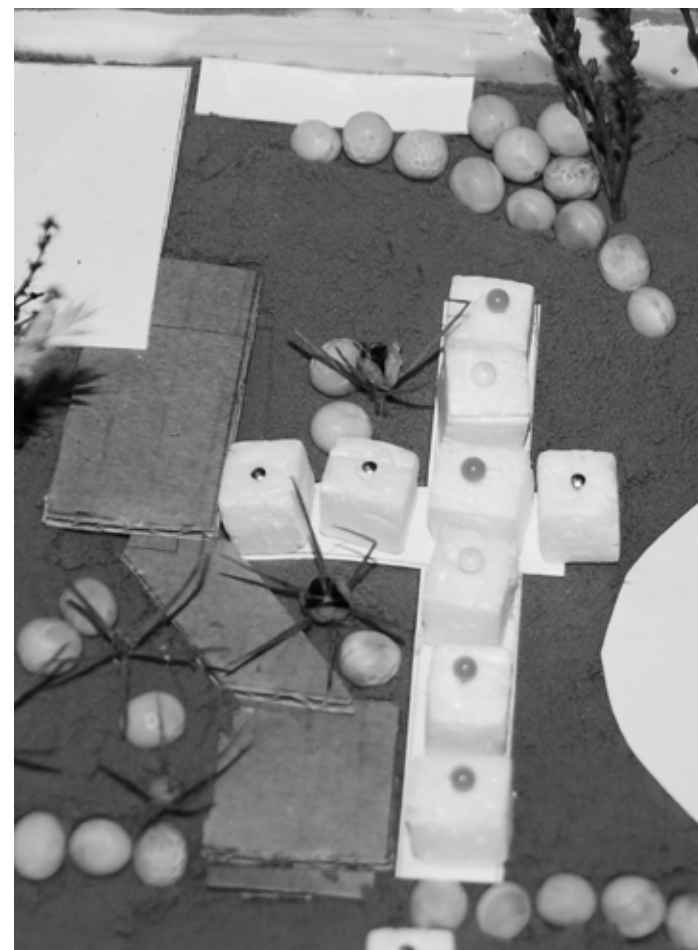

Fig 83. Foto över modell visande tråspångar och växtlighet mellan lilla sittplatsen och gräsmattan.

En linje med buskar delar området mellan trädäck, gräsmatta och gångvägen upp till uteplatsen i skuggan. Dessa buskar återfinns även som tomtgräns på framsidan, nämligen myrtentry (*Lonicera nitida* 'Elegant'). Anledningen till mitt val är att dels går dessa buskar utmärkt att formklippa om man så vill och dels så är de vintergröna och har ett starkt formspråk under alla årstider.

Växtlista, området runt garage

Träd:

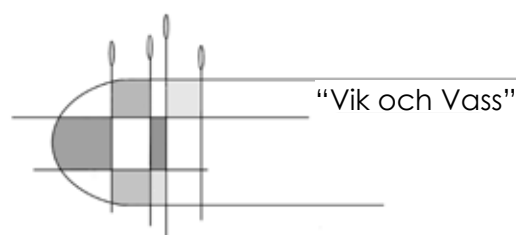
Amelanchier 'Robin Hill', häggmispel

Buskar:

Buddleja davidii 'Black Knight', syrenbuddleja
Prunus laurocerasus 'Otto Luyken', lagerhägg
Lonicera nitida 'Elegant', myrtentry

Perenner:

Panicum virgatum 'Northwind', jungfruhirs
Sedum spectabile 'Stardust', vit kärleksört
Salvia nemorosa 'Caradonna', stäppsalia

Havstemat

I början av processen, innan jag hittade inspirationen vid havet, hade jag ingen fast punkt att förankra min designidé vid. Den natur som ligger omkring tomten var visserligen viktig i sammanhanget, men det behövdes något mer. När jag så åkte ner till havet så föll allt på plats. Temat passade väl in i mina övriga tankar. Sedan att man kan skymta havet från tomten, åtminstone vintertid, gjorde att temat känns ännu starkare, men ändå inte så självklar som om tomten varit belägen närmare havet.

Då tomtens mark består av sand, är det en naturlig koppling vidare till hav, grus och sten anser jag. Markstrukturen har en grusyta i nästan hela gestaltningen förutom det område runt parkering och garage som behöver en mer ren och rustik yta. Skillnaden i markmaterial är också en del i designen och visar också att den är arbetad rakt igenom. Det var viktigt att känslan av hav och strand återfinns runt hela tomten. Därför är grusytan och träspångarna på framsidan viktiga när de knyts samman till det tema som fortsätter runt huset och på baksidan av tomten.

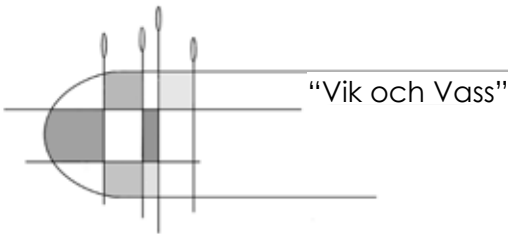
Tomtens lutning gör att det blev naturligt att använda sig av träspångar som symboliserar bryggor för att ta upp höjdskillnaden. Dessa spångar förankras alla i en sittplats med en större träyta. Det känns viktigt för designen att trämaterialiet är naturligt. Därför tycker jag att järnvitrollaserade plank av furu skulle passa här.

Havsvikarna som jag vill ta in till designen får en rundad form, precis som de är nere vid havet. Formen återkopplar även till den ovala gräsytan på tomten. Dessa havsvikar ska bestå av stenar i olika storlekar så att det ser naturligt ut.

Jag har valt att placera vissa växter direkt i gruset för att få den karaktär av strand som jag är ute efter. Många av dessa växter består av gräs som, förutom att de bidrar till havskänslan, även har en fin vinterstruktur. Även tallarna med dess mörka siluetter tar jag med mig från havet och in till tomten. När jag gick nere vid stranden såg jag hur viktiga gran och tall är för det formspråk som naturen bildar och som syns tydligt vintertid. Ofta vid strandkanterna växer vresrosor vilt i kustbandet. För att återknyta till detta har jag planerat i vita vresrosor på tomten som inte är så vanliga i naturen, utan känns lite mera "sofistikerade".

Min gestaltning innehåller inte så mycket färg förutom olika gröna och grå nyanser. Dock finns det växter i blålila toner och i vitt. Trädens olika färger på bär skiftar förstås, även om blomningen hos alla går i den mer vita nyansen. Gräsens vintersiluetter får spegla den mer gula tonerna som jag från början tänkte mig. Dessa färger kopplar till havet och stranden och det var också mitt mål med färgsättningen.

Hade huset haft ett annat ägarförhållande så hade jag förmodligen även planerat in något vattenblänk på tomten för att förstärka temat ytterligare. Det känns inte motiverat nu eftersom huset ska hyras ut.

Växtlista

Lövträd

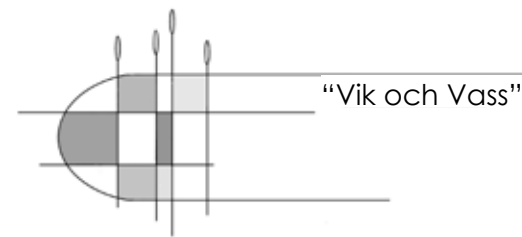
Bet.	Namn	Beskrivning
T1	<i>Amelanchier 'Robin Hill'</i> Häggmispiel	Mindre träd, 5-6 m i höjd. Blommar på våren med vita blommor. Får vackra höstfärger i gult och rött. Klarar både ler- och sandjordar.
T2	<i>Malus floribunda</i> Rosenapel	Träd med en tät och paraplyformad krona som blommor i vitt samt små gulaktiga frukter. Får en höjd av 4-5 m. Karaktärsfullt träd, speciellt när de blir äldre.
T5	<i>Pyrus salicifolia</i> Silverpäron	Tork- och värmotåligt mindre träd, 4-6 m högt. Får en rundad krona med lansettliknande silvriga blad. Vita päronblommor i maj som blir till små hårda päron.
T7	<i>Rhus typhina 'Laciniata'</i> Flikbladig rönnsamak	Träd som blir mer brett än högt. Vackra höstfärger och kompakt växtsätt. Tål torr växtplats och vill ha väl-dränerad jord. Långsam-växande.
T6	<i>Sorbus aria 'Gigantea'</i> Jättevitoxel	Snabbväxande 12-15 m högt träd. Stora grågröna blad med vitgrå undersida. Blommar med vita blomställningar på våren. Inte så mycket frukt. Tål torka, värme och vind.
T4	<i>Sorbus 'Joseph Rock'</i> Ambrarönn	Mindre träd, höjd 4-7 m. Får bärnstensgula frukter som sitter kvar länge. Vackra höstfärger i orange och purpur. Torktålig och anspråkslös.
T3	<i>Sorbus x thuringiaca 'Fastigiata' E,</i> Rundoxel	Får en rundad form med en höjd av 5-7 m. Har friska gröna blad med vit undersida. Blommar med vita blommor som blir till orangeröda bär. Mörkt röd höstfärg. Tål vind och klarar även torra växtplatser.

Barrväxter

Bet.	Namn	Beskrivning
B12	<i>Juniperus communis 'Green Carpet',</i> Dvärgen/, matten	Lågt och tätt växtsätt. Vill ha sol men annars anspråkslös. Marktäckare med höjden 0,1-0,15 m. Gröna barr.
T8	<i>Juniperus communis 'Hibernica'</i> Pyramiden	Får en höjd av 3-5 m och bredden 1-1,2 m. Har ett smalt pelarformat växtsätt som liknar enar som växer vilt. Får gröna enbär som blir blåsvarta när de mognar. Anspråkslös och tål de flesta jordar i sol.
B5	<i>Juniperus communis 'Wiltonii'</i> Blå krypen	Marktäckare med grå-blå barr. Bildar en tät 0,1-03 m tät matta med en bredd av 2 m. Tålig.
B9	<i>Pinus mugo var. pumilo</i> Kryptall	Låg bergtall som blir 1-2 m hög och 2-3 m bred. Utbredd växtsätt med horisontellt riktade grenar.
T9	<i>Pinus nigra var. austriaca</i> Svarrtall	Snabbväxande tall som klarar torr, mager växtplats. Vindtålig och passar vid havsmiljö. Blir 12-18 m hög och får en bredd av 8-10 m.

Buskar

Bet.	Namn	Beskrivning
B13	<i>Buddleja davidii 'Black Knight'</i> Fjärilsbuske	Buske med höjden 2-4 m. Blommar från juli-sept. Älskas av fjärilar. Tål torka. Behöver klippas på våren.
B17	<i>Euonymus fortunei 'Emerald Gaiety'</i> Silverbenved	Marktäckare med gröna blad med vit kant. Vintergrön. Höjd 0,5 m och blir dubbelt så bred. Passar bra till mörkgrönt. Tålig.
B2	<i>Lonicera nitida 'Elegant'</i> Myrtenry	Låg, bred buske 0,5-1m i höjd. Städsegrön och bladen liknar myrten. Tål värme och torka, anspråkslös.
B15	<i>Perovskia atriplicifolia 'Blue Spire'</i> Perovskia	Buske/perenn som blir 1 m hög. Vill ha soligt och väl-dränerat läge. Ska beskåras.
B8	<i>Physocarpus opulifolius</i> Smällspirea	Buske lämplig i buskageplanteringar. Höjd 2-4m. Små krav på ståndort. Kan stå både i sol och i halvskugga. Blommar med små vita knippen som blir till gula frukter.
B7	<i>Potentilla fruticosa 'Abbotswood' E</i> Vit ölandstok	Lågväxande buske med vita blommor. Lång blomningstid och anspråkslös när det gäller ståndorten. Vill dock ha sol.
B10	<i>Prunus cerasifera 'Cecilia' E</i> Körsbärsplommon	Stor buske eller litet träd med en höjd av 7-9 m. Blommar med små vita blommor som blir till frukter i gult, rött eller lila. Vind- och torktåligt.
B14	<i>Prunus laurocerasus 'Otto Luyken'</i> Lagerhägg	Tålig buske som blommor med vita blommor i maj-juni. Städsegrön och tål att stå i skugga.
B4	<i>Rosa rugosa 'Alba'</i> Vit Vresros	Har ett kraftigt upprätt växtsätt. Trivs på de flesta jordar och växer vilt vid havet.
B6	<i>Salix rosmarinifolia</i> Rosmarinvide	Tät, rundad buske med smala rosmarinliknande blad med vitaktig undersida, ger ett silvrigt intryck. Tål de flesta jordar i sol.
B11	<i>Sambucus racemosa 'Sutherland Gold'</i> Guldfläder	Har ett guldgult något flikigt bladverk. Kan få knallröda bär i gynnsamma lägen. Blir 2-3 m och lika bred.
B1	<i>Spiraea betulifolia</i> Björkspirea	Låg och tät buske med vita blommor i juni. Får vackra höstfärger i gult och rött. Har låga ståndortskrav.
B16	<i>Syringa vulgaris</i> Bondsyrén	Traditionell syren med lila blomklasar. Anspråkslös. Blir 3-5 m hög.
B3	<i>Syringa x prestoniae 'Royalty'</i> Prestonsyrén	Buske med upprätta blomställningar i mörklila som sedan blir ljusare när de slagit ut. Anspråkslös och torktålig. Blommar senare än bondsyrenen. Blir 2-3 m hög och lika bred.

Perenner

Bet.	Namn	Beskrivning
P4	<i>Echinops bannaticus</i> 'Blue Globe' Bolltistel	Har taggiga grå blad med silverluden undersida. Blir ca 90-100 cm hög och blommor i juli-sept. Fina vinterståndare.
P13	<i>Geranium macrorrhizum</i> 'Spessart' Vit Flocknäva	Sprider sig med utlöpare och bildar bra marktäckning. Blommar i vitt under juni-aug och bladen har en fin höstfärg.
P11	<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote ' Lavendel	Förekommer på torra, soliga och steniga växtplatser. Sprider väldoft och drar insekter till sig. Bildar täta ruggar som klipps tillbaka på våren.
P7	<i>Salvia nemorosa</i> 'Caradonna' Stäppsalia	Upprättväxande växtsätt med mörkvioletta blommor på långsmala ax. Blommar i juni-sept. Om man klipper ner plantan efter blomning kan de ge ett andra flor.
P8	<i>Sedum spectabile</i> 'Stardust' Vit kinesisk kärleksört	Blommar med vita blommor i aug-okt. Fin vinterståndare. Tålig. Bildar ruggar.
P6	<i>Stachys byzantina</i> 'Silver Carpet' Lammöron	Silvergrå ludna blad. Marktäckare. Tålig, men vill ha sol.

Gräs

Bet.	Namn	Beskrivning
P2	<i>Andropogon scoparius</i> Prärieskäggräs	Torktåligt gräs som trivs i sol. Får vacker röd höstfärg
P9	<i>Cortaderia selloana</i> Pampasgräs	Ca 250 cm högt gräs med vit plymer. Vill ha sol och skydd.
P3	<i>Helictotrichon sempervivens</i> 'Saphirsprudel' Silverhavre	Bildar tuvor och har smala, hårda gråa blad. Blommar med ljusa vippor i juni-juli.
P10	<i>Panicum virgatum</i> 'Northwind' Jungfruhirs	Blir 200 cm högt gräs. Smalt och upprätt växtsätt. Torktåligt.
P1	<i>Spartina pectinata</i> 'Aureomarginata' Gullbandsgräs	Blir mellan 120-200 cm högt. Trivs i sol/halvskugga. Vill ha lite fuktigare växtplats. Kan sprida sig.

Klätterväxter

Bet.	Namn	Beskrivning
K1	<i>Fallopia aubertii</i> Silverregn	Kraftigväxande klätterväxt som blommor med vita blommor i juli-september. Klarar både sol och skugga och växer på de flesta jordar.
K2	<i>Hydragea petiolaris</i> Klätterhortensia	Klättrar med hjälp av sugfötter. Blommar med vita blommor i platta blomställningar. Tål både sol, skugga och rotkonkurrens. Vill dock ha något fuktigare jord. Kan även användas som marktäckare.
K3	<i>Lonicera periclymenum</i> Skogskaprifol/vildkaprifol	Blommar på försommaren med doftande blommor i rosa-gula toner. Blommar bäst i sol. Anspråkslös när det gäller ståndort.

+

Föreslaget träd

Föreslagen buske

Materialgräns

Växtgränslinje

+

Föreslagen klätterväxt

Växtslagsbeteckning och nummer
+ antal enl växtfört, samt växt-
gränslinje + lägesbestämd art

x0-00

Planteringsplan

Hjälmaröd 4:210, Kivik

Skala 1:200

Carina Ljung

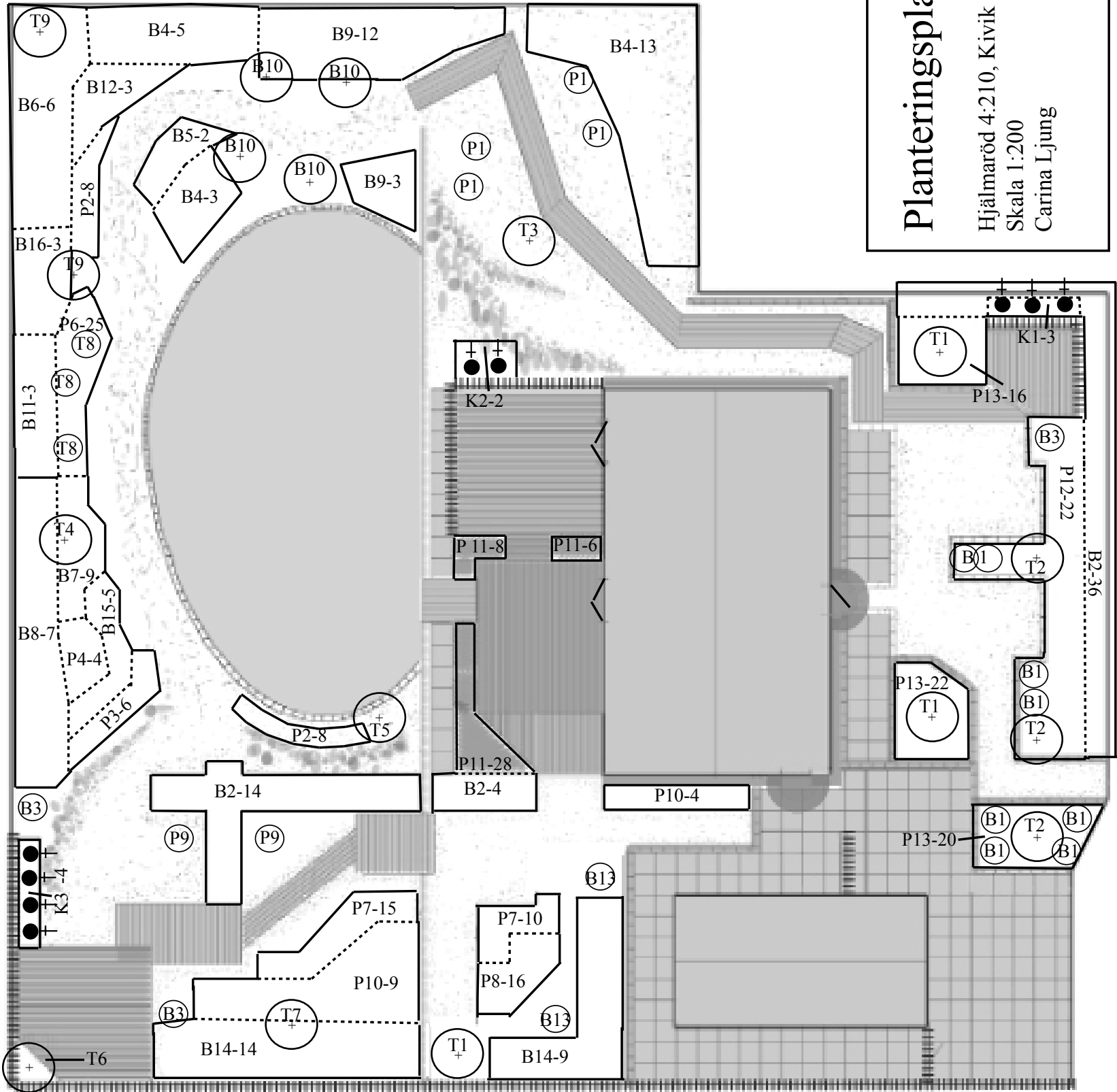
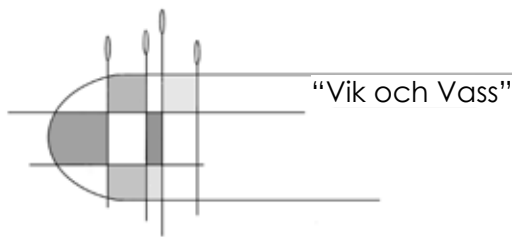

Fig 84. Skiss, planteringsplan.

Växtförteckning för Hjälmared 4:210, Kivik

	Antal	Bet.	Latinskt namn	Svenskt namn	Kvalitet	c/c	Anmärkning
Träd	3	T1	<i>Amelanchier 'Robin Hill'</i>	Häggmispel	16-18		
	3	T2	<i>Malus floribunda</i>	Rosenapel	sth 200 cm, 16-18		
	1	T5	<i>Pyrus salicifolia</i>	Silverpäron	sth 250 cm, 16-18		
	1	T7	<i>Rhus typhina 'Laciniata'</i>	Flikbladig rönnsumak	strl 200-250 cm		Klipp rotskott
	1	T4	<i>Sorbus 'Joseph Rock'</i>	Ambrarönn	sth 200 cm, 16-18		
	1	T6	<i>Sorbus aria 'Gigantea'</i>	Jättevitoxel	sth 250 cm, 20-25		
	1	T3	<i>Sorbus x thuringiaca 'Fastigiata' E</i>	Rundoxel	sth 200 cm, 18-20		
Buskar							
	2	B13	<i>Buddleja davidii 'Black Knight'</i>	Fjärilsbuske	co, 125-150		
	22	B17	<i>Euonymus fortunei 'Emerald Gaiety'</i>	Silverbenved	co 3,5 l, 30-40	0,8m	
	54	B2	<i>Lonicera nitida 'Elegant'</i>	Myrtentry	co 2 l	0,8m	Kan formklippas
	23	B14	<i>Prunus laurocerasus 'Otto Luyken'</i>	Lagerhägg	co 40-50	0,8m	
	5	B15	<i>Perovskia atriplicifolia</i>	Perovskia	co 3,5 l	1,5m	Planteras jämnt över ytan
	7	B8	<i>Physocarpus opulifolius</i>	Smällspirea	co 3,5 l	1,9m	Planteras jämnt över ytan
	9	B7	<i>Potentilla fruticosa 'Abbotswood' E</i>	Vit ölandstok	co 3,5 l	0,8m	Planteras i två rader med 2 st mot grusgången
	4	B10	<i>Prunus cerasifera 'Cecilia' E</i>	Körsbärsplommon	200-250 cm		
	21	B4	<i>Rosa rugosa 'Alba'</i>	Vit vresros	co 3,5 l	1,4m	Planteras jämnt över ytan
	6	B6	<i>Salix rosmarinifolia</i>	Rosmarinvide	co 3,5 l	2 m	Planteras jämnt över ytan
	3	B11	<i>Sambucus racemosa 'Sutherland Gold'</i>	Guldfläder	co 5 l	2 m	Planteras jämnt över ytan
	8	B1	<i>Spiraea betulifolia</i>	Björkspirea	co 3,5 l	1m	
	3	B16	<i>Syringa vulgaris</i>	Lila bondsyren	150-175 cm	1,5 m	Planteras jämnt över ytan
	3	B3	<i>Syringa x prestoniae 'Royalty'</i>	Prestonsyren	125-150 cm		
Barr-växter							
	3	B12	<i>Juniperus communis 'Green Carpet'</i>	Dvärgen/matten	40-50 cm		Planteras jämnt över ytan
	3	T8	<i>Juniperus communis 'Hibernica'</i>	Pyramiden	co 125-150		
	2	B5	<i>Juniperus communis 'Wiltonii'</i>	Blå krypen	co 40-50 cm		Planteras jämnt över ytan
	15	B9	<i>Pinus mugo var. pumilo</i>	Kryptall	co 40-50 cm	1m	Planteras jämnt över ytan
Perenner	2	T9	<i>Pinus nigra var. austriaca</i>	Svarttall	250-300 cm		
	4	P4	<i>Echinops bannaticus 'Blue Globe'</i>	Bolltistel	co		Planteras jämnt över ytan
	58	P13	<i>Geranium macrorrhizum 'Spessart'</i>	Vit flocknäva	co	0,35 m	Planteras jämnt över ytan
	42	P11	<i>Lavandula angustifolia 'Hidcote'</i>	Lavendel	co	0,35 m	Planteras jämnt över ytan
	30	P7	<i>Salvia nemorosa 'Caradonna'</i>	Stäppsalia	co	0,40 m	Planteras jämnt över ytan
	16	P8	<i>Sedum spectabile 'Stardust'</i>	Vit kinesisk kärleksört	co	0,50 m	Planteras jämnt över ytan
Gräs	25	P6	<i>Stachys byzantina 'Silver Carpet'</i>	Lammöron	co	0,50 m	Planteras jämnt över ytan
	16	P2	<i>Andropogon scoparius</i>	Prärieskäggräs	co	0,50	Planteras jämnt över ytan
	2	P9	<i>Cortaderia selloana</i>	Pampasgräs	co		
	6	P3	<i>Helictotrichon sempervivens 'Spahirsprudel'</i>	Silverhavre	co	1 m	Planteras jämnt över ytan
	13	P10	<i>Panicum virgatum 'Northwind'</i>	Jungfruhirs	co		Planteras jämnt över ytan
Klätterväxter	4	P1	<i>Spartina pectinata 'Aureomarginata'</i>	Gullbandsgräs	co		
	3	K1	<i>Fallopia aubertii</i>	Silverregn	co		Planteras jämnt över ytan
	2	K2	<i>Hydrangea petiolaris</i>	Klätterhortensia	co		Planteras jämnt över ytan
	4	K3	<i>Lonicera periclymenum</i>	Skogskaprifol	co		Planteras jämnt över ytan

Förklaringar

BTG 1	Markbetongyta, helplatta		Trädgrop
G	Grusyta, gårdsgrus		
T	Träyta		
GR	Gräsmatta		Staket
N1	Naturstensmur		Spaljé
N2	Natursten, "kattskallar"		
N3	Natursten, olika storlekar		
N4	Storgatsten		
	Planteringsyta, utan täckning		
	Planteringsyta, med täckning av grus		
	Materialgräns		
	Föreslaget träd		
	Föreslagen buske		

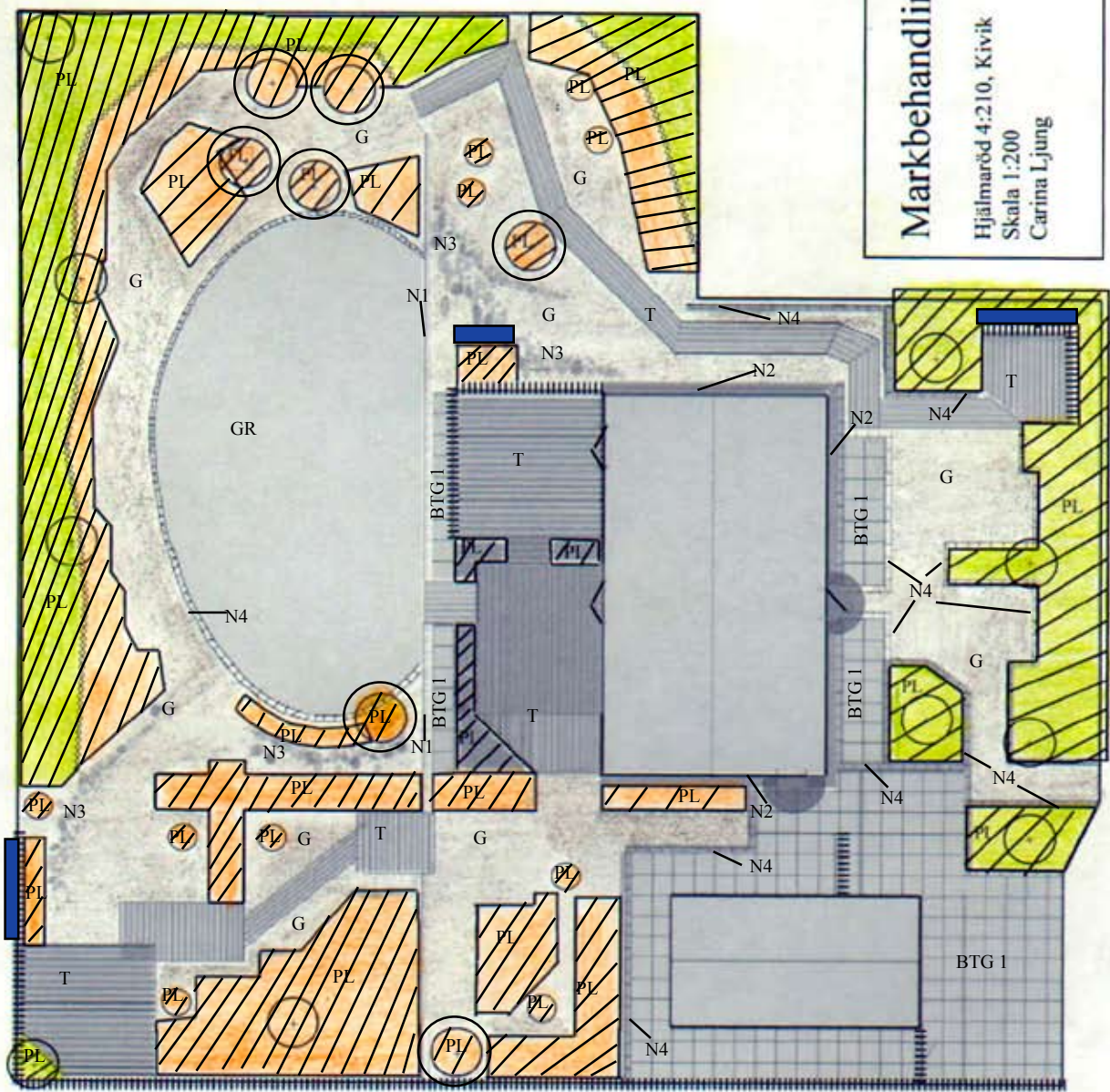
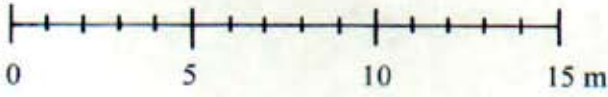
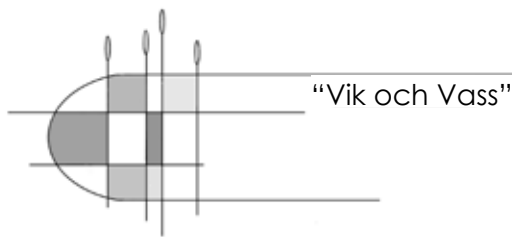

Fig 85. Skiss, markbehandlingsplan.

Markmaterialförteckning och beskrivningar

Hårdgjorda ytor

Beläggning av betongmarkplattor

Gångyta med betongplattor, garageuppfart och gångväg

Beteckning: BTG 1
 Stentyp: Starka Siena 700x700x80
 Stenfärg: Ljusgrå
 Tillverkare: Starka, www.starka.se, telnr: 044-202500
 Sättningsmönster: Se markbehandlingsplan
 Lutning: 2 % från fasaden
 Anvisning: Fogas med stenmjöl 0-4 mm

Beläggning av naturstensyta

"Kattskallar", längs husfasaden

Beteckning: N1
 Stenfärg: Melerad
 Anvisning: Fogas med stenmjöl 0-4 mm

Natursten, till kallmur

Beteckning: N2
 Stenfärg: Melerad grå
 Anvisning: Tar upp höjdskillnaden utanför trädäck.
 Gjuts fast med betong (ej synlig)

Natursten, till dekoration i trädgården

Beteckning: N3
 Stenfärg: Melerad grå
 Anvisning: Grävs ned med 1/3 för naturligt utseende

Storgatsten, kantar platt- och grusytor enl markbeh.plan

Beteckning: N4
 Stentyp: Mått ca 150x200x100
 Stenfärg: Grå

Natursten, till täckning av planteringsytor samt till dekoration vid "havsvikarna"

Stentyp: Blandad natursten i olika storlekar som blandas
 Stenfärg: Gråmelerade
 Anvisning: Markduk läggs under stenyttan. Stenarna blandas så att man får en "havskänsla"

Gårdsgrus, till gångar

Beteckning: G
 Stentyp: "Gårdsgrus" 2-4 mm
 Stenfärg: Grå
 Tillverkare: AB Sydsten Makadamfabrik, Hardeberga, Södra Sandby, telnr: 045-50800
 Anvisningar: Lägg 5 cm tjockt med markduk och överbyggnad enl AMA

Beläggning av träytor

Träspång/trätrall

Beteckning: T
 Trätyp: Furu
 Träfärg: Järnvitrol
 Lutning: 1 %

Gräsytor

Gräsmatta

Beteckning: GR
 Typ: Färdigt gräs på rulle/alt gräsfrö
 Anvisningar: Grässort som tål torka. Sådd aug-sept för bästa resultat. Kompostjord 5 cm som blandas med befintlig jord.

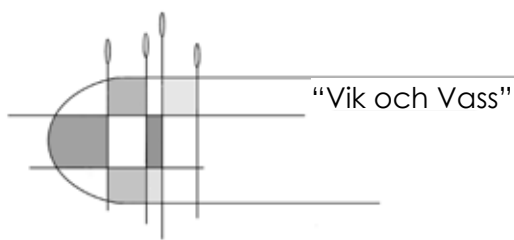
Vegetationsytor

Uppbyggnad: Alla växtbäddar grävs ur 20 cm och blandas med 5-10 cm kompostjord. Efter plantering läggs ytterligare 5-10 cm kompostjord på rabatten. Markduk ska skilja jord- och stenslagret enl färganvisning på markbehandlingsplan.

Tillverkare: Kompostjord från Sysav, Måsalycke, www.sysav.se, telnr: 040-6351800

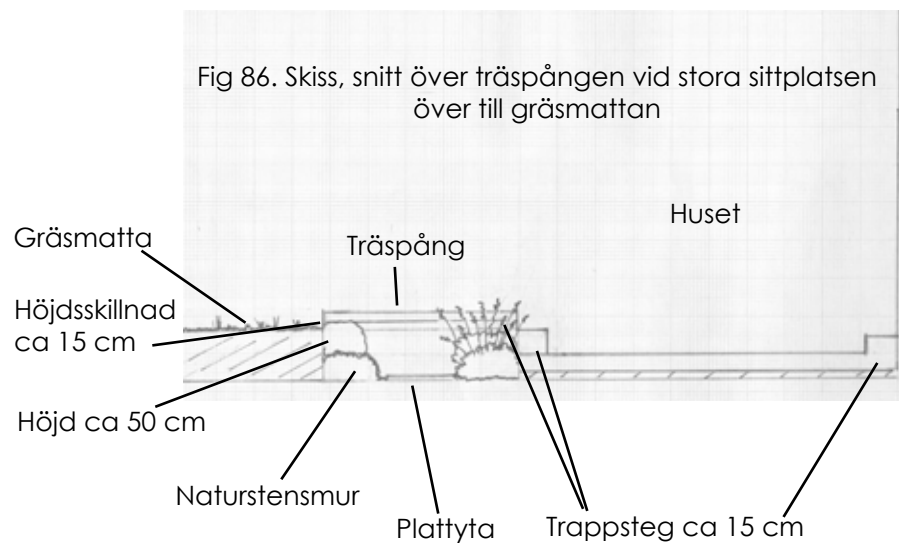
Växtbäddar för träd:

Trädstöd ska sättas så att det främsta ska hamna i vindriktningen. Stöden ska vara ca 60-70 cm under nedersta grenen så att trädet kan röra sig.

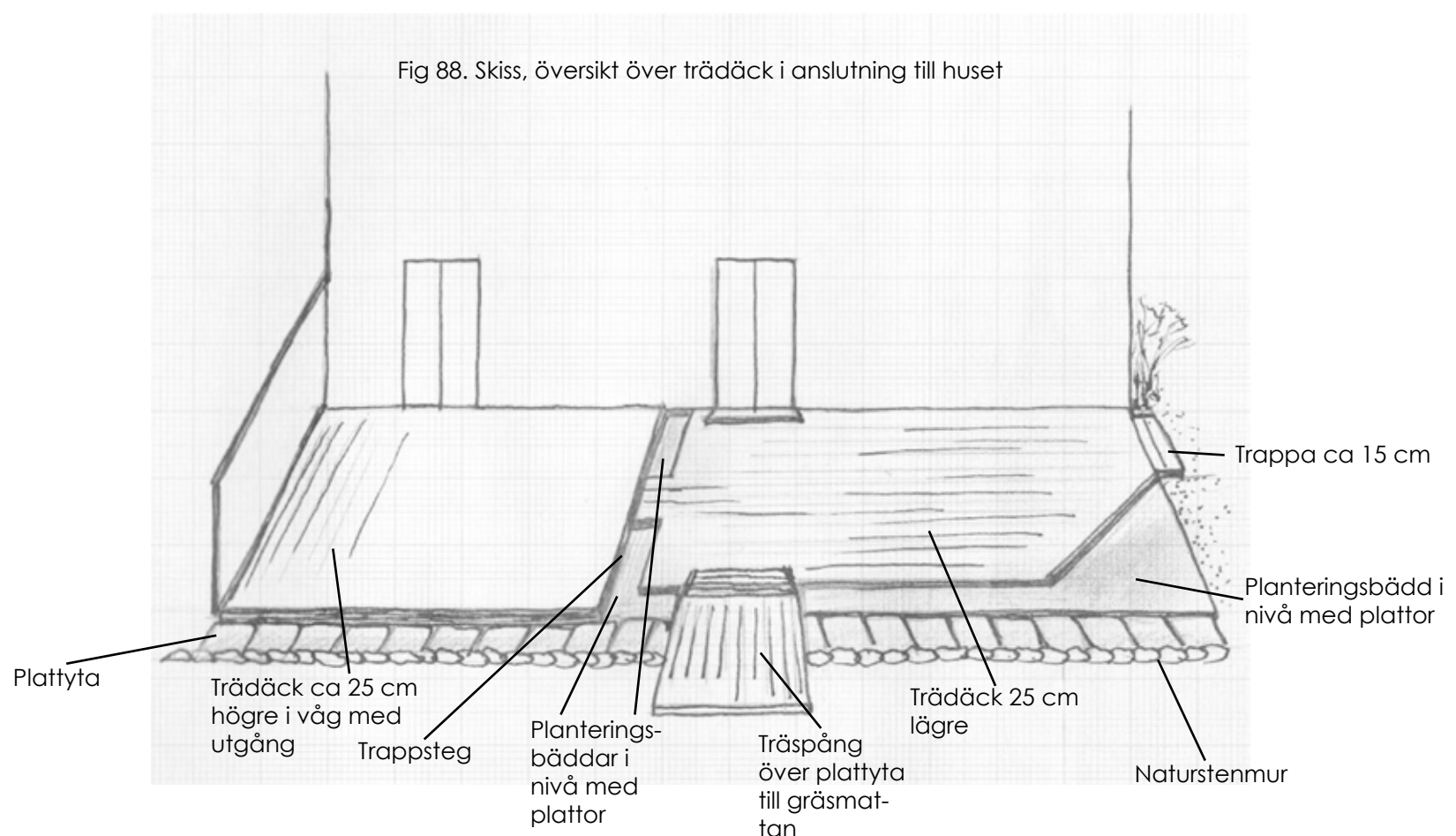
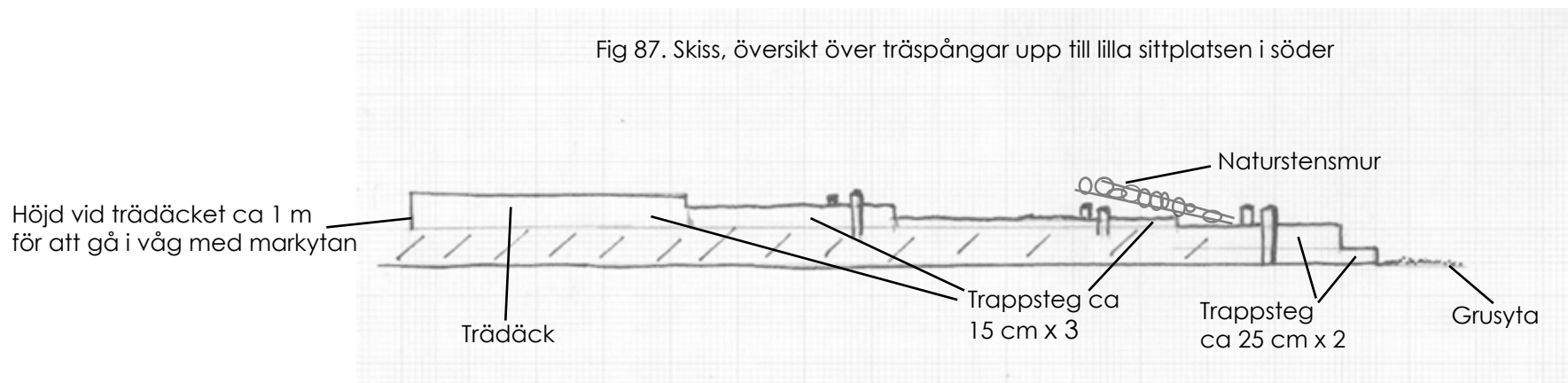

Konstruktion/beläggning av trätrall/träspång

Skisser över höjdförhållanden

Det här är en beskrivning av höjdförhållandena på platsen. Måtten är uppskattade då jag inte har möjlighet att få det exakta höjdförhållandet över den aktuella ytan, men det kan ge en känsla över hur nivåskillnaderna påverkar varandra och designen.

DISKUSSION

Mitt mål för examensarbetet har varit att gestalta en trädgård till ett nybyggt hus, som utifrån de förutsättningar som jag fått och som finns på platsen, ska ha en hållbar struktur och samtidigt vara lättskött och funktionell.

Tomtens specifika läge och ståndort, samt husens arkitektur i förhållande till omgivningen, har varit de stora bitarna som tillsammans ska bli till en grund för en hållbar design.

Jag har tagit fasta på de förutsättningar som jag haft när jag arbetade vidare med gestaltningen. Det har resulterat i ett designförslag som jag anser kan fungera på platsen och till husets arkitektur. Jag har lagt stor vikt vid att finna de specifika växtmaterialen som kan få en god etablering trots den något extrema ståndort som gäller på tomten. Det har gjort att jag skapat de bästa förutsättningarna för en hållbar etablering och en mer lättskött tomt, även om huvudansvaret för detta givetvis ankommer på husets framtida hyresgäster. Den kunskap jag har fått om växter som kan trivas i denna ståndort bär jag med mig och den kunskapen är väldigt värdefull i mitt fortsatta yrkesliv.

Designens tema hav, tog jag fasta på för att man vintertid kan skymta havet vid horisonten från tomten, och när jag sedan besökte stranden och havet så blev det för mig väldigt självklart och väl förankrat i min design.

Tomtens struktur har byggts vidare på havstemat och därför består markmaterialet till största delen av grus och grusgångar. På husets framsida har en mer stram och återhållsam struktur tagit form för att sedan gå över i mer havsinspirerat material på kortsidorna och sedan sluta med en växtlighet som återkopplar till naturen i norr och väster. Träspångar och grusgångarna är den länk som knyter samman de olika områdena.

En struktur som följer ett tema och en tanke är mer hållbar än den som inte har något att bygga på. Därför kan man lättare förklara för kunden vilket mål som designen har. Det är sedan upp till uppdragsgivaren att följa idén och utveckla den på sitt eget sätt.

Trädgårdens framtida funktion har en mer övergripande karaktär eftersom det saknades önskemål om vad som skulle ingå. Det jag tagit fasta på är förvaringsutrymmen där man kan dölja sådant som man inte vill ska synas bakom de staket jag planerat in. Flera sittplatser i både sol och skugga har varit en viktig aspekt anser jag. Speciellt som läget är så öppet, kan det vara bra att kunna alternera. Jag har även föreslagit en gräsyta för lek och spel. Mitt val att inte ha ytterligare ytor med

gräs, har jag förankrat i att läget är så utsatt för sol att gräset förmodligen blir väldigt brunt och torrt sommartid, samt att det är tidskrävande med skötsel av flera gräsytor på många ställen.

Så här i efterhand kan jag se att tomten inte är speciellt barnvänlig. Jag har inte planerat in några områden för lek och grusgångar är kanske inte det bästa för småbarn. Jag har heller inte föreslagit några som helst ytor för eget odlade eller kompostering. Dessa önskemål hade nog kommit i dagen om det varit ett annat ägarförhållande till huset än det är idag.

Om jag inte hade använt mig av havstemat hade givetvis designen sett annorlunda ut. Jag tror att det varit svårare att göra en hållbar design med att bara hålla sig till husets arkitektur och den omgivande naturen. Då hade man kanske varit tvungen att hitta någon annan koppling som länkar ihop de båda områdena.

När det gäller att välja växter till så extrema ståndorter som här, har det varit viktigt att hitta bra referenser som har samma uttryckta växtbetingelser, men många gånger finns det uppgifter som går isär, vilket försvårar arbetet betydligt och det har varit en utmaning att finna ett väl sammansatt växtmaterial. Det saknas litteratur som enbart behandlar ett ståndortsanpassat växtval. Det finns avsnitt i en del böcker som rekommenderar vissa växter till olika ståndorter, men ingen litteratur som tränger djupare in i frågeställningen.

Man kan även fråga sig hur arkitekterna tänker när de specialritar hus till olika miljöer. När vi arbetar med att försöka koppla ihop hus till omgivning eller i ett sammanhang, så tycker man att de också ska ha detta i åtanke när de planerar sina hustyper, men här verkar det i alla fall inte vara så. Många gånger kan det räcka med att ändra färgen på husen för att de lättare ska smälta in i omgivningen.

Arbetet har gjort att jag känner mig säkrare i min arbetsprocess för att nå ett slutresultat. För mig har arbetssättet att arbeta i olika steg varit speciellt värdefullt och utvecklande. Jag har fått en större förståelse för hur viktig omgivningen till en tomt är och hur ett tema kan underlätta designen i arbetet. Att arbeta med modell har också varit lärorikt och i det här fallet var det en stor tillgång när hela tomten skulle planeras.

Slutligen så vore det väldigt roligt om trädgården kunde byggas upp utifrån mitt förslag, då det är först då man får bevis på hur genomtänkt gestaltningen egentligen är.

KÄLLFÖRTECKNING

Conran, T & D Gavin (2007), *Trädgårdsdesign för 2000-talet*, Stockholm, Forum

Elg & Ericsson (2005), *Perenner för de soliga och torra växtplatserna*, Fakta Trädgård-Fritid nr 110

Gunnarsson, A (2007), univ lektor, SLU, *Ståndorter, lignoser och lignos användning*, kompendium utdelat på kursen Fördjupad växt- och ståndortskännedom, 15 hp

Gustavsson, T(2007), *Kivik -då och nu, del 1, Husen och deras historia*, Ystad, Moria Epsilon

Illminge, C (2005), *Trädgårdens golv*, Stockholm, Prisma

Mossberg och Stenberg (2005), *Den nordiska floran*, Norge, PDC Tangen

Wilke, Å, 2006, *Villaträdgårdarnas historia - ett 150-årigt perspektiv*, Stockholm, Prisma

Internet:

SGU (2009), *jordartskarta* (elektronisk) Tillgänglig:
http://www.sgu.se/sgu/sv/produkt/tjanster/tjanster/karttjanst_start.htm#jord . (2009-01-20).

Brink, J (2000 - 2007) *Om Christina Piper, Terra Scaniae*, (elektroniskt)
 Tillgängligt: <http://www.ts.skane.se/person/christina-piper/kallforteckning> (2009-02-24)

SMHI (2009), *vindförhållanden* (elektronisk) Tillgänglig:
<http://www.smhi.se/cmp/jsp/polopoly.jsp?d=5441&l=vindar> (2009-01-27)

Svensk Trädgård (2009), *zonkarta* (elektronisk) Tillgänglig:
http://www.tradgard.org/svensk_tradgard/zonkarta/zonkarta_stor.html 2009-01-30

Simrishamns kommun (2009), *Djupadal* (elektronisk) Tillgänglig:
<http://www.simrishamn.se/upload/MHF/Naturv%C3%A5rdsprogram/Djupadal%202.pdf> ,
 (2009-01-20)

Muntliga källor:

Gustavsson, Eva-Lou, universitetsadjunkt, SLU, Alnarp, samtal 2009-02-05

Gustavsson, Tommy, författare, Kivik, mail 2009-02-08

Blanck, Andrew, Simrishamns kommun, planingenjör, mail 2009-02-06

Alla foton samt illustrationer har producerats av författaren.

Figurförteckning

- Fig 1, Foto över Kiviks strand
 Fig 2, Skiss, nulägesplan
 Fig 3, Översikt över Agdelundsområdet
 Fig 4, Foto över naturen i Agdelundsområdet
 Fig 5, Foto över ravinen i Djupadal
 Fig 6, Foto över ravinen i Djupadal
 Fig 7, Foto över den angränsande bebyggelsen på Pärönvägen
 Fig 8, Foto över omgivningen på andra sidan Pärönvägen
 Fig 9, Foto över omgivningen på andra sidan Pärönvägen
 Fig 10, Foto över omgivningen på andra sidan Pärönvägen
 Fig 11, Foto över naturen längs gångstigen
 Fig 12, Foto över naturen längs gångstigen
 Fig 13, Foto visande den angränsande tomten på andra sidan gångvägen
 Fig 14, Foto visande den angränsande tomten på andra sidan gångvägen
 Fig 15, Foto över tomten mot hästhagarna
 Fig 16, Foto över tomten från väster
 Fig 17, Foto över de båda nybyggda husen
 Fig 18, Foto över husets entrésida
 Fig 19, Foto visande knapptåg
 Fig 20, Foto visande vildrosor
 Fig 21, Foto över husets norra sida
 Fig 22, Foto över de båda husen sett från nedre sidan av Pärönvägen
 Fig 23, Foto över markstrukturen på platsen
 Fig 24, Skiss över utsikten i norr
 Fig 25, Skiss över hästhagen i väster
 Fig 26, Skiss över utsikten i öster
 Fig 27, Skiss över gångstigen mot norr
 Fig 28, Skiss över husets framsida
 Fig 29, Skiss över siluetterna i söder
 Fig 30, Foto över strandremsa i Kivik
 Fig 31, Foto över mötet mellan trä och sten
 Fig 32, Foto över de vilda rosbuskagen
 Fig 33, Foto som visar olika markstrukturer vid strandkanten
 Fig 34, Foto som visar växtligheten på motstående sida av Kiviks strand
 Fig 35, Foto över strandkanten
 Fig 36, Foto över sanddynerna
 Fig 37, Foto över stenig strandkant
 Fig 38, Foto över strandkant av sand
 Fig 39, Foto över havsutsikten från Kiviks strand
 Fig 40, Foto över sandstrandens växtlighet
 Fig 41, Foto över havsutsikt
 Fig 42, Akvarell över olika färgnyanser
 Fig 43, Skiss visande övergripande konceptidé
 Fig 44, Skiss över rörelsemönster på tomten
 Fig 45, Skiss över vindriktningar på tomten
 Fig 46, Fotomontage över de båda husens gräns mot varandra
 Fig 47, Skiss visande områdesöversikt
 Fig 48, Fotomontage över tomten i söder mot granne
 Fig 49, Skiss visande områdesöversikt
 Fig 50, Fotomontage över sittplats i väster
 Fig 51, Skiss visande områdesöversikt
 Fig 52, Fotomontage över tänkt garageuppfart
 Fig 53, Skiss visande områdesöversikt
 Fig 54, Fotomontage över tänkt växtlighet mot norr
 Fig 55, Skiss visande områdesöversikt
 Fig 56, Skiss över tänkt vegetationsuppbyggnad mot hästhagarna
 Fig 57, Skiss över olika marktäckare
 Fig 58, Skiss över olika formstrukturer
 Fig 59, Skiss över tänkta träspångar
 Fig 60, Skiss, illustrationsplan
 Fig 61, Skiss över områdesöversikt, entrégården
 Fig 62, Foto över modell visande entrégården
 Fig 63, Skiss över den planerade entrégården
 Fig 64, Foto över modell visande tomtens norra del
 Fig 65, Skiss över den planerade norra delen
 Fig 66, Skiss över träspångarna och växtligheten på tomtens norra del
 Fig 67, Foto över modell visande den tänkta lövgången
 Fig 68, Skiss över den tänkta lövgången
 Fig 69, Foto över modell visande den tänkta växtligheten i det nordvästliga hörnet
 Fig 70, Foto över modell visande en del av den planerade växtligheten mot hästhagarna
 Fig 71, Foto över modell visande den fortsatta växtligheten mot hästhagarna i väster
 Fig 72, Skiss över pyramidenarna m m i väster
 Fig 73, Foto över modell visande hur växtligheten ramar in gräsmattan mot sydväst
 Fig 74, Skiss över områdesöversikt, delen mot hästhagarna i nordväst
 Fig 75, Foto över modell visande den södra sittplatsen
 Fig 76, Skiss över sittplatsen i söder
 Fig 77, Skiss över områdesöversikt, sittplatsen i söder
 Fig 78, Foto över modell visande träspångar fram till den lilla sittplatsen
 Fig 79, Foto över modell visande husets stora sittplats
 Fig 80, Skiss över områdesöversikt, stora sittplatsen
 Fig 81, Skiss över stora sittplatsen med växtlighet
 Fig 82, Skiss över områdesöversikt, området kring garaget
 Fig 83, Foto över modell visande växtlighet och träspångar mellan lilla sittplatsen och gräsmattan
 Fig 84, Skiss, planteringsplan
 Fig 85, Skiss, markbehandlingsplan
 Fig 86, Skiss, snitt över träspångar vid stora sittplatsen över till gräsmattan
 Fig 87, Skiss, översikt över träspångar upp till lilla sittplatsen i sydväst
 Fig 88, Skiss, översikt över träspångar i anslutning till huset